

พระบรมฉายาลักษณ์ไปรษณีย์ พระราชทาน
ทบงสืบ **วชิรเด็ก** ๒๕๑๓

วันเด็ก ๒๕๖๓

จัดพิมพ์โดย

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๓

คำนำ

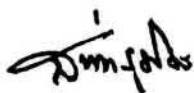
ในการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๓ คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ได้มีมติให้จัดพิมพ์หนังสือวันเด็กขึ้นเผยแพร่เช่นเดียวกับปีก่อนๆ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและจัดพิมพ์หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๓ ขึ้น ประกอบด้วย

๑. นายสาโรช บัวศรี	ประธานกรรมการ
๒. นางแม่นามาส ขวลิต	รองประธานกรรมการ
๓. นายแปลก สนธิรักษ์	กรรมการ
๔. นางเรืองอุไร กุศลาสัย	กรรมการ
๕. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	กรรมการ
๖. นางสลวย โรจนสโรช	กรรมการ
๗. นางศรีนาถ สุริยะ	กรรมการ
๘. นางสุนัต ประภาสะวัต	กรรมการ
๙. นางเกหลง พานิช	กรรมการ
๑๐. นางช่อม แหม่มงาม	กรรมการ
๑๑. นางสาวบุญเจือ อองคประดิษฐ์	กรรมการ
๑๒. นางรัชนี ศรีไพรวรรณ	กรรมการ
๑๓. นายพนัส สุวรรณะบุญย์	กรรมการ
๑๔. นายประสงค์ พวงดอกไม้	กรรมการ
๑๕. นายเสมอ นาคพงศ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. นางประสพสุข นวลวิวัฒน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เนื่องจากคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า การจัดพิมพ์หนังสือวันเด็กขึ้นเผยแพร่เป็นประจำปีนั้น เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก และผลกำไรที่ได้จากการจำหน่ายหนังสือ ก็ได้นำมาใช้จ่ายในกิจการของวันเด็กทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ให้เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนดีแต่ขาดทุนและสร้างถาวรวัตถุเพื่อเป็นประโยชน์แก่เด็กอีกด้วย

หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๓ ได้รับการปรับปรุงให้มีเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น คุณค่าของหนังสือวันเด็กที่เป็นกรณีพิเศษสำหรับปีนี้คือ ได้รับพระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เชิญลงพิมพ์เป็นภาพปก ทั้งนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม คณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้คงอำนวยประโยชน์แก่ผู้อ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตามสมควร

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ สำนักในพระเมตตาคุณของ สมเด็จพระสังฆราชที่ได้ทรงพระกรุณาประทานพระคติพจน์ และขอขอบคุณ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้คำขวัญนำลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก ๒๕๑๓ ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการ ฯ และทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดพิมพ์หนังสือ "วันเด็ก ๒๕๑๓" โดยทั่วกัน.

(นายสนั่น สุมิตร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๓

สารบัญ

หน้า

๑. พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒. คำขวัญ

๒.๑ พระคติพจน์สมเด็จพระสังฆราช

๒.๒ คำขวัญ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี

๒.๓ คำขวัญ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๔ คำขวัญ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๕ คำขวัญ ประธานกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๑๓

๓. สาส์นวันเด็ก

๔. นิทาน

๔.๑ พระเจ้านวเพชร แปลก สนธิรักษ์ ๑

๔.๒ นิทานเรื่องนี้ เรื่องอุไร กุศลสัย ๕

๔.๓ ยายกะตา สุนิต ประภาสวัต ๑๗

๕. คำประพันธ์ประกอบภาพ

ตำนานเรื่องเรือสำเภา-นกเงือกอ้วย { เกหลง พานิช (ประพันธ์) ๒๙
พนัส สุวรรณะบุญย์ (เขียนภาพ)
ประสงค์ พวงดอกไม้ (เขียนภาพ)

๖. เรื่องสั้น

๖.๑ ไอ้ตุ่น	รัชณี ศรีไพรวรรณ	๓๗
๖.๒ เรียนเพื่ออะไร	ช่อม บัญจพรรค์	๔๔
๖.๓ จ๊อนอยากรวย	จ๊อน กลสิกร	๕๔

๗. สารคดี

สารคดีประวัติศาสตร์ไทย	ศรีนาถ สุริยะ	๖๑
------------------------	---------------	----

๘. ภาษาไทย

๘.๑ วาจาหวานหู, เพื่อ ร. รัชชา, กลุ่มคำซ้อน	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	๖๗
๘.๒ ใ - กับ ไ - , มี ๔ คำ นำด้วย อ., ปริศนาคำทาย	รัชณี ศรีไพรวรรณ	๗๐
๘.๓ บทละครคำกลอน “หนูเริง”	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	๗๓
๘.๔ แร่ง กับ แล่ง สองคำต้องจำจด	บุญเจือ องคประดิษฐ์	๗๗

๙. ความรู้รอบตัว

การเดินทางไปสู่ดวงจันทร์	สมาน ชาติยานนท์	๗๙
--------------------------	-----------------	----

๑๐. เพลง (รวบรวมโดย ประสพสุข นวลวิวัฒน์)

สยามมานุสติ ไทยรวมกำลัง ตันตระกูลไทย สร้อยเพลง ดินไทย		๘๕
ไทยควรคำนึง พุทธคุณคุ้มครองไทย พุทธธรรม		

พระบรมราชาบาท

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่นักเรียนที่พลับพลาที่องสนามหลวง

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ร.ศ. ๑๓๐ พ.ศ. ๒๔๕๔

วิชา เป็นสิ่งสำคัญอันจะหาค่ามิได้ คนเราถึงจะมีกำลังวังชาปานใด ถ้าไม่มีวิชาอยู่แล้วก็นับว่าแพ้เปรียบผู้อื่น เพราะการทำงานโดยมากจะใช้แต่กำลัง ภายดมลงไปฝ่ายเดียว ย่อมจะไม่สำเร็จไปได้โดยเรียบร้อย ถ้าแม้มีวิชาอยู่บ้าง แล้ว ถึงแม้ว่า กำลังกายจะบกพร่องบ้างก็ยังไม่สู้กระไร เพราะอาจจะใช้วิชา เป็นเครื่องผ่อนผันให้ใช้กำลังได้ในที่อันถูกต้องสมควร ไม่ใช่ในที่อันไม่จำเป็น กล่าวแต่โดยย่อเท่านั้นก็พอที่จะเห็นได้แล้วว่า การหาวิชาใส่ตัวจะเป็นประโยชน์ดี แก่ตัวเป็นอนเนกประการ

ขอแต่อย่าให้เข้าใจผิด การเรียนวิชา ไม่ใช่เฉพาะแต่การเรียน หนังสือ การที่รู้แต่หนังสือเท่านั้นไม่พอเลย เพราะคนเราจะเป็นเสมียนไปหมด ทุกคนไม่ได้ จำเป็นต้องมีคนทำการงานหาเลี้ยงชีพทางอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เพราะฉะนั้น ทุกๆ คนควรจะนึกดูในใจของตัวว่า จะเป็นอะไร จะหาเลี้ยงชีพ ทางใดแน่ ถ้าตรงไม่ตกควรปรึกษาหาหรือผู้ใหญ่ดู เพื่อให้เขาช่วยแนะทาง

ให้บ้าง เมื่อตกลงแน่แล้วว่า จะหาเลี้ยงชีพทางใดต่อไป ก็ควรตั้งหน้าเขม้นซะมั่ง
หาวิชาที่จะเป็นประโยชน์แก่การซึ่งตนจะกระทำต่อไปนั้น มุ่งไว้อย่างใดแล้ว
ไม่ควรย่อท้อ ควรกัดฟันทนความลำบากไปจนตลอดจนได้

ในเวลาที่ยังมีอายุน้อยอยู่เช่นเจ้าทั้งหลายนี้ เป็นเวลาอันสมควรที่จะ
เล่าเรียน เพราะกำลังกายยังไม่พอที่จะทำการงานจริงๆ อย่างผู้ใหญ่ได้ แต่ถ้า
จะนั่งร่อยเปลาๆ คอยกว่าจะมีกำลัง พอทำการงานได้ก็เสียเวลาเปล่าๆ ไม่ควร
ทิ้งโอกาสให้สูญไป ควรตั้งใจเรียนจริงๆ อย่าเชื่อนแซบิตพลัว การบิตพลัวนั้น
ถึงแม้ผู้ใหญ่เขาจะจับไม่ได้ ก็ยังเป็นการผิตอยู่นั่นเอง การที่บิตพลัวต้องเข้าใจว่า
ทำให้เสียประโยชน์ตนเองนั่นแล ยิ่งกว่าอื่น เพราะถ้าบิตพลัวมากเท่าใด ก็คง
ได้วิชาน้อยลงเท่านั้น ผู้ที่ไม่บิตพลัวเขาก็จะเดินหน้าเรื่อยไป จะไล่ตามเขาไม่ทัน
เลยต้องแพ้เปรียบเขาเรื่อยไปไม่มีที่สู้ การเรียนก็ดี หรือการงานที่จะกระทำ
หาเลี้ยงชีพก็ดี เปรียบเหมือนการแข่งขันกันอยู่เสมอ ถ้าใครเดินตรงไปตามทาง
เสมอ ไม่เชื่อนแซวะเวียนตามทางก็คงจะไปถึงหลักชนะได้เร็วกว่าผู้ที่วะเวียน
การเขม้นซะมั่งเรียนก็เหมือนกัน ผู้ที่เขม้นซะมั่งเปรียบเหมือนคนเดินเกร็งข้อ
ผู้ที่ไม่เขม้นซะมั่งเหมือนคนเดินทอดน่องย่อมแพ้ก้นอยู่ในตัว การเกียจคร้าน
เป็นข้าศึกของการเรียนอย่างร้ายกาจมาก เป็นโรคภัยซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้อง
คิดกำจัดเสียจากตัวให้จงได้ จึงนับว่าดี

ประการหนึ่งนอกจากการบิตพลัวแลเกียจคร้าน สิ่งไรที่จะทำให้กิด
แก่ความสะดวกแห่งการเรียน ควรระวัง อย่าประพฤติเลยจึงจะดี การทำเป็น

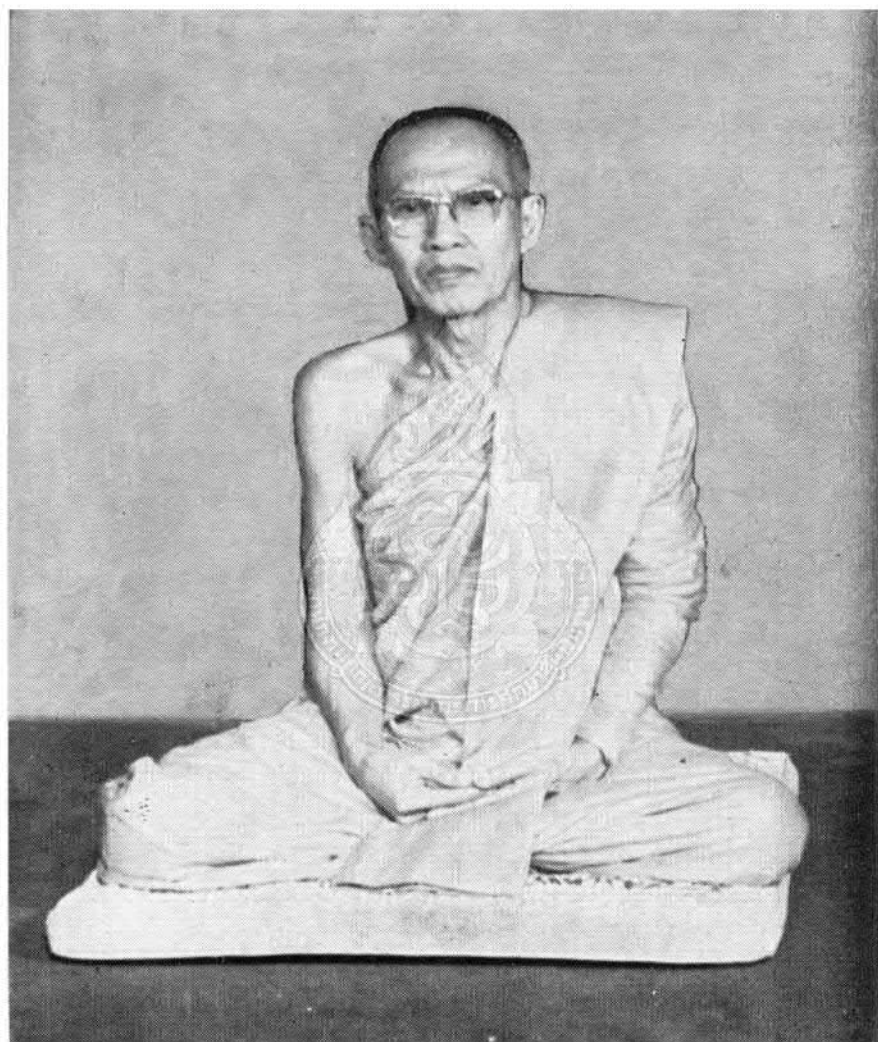
ผู้ใหญ่ก่อนเวลาที่ควร เป็นเครื่องทำให้เสียประโยชน์แห่งการเล่าเรียนได้เป็นอันมาก นักเรียนไม่ควรประสงค์เป็นผู้ใหญ่ ทำผู้ใหญ่เกินอายุของตน การเป็นผู้ใหญ่ต้องเข้าใจว่าไม่ใช่เป็นไปได้เพราะประพัตติเลียนอย่างผู้ใหญ่ จะเป็นไปได้ต่อเมื่อมีอายุสมควรประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งต้องมีความคิดพอที่จะระวังรักษาตัวเองได้แล้ว จึงจะนับว่าเป็นผู้ใหญ่ได้จริง คนบางคนมีอายุมาก แต่ปราศจากความคิดแลความสามารถ ก็ไม่มีใครเขาเรียกว่าเป็นผู้ใหญ่ เด็กที่ทำเป็นผู้ใหญ่นั้นไม่มีใครเขาเรียกว่าผู้ใหญ่จริงๆเลย เขาเรียกว่าเด็กชุกชน หรือเด็กชู้เท่านั้น จึงขอแนะนำว่าในเวลาที่อายุยังเป็นเด็กอยู่ ควรยอมเป็นเด็กจริงๆ ประพัตติตนอย่างเด็กแลคิดอย่างเด็ก อย่าประพัตติหรือคิดเป็นผู้ใหญ่ก่อนเวลา ควรตั้งหน้าเล่าเรียนเพื่อเตรียมตัวไว้ เมื่ออายุถึงกำหนดสมควรจะเป็นผู้ใหญ่ ก็ให้เป็นผู้ใหญ่ได้จริงๆ แลให้เป็นผู้ใหญ่อย่างดี ให้มีคณับหน้าดีือตาว่าเป็นผู้ใหญ่ อย่าเป็นสักแต่ว่ามีชื่อเป็นผู้ใหญ่ ไหนๆ จะเป็นผู้ใหญ่ทั้งที่ต้องเป็นผู้ใหญ่ที่ดีจึงควรเป็น

ถึงในการอื่นๆ ก็เช่นกัน เมื่อจะทำอะไร จะเป็นอะไร ก็ควรมุ่งหมายให้ดียิ่งไว้เสมอ ไม่ควรมักง่ายพอใจง่าย ถ้าตั้งใจไว้ว่าจะทำการอย่างใด ก็ควรมุ่งให้ตนดีกว่าผู้อื่นในทางนั้น อย่าล้งเลจับโน่นจวนนี้ การที่จับวางๆ ไม่เป็นประโยชน์เลย จะจับอะไรก็จับให้มันดีือให้มัน ไม่ควรลิมว่า สิ่งซึ่งอยู่ในมือแล้วดีกว่าสิ่งซึ่งอยู่บนสวรรค์ มะพร้าวผลเดียวที่ดีืออยู่ในมือ ดีกว่ามะพร้าวทั้งเครือบนยอดไม้ ถ้ามีัวไปฝืนดึงมะพร้าวบนยอดไม้ ไม่กินผลที่อยู่ในมือ บางทีกว่า

จะรู้แน่ว่าเก็บบนต้นไม้ถึงแน่แล้ว ก็พอตีผลในมือจะเน่าเสียเลยต้องอด ที่ควรคือ
ควรใช้มะพร้าวในมือของตนนั้นทำอาหารให้ดี เต็มฝีมือแลกเงินให้อร่อยอืมหน้า
สำราญ แลคิดหาทางเก็บมะพร้าวบนต้นไม้ต่อไปในคราวหน้า ดังนั้นเป็นตัวอย่าง
การที่รู้จักใช้สิ่งซึ่งอยู่ในมือแล้วให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ฉะนั้นเป็นองค์ของการ
เป็นผู้ใหญ่ดีอันหนึ่ง.

สมเด็จพระสังฆราช

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

ພຣະຄຣິຍາຍຸບ ສມເຈັຍພຣະສິງຊາຣາຢ

ໝາຍດີ ສິນຮັບ ກັດ

໑໙໐

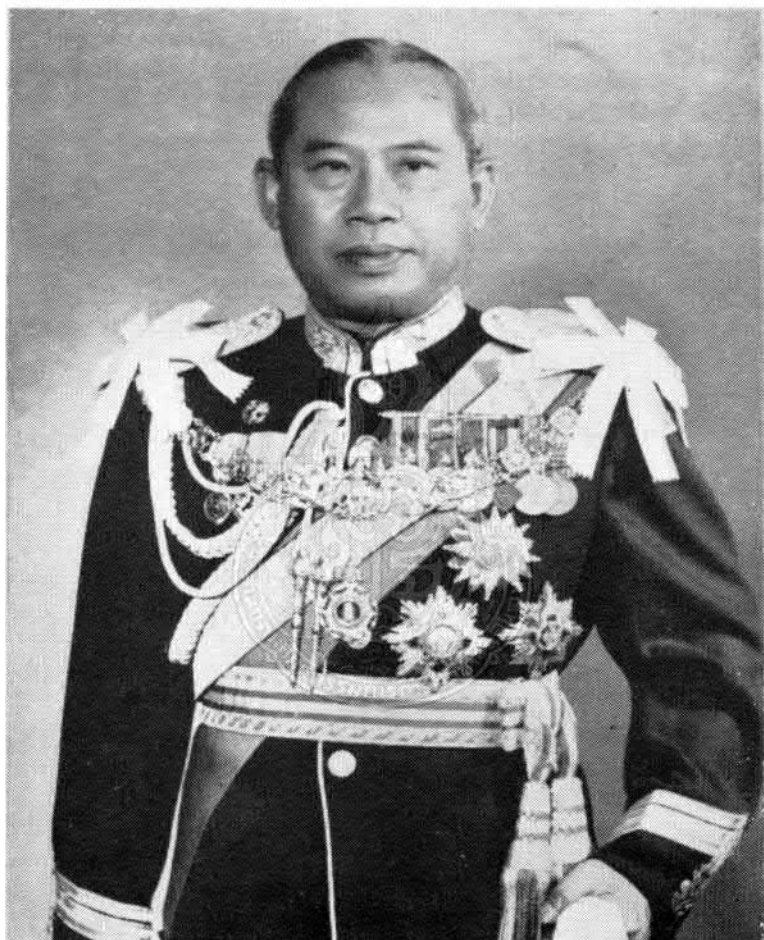
ສາມາດ ພະອົງ ບາດຊາດ ດຸດດາ

- ພະສິງຊາຣາຢ

ເດັກ ສະເພັດ ສະເພັດ ສິນຮັບ ພະອົງ ບາດຊາດ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ

ເດັກ ສະເພັດ ສະເພັດ ສິນຮັບ ພະອົງ ບາດຊາດ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ
ກັດ ພະອົງ ບາດຊາດ ສິນຮັບ ສິນຮັບ

คำขวัญ ๑ พณ ๑ นายกรัฐมนตรี

“เดิรป: นฤตีสึ เด: ตีรขาสึ กิ่งไม้ ร่มเงา ร่มไม้
 ร่มเงา ร. ๑๐๐๐

๑ ๗๗ ๑ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

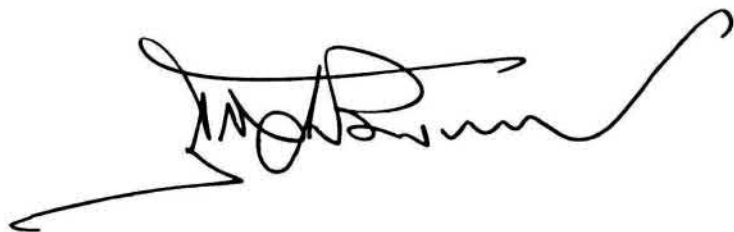

นายสุกิจ นิมมานเดมิษฐ์

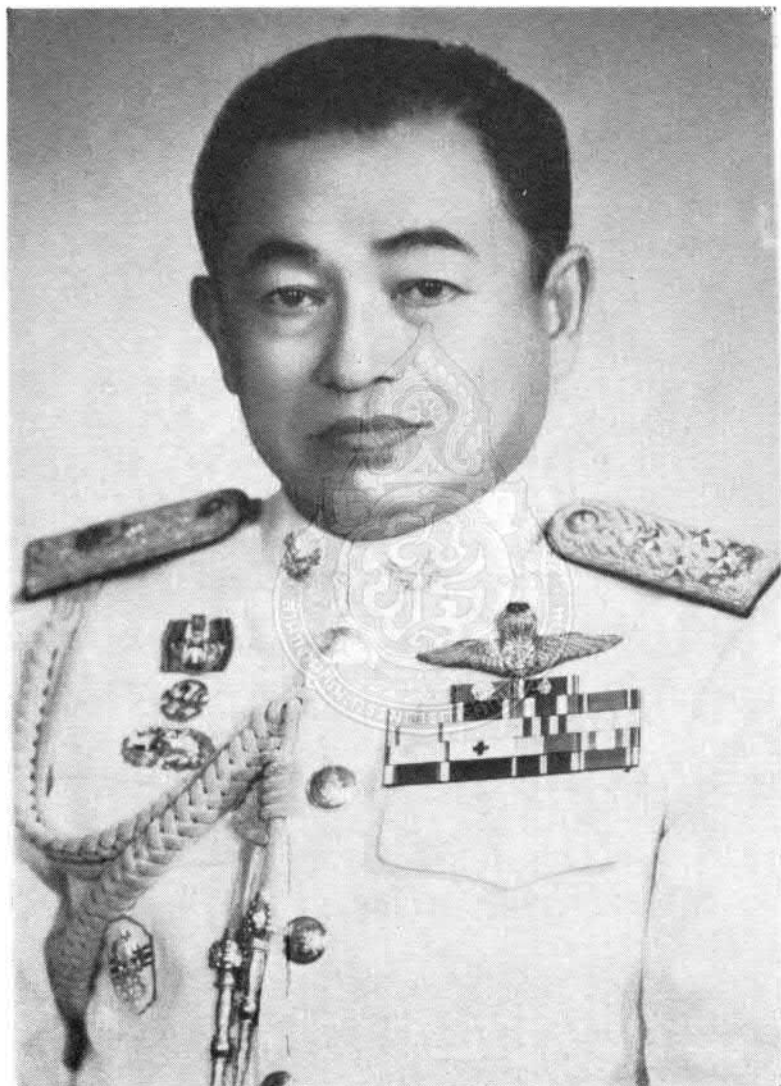
คำขวัญ

4. พณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑. มีคุณาจิตร เลิศวิทย์ ๑๕๕๐๑/๑๐
๑๑๑๑๑/๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑
๑๑๑: ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑
๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑
๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑
๑๑๑๑๑๑๑ ๑:๑ ๑๑๑๑๑๑๑
๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑:๑๑๑๑๑
๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑ ๑

។ ພົນ។ ຣັຖມົນຕີ
ຊ່ວຍວ່າການກະທຳວົງຕຳກຳອຳການ

ພສເອກ ກຸຸຸຸຸຸຸ ສີວະຣາ

คำขวัญ

๔ แผน ๔รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เด็กเอ๋ย เด็กไทย

สืบเชื้อไข ไทยแท้ แน่นักหนา

สายเลือดไทย รักไทย แต่ไรมา

ไทยรักษา ถิ่นใต้ ไทยยืนยง

เมื่อเป็นเด็ก เล็กอยู่ ภูหน้าที่

สิ่งใดดี ใดชั่ว อย่ามัวหลง

สู้เหนื่อยยาก บากบั่น ใจมั่นคง

เพื่อดำรง ไทยให้ เป็นไทเอ๋ย

พลเอก

(กฤษณ์ สีวะรา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดการ:กระทรวงศึกษาธิการ

นายสนั่น สุ่มิตร

คำขวัญ

ประธานคณะกรรมการจัดงานวันเด็ก

เด็กที่รัก ทั้ง นาน

ชีวิตเรา ผู้ใหญ่ อยู่กับ ปัจจุบัน

ชีวิต ของ เด็ก อยู่กับอนาคต

ขอให้เด็ก ๆ ทั้ง นาน ของ ทานไว้เสียว่า

เธอมี เป็นผู้ที่ มีค่า มี ความสำคัญ ๖๖:

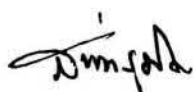
มีความหมายต่ออนาคต ของ ชาติ นั้น เมือง มีค่า

ผู้ใหญ่มาก แต่ เธอ : ตอว์ ทำตัว ให้

เป็น ผู้ที่ ใช้งานทั่ว โลกนี้ ตาม ปรารถนา ๖๖:

ให้ตาม ตามสมควร เพื่อ ให้ ชาติ

ให้ตามนั้น

สำเนา
ของ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี
เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ
๑๗ มกราคม ๒๕๑๓

เด็กที่รักทั้งหลาย

ในโอกาสที่ทางการได้จัดวันเด็กแห่งชาติประจำปีพุทธศักราช ๒๕๑๓
ขึ้นในวันนี้ ข้าพเจ้าขอส่งความรักและปรารถนาดีมายังเด็กที่รักทุกคนด้วยความ
จริงใจ การที่ทางราชการได้สนับสนุนให้มีวันเด็กแห่งชาติขึ้นเป็นการประจำปี
นั้น ก็ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะเตือนใจบรรดาเด็กทั้งหลายให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็น
คนดี ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่าบรรดาเด็กนั้นเป็นอนาคตอันสำคัญยิ่งของประเทศชาติ
เพราะจะเป็นพลเมืองหรือกำลังของบ้านเมืองต่อไปในภายหน้า ถ้าบ้านเมืองใด
มีเด็กที่ดี มีความรู้ ความสามารถ และประพฤติปฏิบัติตนแต่ในทางที่ชอบที่ควร
บ้านเมืองนั้นหรือประเทศชาตินั้นก็ย่อมเจริญรุ่งเรือง และมั่นคงสถาพรสืบไป
ตรงกันข้าม ถ้าบ้านเมืองใดหรือประเทศใดมีแต่เด็กที่ไร้สติปัญญาความสามารถ
หรือมีความประพฤติปฏิบัติไปในทางเสื่อมเสียแล้ว บ้านเมืองนั้นหรือประเทศ
ชาตินั้น ก็จะต้องประสบกับความเสื่อมและแตกสลายลงไปในที่สุด ด้วยเหตุนี้
ทางราชการจึงได้สนับสนุนให้มีการจัดงานวันเด็กแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เด็ก
ทุกคนรู้จักความสำคัญของตนในฐานะที่เป็นอนาคตของประเทศชาติ และรู้จัก

ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีที่งาม เพื่อความเจริญก้าวหน้าทั้งของตนเอง และของ
ประเทศชาติในอนาคต

ในทุก ๆ วันนี้เด็กที่รักทั้งหลายจะเห็นได้ว่าโลกมนุษย์เรามีความเจริญ
ก้าวหน้ามากขึ้นอย่างรวดเร็ว จนถึงขั้นสามารถเดินทางไปยังโลกพระจันทร์อัน
อยู่ห่างไกลได้แล้ว ดังที่เราจะเห็นเป็นข่าวใหญ่เมื่อไม่กี่วันมานี้ แม้แต่ในเรื่อง
ที่ใกล้ ๆ ตัวของเราเข้ามา ประเทศไทยที่รักของเราก็มีความเจริญก้าวหน้าไป
อย่างรวดเร็วมาก ทั้งในด้านการคมนาคมถนนหนทาง การไฟฟ้า การศึกษา
และการรักษาพยาบาล เป็นต้น ซึ่งเราจะเปรียบเทียบเห็นได้ว่าในเวลาปัจจุบัน
กับเมื่อ ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีความก้าวหน้าแตกต่างกันมากมาย ความเจริญขึ้น
อย่างรวดเร็วเช่นนี้ แม้จะเป็นผลดีแต่ก็ยังมีผลเสียอยู่บ้าง เช่นเดียวกับไฟที่
ให้ได้ทั้งคุณและโทษนั่นเอง โดยเฉพาะในด้านการคมนาคม ติดต่อสื่อสาร
ซึ่งให้คุณในด้านการไปมาหาสู่กันตลอดจนการสื่อสาร ติดต่อทำได้สะดวกสบาย
แต่ก็ให้ผลร้ายอยู่บ้างในทางทำให้ความไม่ดีพลอยแผ่ขยายเข้ามาได้ง่ายด้วย อาทิ
เช่น การเดินทางที่รวดเร็วและสะดวกสบายทำให้มีตัวอย่างการประพฤติปฏิบัติ
ไม่ดีจากต่างประเทศแผ่ขยายเข้ามาสู่ประเทศไทยได้โดยง่าย เป็นต้น เมื่อมีการ
ถ่ายเทแบบอย่างการประพฤติปฏิบัติทั้งที่ดีและไม่ดีจากดินหนึ่งไปสู่อีกดินหนึ่งได้
โดยง่ายเช่นนี้ ถ้าเด็กของเราไม่รู้จักเลือกรับเอาแต่สิ่งที่ดี ก็จะพลอยรับเอาสิ่ง
ที่ไม่ดีและมีความประพฤติไม่ดีตามไปด้วย ดังนั้น จึงใคร่ขอเตือนเด็กทั้งหลาย
ไว้ด้วยความรักและห่วงใยว่า ให้รักการประพฤติตนเป็นคนดี และรู้จักเลือกเอา

แต่แบบอย่างที่ดีมาประพฤติปฏิบัติ เช่น ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา และ
บิดามารดา ครูบาอาจารย์ เป็นต้น และนอกจากนั้น ก็ให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่
ของตนให้ดีที่สุด หน้าที่ของเด็กที่สำคัญนั้นก็ได้แก่การศึกษา เด็กที่รักจะเห็น
แล้วว่าในทุกวันที่โลกมนุษย์เรากำลังก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วอยู่ ผู้ที่จะประสบ
ความสำเร็จในชีวิตหรือสามารถทำงานใหญ่ๆ ให้สำเร็จได้ จะต้องเป็นผู้ที่เฉลียว
ฉลาดมีความรู้มีความสามารถสูง ความเฉลียวฉลาดและความรู้ความสามารถ
เหล่านี้ มีที่มาอันสำคัญที่สุดก็คือโดยการศึกษาเล่าเรียน เมื่อเด็กทุกคนรู้ว่
การศึกษาเป็นหน้าที่โดยตรงของตนและมีความสำคัญยิ่งเช่นนี้ จึงควรที่จะได้
ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียนให้ดีที่สุด ด้วยความมานะบากบั่นและขยันขันแข็ง
โดยให้ตั้งเป้าหมายประจำใจไว้เสมอว่า การศึกษาดีเท่านั้นที่จะทำให้เรามี
ความรู้ความสามารถ และจะทำงานใหญ่ๆ จนประสบความสำเร็จในชีวิตได้
ในที่สุด

เนื่องจากความประพฤติดีและการศึกษาดี มีความสำคัญอันยิ่งใหญ่
สำหรับเด็กในอนาคตดังได้กล่าวมาแล้วเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงอยากจะมอบคำขวัญ
สำหรับวันเด็กแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ แก่เด็กทุกๆ คนไว้ ด้วย
ความหวังดีอย่างจริงใจว่า

“เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้มีอนาคตแจ่มใส”

เมื่อคนทุกคนต่างก็หวังในความดีและความสำเร็จในชีวิต ตามที่ตน
ปรารถนา ข้าพเจ้าเชื่อว่าบรรดาเด็กทั้งหลายก็คงหวังจะได้รับความแจ่มใส

ในอนาคตของตนเช่นนั้น จึงขอฝากคำขวัญไว้ เพราะเชื่อมั่นว่าถ้าทุกคน
สามารถกระทำตามได้ ก็จะได้รับความสำเร็จและแจ่มใสตามที่มิใช่ใจปรารถนา
อยู่เสมอ

ในท้ายที่สุดนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและอัญเชิญปวงสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดดลบันดาล และคุ้มครองอภิบาลให้เด็กของชาติที่รัก
ทุกคน **จงประสบแต่ความแข็งแรงและความสมบูรณ์** หนุนผลในความก้าวหน้าผาสุก
โดยปราศจากทุกข์ และโรคภัยไข้เจ็บทุกประการ ขอให้ทุกคนจงเจริญด้วยอายุ
วรรณะ สุขะ พละ และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เพื่อจักได้ร่วมกันเป็น
กำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตสืบไป

ด้วยความรักและปรารถนาดีอย่างจริงใจ

จอมพล

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี

มีพ่อค้าคนหนึ่งชื่อ กุลภัทร ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเมืองอมรวดี อยู่มาวันหนึ่ง กุลภัทรได้ชวนพ่อค้าประมาณ ๑,๐๐๐ คนไปค้าขายที่เมืองอื่น เมื่อไปกลางทางได้เห็นพระพุทธรูปปฏิมากรทำด้วยดินเหนียวองค์หนึ่ง ประดิษฐานอยู่ในวัดซึ่งตั้งอยู่ในที่เปลี่ยว พระพุทธรูปปฏิมากรนั้นนิ้วพระหัตถ์หักไปนิ้วหนึ่งเพราะถูกน้ำฝนตกรด กุลภัทรจึงเอาดินเหนียวขยำกับน้ำอ้อยปั้นนิ้วพระพุทธรูปปฏิมากรซ่อมให้ครบ ๕ นิ้ว แล้วมอบทรัพย์สินให้หญิงคนหนึ่งดูแลรักษาพระพุทธรูปปฏิมากรนั้น

เมื่อกุลภัทรถึงแก่กรรมก็ไปบังเกิดบนเทวโลก ครั้นจุติจากเทวโลกก็ลงมาปฏิสนธิในครรภ์พระอัครมเหสีของพระเจ้ากรุงพาราณสี พ่อค้า ๑,๐๐๐ คน ก็ไปบังเกิดในเทวโลก จุติจากเทวโลกก็มาปฏิสนธิในครรภ์ของพวกอำมาตย์ราชบริพาร

ครั้นพระอัครมเหสีพระครรภ์ครบกำหนดแล้ว ก็ประสูติพระโอรส ฝ่ายภรรยาของพวกอำมาตย์ราชบริพารต่างก็คลอดบุตรพร้อมกัน ในวันเดียวกับพระอัครมเหสีประสูติพระโอรส

เมื่อพระกุมารเจริญวัย ก็มีพระสหาย ๑,๐๐๐ คน เป็นบริวาร บรรดาสัตว์ มีช้าง ม้า เป็นต้น ที่ดุร้ายไม่เชื่อฟังคนเลี้ยง ครั้นเห็นพระกุมารยกนิ้ว

พระหัตถ์สัตว์พาหนะเหล่านั้นก็พากันล้มเชวรนไป พระชนกชนนีจึงขนานพระนามว่า นิวเพชรกุมาร ครั้นพระราชบิดาสวรรคต นิวเพชรกุมารจึงได้ครองราชสมบัติสืบแทน

พระเจ้านิวเพชรทรงประกอบด้วยพระเมตตามั่นคง ไม่ทรงเบียดเบียนสัตว์ มันคงอยู่ในศีล ๕ ตลอดกาล

บรรดาพระราชาลัยเอ็ดในชมพูทวีป เมื่อได้ทรงทราบเกียรติคุณของพระเจ้านิวเพชรจึงประชุมปรึกษากันว่า “เราควรไปชิงเอาพระราชสมบัติของพระเจ้านิวเพชรกันเถิด เพราะพระเจ้านิวเพชรทรงประกอบด้วยเมตตา มิได้เบียดเบียนสัตว์ เมื่อพวกเรายกทัพไปล้อมเมืองก็คงได้ราชสมบัติอย่างง่ายดาย”

เมื่อพระยาร้อยเอ็ดปรึกษากันแล้ว ก็เตรียมกองทัพมากมายยกไปเมืองพาราณสี เมื่อกองทัพเคลื่อนไปในระหว่างทางจึงได้เขียนพระราชสาส์นให้ราชทูตนำไปถวายพระเจ้านิวเพชร ในราชสาส์นนี้อธิบายว่า “เราพระยาร้อยเอ็ดได้ยกกองทัพมาจนจะถึงเมืองของท่านแล้ว ขอให้ท่านยกราชสมบัติให้แก่พวกเราเสียโดยดี ถ้าไม่ยอมยกให้ก็ขอให้เตรียมกองทัพไว้ จะได้เห็นดังกัน”

พระเจ้านิวเพชรทรงทราบความตามพระราชสาส์นนั้นแล้ว ก็มีใต้ส่งพระทัยแม่แต่น้อย มีพระอาการองอาจจุพญาไกรสร ทรงพระสรวล แล้วตรัสถามราชทูตว่า “กองทัพที่ยกมาในคราวนี้ มีพระราชาประมาณกี่องค์ และมีนักรบประมาณเท่าไร” ราชทูตกราบทูลว่า “ในกองทัพมีพระยาร้อยเอ็ดพระองค์มีนักรบประมาณมิได้พระเจ้าข้า” พระเจ้านิวเพชรมีพระดำรัสว่า “เราผู้เดียวนี้แหละ จะขอสู้รบกับพระยาร้อยเอ็ดพระองค์กับทหารที่มากัน

มากมายจนนับไม่ถ้วนด้วยอำนาจนิ้วมือเดียวของเราเท่านั้น เราไม่ต้องการฆ่าฟันทหารและพระราชาร้อยเอ็ดด้วยศัสตราวุธ "

บรรดาอำมาตย์ที่เป็นสหชาติพากันถวายบังคมพระเจ้านิวเพชร แล้วกราบทูลว่า " ข้าแต่พระองค์ พวกข้าพระบาทขออาสาไปจับพระยาร้อยเอ็ดมาถวาย และโจมตีทหารข้าศึกให้แตกพินาศไปพระเจ้าข้า "

พระเจ้านิวเพชรได้สดับดังนั้นจึงตรัสห้ามว่า " ตูกรอำมาตย์ทั้งหลาย เราขอบใจพวกท่านที่รับอาสาออกไปรบ แต่ท่านทั้งปวงอย่าไปเลย พระราชาร้อยเอ็ดกับทหารจะพากันล้มตายโดยใช้เหตุ หากพระราชาร้อยเอ็ดและเหล่าทหารข้าศึกตายเสียหมด ใครเล่าจะกลับไปบอกบุตรภรรยาของเขาให้รู้ เราคิดจะให้พระราชาร้อยเอ็ดและทหารหนีไปโดยปลอดภัย มิให้ต้องเสียชีวิต เราขอเพียงให้พวกท่านตามเราไปข้างหลัง เราจะขึ้นช้างพระที่นั่งออกไปหาพระราชาร้อยเอ็ดกับหมู่ทหารข้าศึก แล้วต่อสู้ด้วยนิ้วมือของเราเพียงนิ้วเดียวให้ข้าศึกหนีไปจนหมดสิ้น มิให้ต้องเสียชีวิตเลยแม้แต่คนเดียว "

พวกอำมาตย์ต่างเห็นชอบกับพระราชดำรัส พระเจ้านิวเพชรขึ้นประทับบนช้างพระที่นั่ง พวกอำมาตย์สหชาติแวดล้อมเสด็จออกจากพระนคร ทอดพระเนตรเห็นกองทัพข้าศึกตั้งล้อมอยู่เบื้องหน้า จึงรับสั่งให้อำมาตย์ไปบอกพระราชาร้อยเอ็ดว่า " หากพระราชาร้อยเอ็ดประสงค์จะทำสงคราม ก็ขอให้พากันขึ้นช้างทรงพร้อมกัน พวกพลช้างก็ให้ขี่ช้าง พวกพลม้าก็ให้ขี่ม้า พวกพลรถก็ให้ขึ้นรถพวกพลราบก็ให้ผูกสอดเครื่องศัสตราวุธ เมื่อพร้อมแล้วก็ให้มาสู้รบกัน "

อำมาตย์รับพระราชโองการแล้วก็ไปบอกพระราชาร้อยเอ็ดให้ทรงทราบตามพระราชดำรัสของพระเจ้านิวเพชร พระราชาร้อยเอ็ดได้ฟังดังนั้นก็พากันปราบ

พระหัตถ์ทรงพระสรวลดังสนั่นแล้วให้เตรียม พลช้าง พลม้า พลรถ พลราบ ให้เป็นหมวดหมู่ ให้ผูกสอดศัสตราวุธ ถือโล่ ดาบ แหวน หลาว เป็นต้น พลช้างก็ร้องคำรน พลม้าก็ร้องกึกก้อง พลรถก็สนั่นสะเทือนสะท้าน พลราบก็โห่ร้องกึกก้อง พระราชาร้อยเอ็ดต่างก็ขึ้นช้างทรง ไสช้างตรงไปเบื้องหน้า ของพระเจ้านิวเพชรเพื่อทำการสู้รบ

ขณะนั้นพระเจ้านิวเพชรก็ทรงยกนิ้วพระหัตถ์ชี้ตรงไป ทันใดนั้น พระราชาร้อยเอ็ดก็ตกจากหลังช้างพระที่นั่ง พลช้างก็ตกจากช้าง พลม้าก็ตกจากหลังม้า พลรถก็ตกจากรถ พลราบก็พากันล้มระเนระนาด ต่างก็รีบหนีไป บางพวกก็ทิ้งศัสตราวุธยุทธภัณฑ์ไว้ หนีเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำและในป่า บางพวกก็หนีลงไปใต้มัน้ำ บางพวกผ้านุ่งหลุดหนีไปแต่ตัว ดูซูลมุนวุ่นวายยิ่งนัก พระเจ้านิวเพชรทอดพระเนตรเห็นดังนั้นก็ทรงพระเมตตา มีพระดำรัสว่า “ท่านทั้งหลายจงพากันลุกขึ้นเถิด อย่ากลัวเราเลย เราไม่ทำอะไรพวกท่านแล้ว”

บรรดาพระราชาร้อยเอ็ดกับพวกนักรบต่างก็ลุกขึ้นถวายบังคม พระราชาร้อยเอ็ดก็พากันทูลถวายราชสมบัติและราชธิดาของตน พระเจ้านิวเพชรทรงมีชัยชนะพระราชาร้อยเอ็ดผู้เป็นข้าศึก แล้วก็พระราชทานพระบรมราโชวาท ขอให้พระราชาร้อยเอ็ดทรงตั้งอยู่ในศุภศีลธรรม แล้วมีพระราชนิพนธ์ให้กลับไปครองราชสมบัติในพระนครของตนตามเดิม พระองค์กับหมู่อำมาตย์ สหชาติก็เสด็จกลับเข้าพระนคร ทรงบริจาคทรัพย์แก่യാจกฉนิพสกสมณชีพราหมณ์ ทรงปกครองรัฐสีมาโดยธรรม แต่นั้นมาพระราชาร้อยเอ็ดพระนครต่างก็ส่งราชบรรณาการมาถวายพระเจ้านิวเพชรทุกปีมิได้ขาด.

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีเสือตัวหนึ่ง มันติดกรงที่นายพรานดักเอาไว้ที่ในป่า ถึงแม้จะพยายามดิ้นรนเท่าไร ๆ เพื่อจะให้หลุด ก็ไม่สามารถจะหลุดได้ ขณะนั้นยังมีพราหมณ์ชราคนหนึ่งเดินผ่านมาทางนั้น เสือจึงขอร้องให้พราหมณ์หยุด แล้วเอ่ยขึ้นด้วยน้ำตานองหน้าว่า

“คุณพ่อขอรับ ได้โปรดเอ็นดูผมเถิด ผมกระหายน้ำเต็มที่แล้ว โปรดเข้ามาใกล้ ๆ ผมสักนิด ผมมีเรื่องจะขอพูดกับคุณพ่อสักหน่อย”

พราหมณ์เฒ่ากำลังจะเดินไปอาบน้ำเพื่อชำระร่างกายก่อนที่จะประกอบพิธีบูชาพระเป็นเจ้าในเช้าวันนั้น เมื่อได้ยินคำขอร้องของเสือเช่นนั้น จึงเดินเข้าไปใกล้กรงที่เสือกำลังติดอยู่

เสือเอ่ยปากรำพันขึ้นว่า

“คุณพ่อผู้ใจบุญขอรับ ผมมิได้ทำผิดคิดร้ายแต่ประการใดเลย แต่นายพรานใจร้ายกลับวางกรงดักผม ผมติดอยู่ในกรงมาตั้งแต่เมื่อคืนนี้ น้ำทำสักระยะก็ยังมีได้รับประทานเลย เวลานี้ผมกระหายน้ำแทบจะตายอยู่แล้ว

ได้โปรดเมตตาผม ช่วยเปิดประตูกรงให้ผมสักหน่อย เพื่อผมจะได้ออกไปกินน้ำ
ดับความกระหายสักหน่อยขอรับ”

พราหมณ์ผู้ชราตอบว่า

“เราไม่มีสิทธิ์ที่จะทำเช่นนั้นได้ เจ้าจะได้ทำผิดคิดร้ายอะไรหรือไม่นั้น
เป็นเรื่องระหว่างตัวเจ้ากับนายพรานเจ้าของกรงดัก เราจะปล่อยให้เจ้าเป็นอิสระ
ไม่ได้ดอก เพราะเรามีใช้เป็นผู้วางกรงดักเจ้า”

“คุณพ่อขอรับ ผมมิได้ขอร้องให้คุณพ่อปล่อยผมเป็นอิสระทีเดียวเลย
นะขอรับ ผมขอร้องแต่เพียงให้คุณพ่อเปิดประตูกรงให้ผมไปกินน้ำดับความ
กระหายสักหน่อยเท่านั้น เสร็จแล้วผมก็จะกลับเข้ามาอยู่ในกรงอีกตามเดิม หาก
คุณพ่อไม่เชื่อ จะเดินคุมผมไปกินน้ำที่ลำธารใกล้ๆ นี่ ผมก็ไม่ขัดข้องเลย
นะขอรับ”

“เราจะไปเชื่อเจ้าอย่างไรได้? เจ้าเป็นสัตว์หน้าคน แล้วนอกจากนั้น
ก็ยังเป็นสัตว์ชนิดที่ดุร้ายเสียด้วย เพราะฉะนั้น แม้เราจะมีน้ำจิตคิดสงสารเจ้า
เราก็คงช่วยอะไรเจ้าไม่ได้ ดีไม่ดีขึ้นปล่อยเจ้าไป เจ้าก็จะกลับมาเล่นงานเอาเราเข้า
เราก็จะแย่ไปเท่านั้นเอง!”

“พิโรธเอ๋ย! ทำไมคุณพ่อจึงพูดเช่นนั้นเล่าขอรับ? คุณพ่อเป็นพราหมณ์
เป็นที่พึ่งของสรรพชีวิต ตัวผมนี้กระหายน้ำแทบจะเอาชีวิตไม่รอดอยู่แล้ว ผมจะ
ออกตัณญูไม่รู้คุณจนถึงกับทำร้ายคุณพ่อผู้ช่วยชีวิตผมได้อย่างไร? คุณพ่อ
โปรดเชื่อผมเถิด ผมขอสาบานว่า จะไม่มีอันตรายใดๆ เกิดขึ้นเป็นอันขาด
คุณพ่อเป็นพราหมณ์ คุณพ่อย่อมทราบดีนะขอรับว่า การไม่ให้ข้าแก่ผู้กำลัง
กระหายหิวนั้นเป็นบาปอย่างยิ่ง”

เมื่อถูกสะกิดถึงขรณะประจำรตนของตนเข้าเช่นนี้ ในที่สุดพราหมณ์ผู้เผ่าก็ใจอ่อน จึงเดินเข้าไปใกล้กรง แล้วก็เอื้อมมือเปิดประตูกกรงปล่อยเสือออกมาข้างนอก!

ทันใดที่ได้รับอิสรภาพหลุดออกมานอกกรง เจ้าสัตว์หน้าขนก็คำรามเข้าใส่พราหมณ์ผู้ใจบุญ พลังพุดใส่หน้าแก้วว่า

“เจ้าพราหมณ์โง่! เจ้าจงสวมนต์เตรียมตัวตายได้แล้ว!”

พราหมณ์ผู้เผ่าตกใจจนตัวสั่น พลังพุดขึ้นด้วยน้ำเสียงละล่ำละลักว่า

“อ้าว! ก็ไหนเจ้าให้สัญญากับเราเมื่อตะกัณว่า จะไม่ทำอันตรายแก่เราอย่างไรเล่า? เจ้าลืมคำพูดของเจ้าเสียแล้วหรือ? และนี่หรือเป็นวิธีที่เจ้าแสดงความกตัญญูรู้คุณแก่ผู้ที่ช่วยชีวิตเจ้า?”

“เราไม่รู้อะไรทั้งนั้น! เรารู้นี้แต่ว่าเวลานี้เราทั้งตัวหน้าและกระหาย ใครจะกินเจ้าเสียให้สมอยาก เพราะฉะนั้น เจ้าย่อมมาพูดอะไรกับเราถึงเรื่องความกตัญญูรู้คุณ หรือเรื่องคำมั่นสัญญาอะไรเลย เจ้าเป็นมนุษย์ เจ้าก็ย่อมจะรู้ว่าในระหว่างมนุษย์ด้วยกันทุกวันนี้ ความกตัญญูรู้คุณหรือความซื่อสัตย์ที่มนุษย์ปฏิบัติต่อกันอยู่ ก็คือการทำลายผู้ที่ช่วยเหลือตนให้พินาศอวตวายไป” เจ้าเสือร้ายตอบด้วยเสียงดังพร้อมกับแยกเขี้ยวให้เห็นเป็นการขู่คำราม

“โธ่! ไม่จริง! ไม่จริงดอก!” พราหมณ์ผู้หน้าสงสารอุทาน พร้อมกับยกมือขึ้นโบกปฏิเสธ

“เชอะ! ไม่จริงหรือ?” เจ้าเสือร้ายตอบสวนอย่างทันควัน “เออละ! เราจะให้เจ้าลองถามสรรพชีวิตที่อยู่ใกล้ ๆ ตัวเจ้าสิว่า ระหว่างคำพูดของเรากับของเจ้านั้น ของใครจะได้เสียงสนับสนุนมากกว่ากัน? เราจะยอมให้เจ้าเลือก

ขณะนั้นมีกระบือตัวหนึ่งกำลังนอนเคี้ยวเอื้องอยู่ในหนองน้ำใกล้ ๆ นั้น
 พราหมณ์ผู้ชราจึงเดินเข้าไปหา มีเสือเดินตามติดไปข้างหลัง พอถึงหนองน้ำ
 พราหมณ์ก็เล่าเรื่องให้กระบือฟัง แต่ดูเหมือนกระบือเจ้าสำราญจะไม่ได้สนใจ
 ในคำพูดของพราหมณ์เท่าไรนัก เพราะระหว่างที่พราหมณ์พรั่วพูดอยู่นั้น
 เจ้ากระบือก็มีได้มองดูผู้พูดเลย หากแต่ยังคงบดเคี้ยวเอื้องอย่างสบายใจ เมื่อได้
 ลำดับเรื่องราวให้กระบือฟังจบลงแล้ว พราหมณ์จึงถามกระบือว่า

“เมื่อเป็นเช่นนั้น ควรละหรือที่เสือจะกินลุง?”

เจ้ากระบือปรีดาขันอย่างสละสลีแล้วตอบพราหมณ์ไปซ้ำ ๆ ว่า

“พ่อลุงเอ๋ย! ผมน่าจะอยากเห็นใจพ่อลุงจริง ๆ แต่किनปัญญา พ่อลุง
 ดูผมเป็นตัวอย่างก็แล้วกันว่าใครจะผิดใครจะถูก?”

แล้วกระบือก็เคี้ยวเอื้องไปพลาง พุดไปพลาง ว่า

“ตัวผมนี้ เมื่อยามหนุ่มแน่นก็เคยรับใช้มนุษย์ผู้เป็นเจ้านายมาอย่าง
 ถวายหัวให้ ผมโดนาให้เขา ทนหนักแอกพาดคอลากเกวียนให้เขา ทนทรมาณ
 ให้ลูกหลานเขาขี่หลังเล่น เวลามีสวรรจะไปไกล ๆ เขาก็ขึ้นหลังผมไป โอ้ย!
 จีปาละ ทั้งหมดนี้ผมรับใช้เขามาด้วยความซื่อสัตย์และจงรักภักดีตลอดเวลา...”

เจ้ากระบือหยุดพูดนิดหนึ่ง คล้ายกับจะคิดอะไร เสร็จแล้วก็พูดต่อไปว่า

“ครั้นมาบัดนี้ ความซราได้เข้ามาครอบงำผม ผมไม่สามารถจะรับใช้
 เขาคล่องแคล่วเหมือนแต่ก่อนแล้ว แล้วพ่อลุงดูสิครับ เขาปฏิบัติอย่างไรกับผม
 เขาเลือกไล่ไล่ส่งให้ผมออกไปจากบ้าน ในคอกก็ไม่ให้อยู่ ผมจึงต้องมาหากิน

ข้างนอก และมานอนเฝ้าอยู่เองอยู่ในห้องนี้ ด้วยเหตุนี้แหละขอรับ ผมจึงหมดศรัทธาในมนุษยชาติ ผมเห็นว่าชาตินุชนั้นมีแต่ความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักบุญคุณ ไม่มีศีลมีธรรม และไม่รู้จักรักษาคำพูดของตนด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าหากเสือจะกินลูก ผมก็เห็นว่าเป็นเรื่องช่วยไม่ได้ เพราะเป็นโอกาสของเขาแล้ว ผมเองหากเป็นเสือ ก็เห็นจะต้องทำเช่นนั้นเหมือนกัน "

พูดจบแล้วกระบือเผ่าก็หลับตาเฝ้าอยู่ หนูบ๊ตสะบัดแมลงต่อไป

"ว่ายังไงเจ้าพราหมณ์เผ่า? เจ้าได้ยินความมันพูดว่ากระไรไหม?"
 เสือถามพร้อมกับแลบลิ้นกวาดเลียริมฝีปากอยู่แผ่ล็บๆ

ขณะนั้น มีเหยี่ยวตัวหนึ่งบินมาเกาะอยู่บนต้นไม้ใกล้ๆ นั้น พราหมณ์คิดว่าเหยี่ยวเป็นสัตว์ที่ใช้เวลาส่วนใหญ่บินอยู่ในอากาศ คงจะมีทัศนะต่างกับสัตว์ที่อาศัยอยู่บนพื้นดิน จึงเข้าไปเล่าเรื่องราวของตนให้เหยี่ยวฟัง แล้วขอร้องให้เหยี่ยวออกความเห็น

กรรมการคนที่ ๓ คือ เหยี่ยว กระพือปีกพับพวยอยู่ ๒-๓ ครั้ง แล้วก็ตอบอย่างซัดด้อยซัดคำว่า

"ท่านพราหมณ์ผู้ใจบุญ ผมอยากจะกล่าวอย่างเปิดเผยว่า เพื่อนร่วมชาติของท่าน คือมนุษย์ทั้งหลายนั้น เต็มไปด้วยความซื่อเลวและเห็นแก่ตัว ผมอยู่ในท้องฟ้าจึงสามารถมองเห็นพฤติกรรมของพวกท่านได้เป็นอย่างดี ท่านมีชีวิตอยู่ด้วยการทำลายล้างกันเอง แต่ปากของท่านทำเป็นผู้มีศีลมีธรรม ไม่ยอมให้ใครทำร้ายใคร อย่างพวกผมจะจับนกจับหนูหรือสัตว์อื่นๆ มากินเป็นอาหาร

พวกท่านถือว่าเป็นบาปเป็นกรรมไม่ควรทำ แต่เวลาพวกท่านเอารัฐมาyingพวกผมได้
ท่านกลับดีใจ เฉลิมฉลองกันด้วยเหล้ายาปลาทั้งเป็นการใหญ่ ไม่เห็นมีใคร
ว่าอะไร ใช้แต่ท่านนะขอรับ พวกท่านยังตามรังควานพวกผมและลูกหลาน
จนถึงวันที่พวกผมแอบไปทำไว้ในซอกเขา แล้วอย่างนี้จะให้ผมพูดว่าเสือเป็นฝ่าย
ผิดอย่างไรได้ ? ขอท่านจงยอมเป็นอาหารของเสือเสียแต่โดยดีเถิด นึกว่าเอาบุญ
ก็แล้วกันนะขอรับ ”

พูดจบเหยียวกักระพอบกับขึ้นสู่ท้องฟ้าไป

“ เป็นยังไง ? เจ้าพราหมณ์หน้าโง่ ! พอใจหรือยังเล่าในคำพูดของ
กรรมการคนที่ ๓ นี้ ? ” เจ้าเสือร้ายคำราม พร้อมกับแลบลิ้นเลียปากอีก
แผ่ลิ้นหนึ่ง

พราหมณ์งง ไม่รู้จะตอบประการใดดี
เสือจึงหัวเราะโฮก ๆ แล้วพูดต่อไปว่า

“ นี่นะเจ้าพราหมณ์เฒ่า ยังมีจะเข้แก่อีกตัวหนึ่งกำลังนอนผิงแดด
อยู่ที่ริมผ่น้ำถัดจากที่นี้ไปหน่อย ถ้าเจ้าอยากจะฟังความเห็นของเขาในฐานะที่
เขาเห็นโลกมานานกว่าเจ้า เราก็จะพาเจ้าไป และเขาจะเป็นกรรมการคนที่ ๔
ตามข้อตกลงของเรา ”

พูดเสร็จ เจ้าเสือร้ายก็เดินนำหน้าพราหมณ์ไปยังจะเข้ชราอายุร่วม
ร้อยปี ซึ่งกำลังนอนอ้าปากผิงแดดอยู่ที่ริมผ่น้ำ

พราหมณ์ก็เล่าเรื่องราวให้ฟังอีก

จระเข้แก้หัวเราะแล้วตอบอย่างช้า ๆ ว่า

“เจ้าหลานแก้วเอ๋ย! หลานไม่น่าจะยกเอาปัญหานี้มาถามเราเลย เรามีชีวิตอยู่ในโลกมาเกือบจะครบศตวรรษหรือครบร้อยปีแล้ว แต่เราก็กังมองไม่เห็นคุณงามความดีของพวกเจ้าที่เป็นมนุษย์เลย เมื่อเรายังหนุ่มยังแน่นยังมีกำลังวังชาดีอยู่ พวกเจ้าก็มีจิตใจเป็นศีลเป็นธรรมที่อยู่หรือก ยังไม่กล้าข้ามเหวร้างแก่เรา แต่พอเราแก่เข้าลี พวกเจ้าก็ตามมารังควานพวกเราอยู่ตลอดเวลา แม้แต่เด็ก ๆ ลูกหลานของเจ้าก็เอาเราไปเป็นเครื่องเล่น เทียวได้เอาก้อนกรวดบ้าง ก้อนหินบ้าง ขว้างปาหัวหนุหน้าตา และลำตัวของเรา บางคนไม่ใส่ใจเพียงเท่านั้นนะ เรานอนอ้าปากผึ่งแดดอยู่เฉย ๆ พวกเจ้าก็เอาก้อนกรวดขว้างเข้ามาในปากเราก็มึ เราคิดว่าพวกเจ้าที่เป็นมนุษย์นะ เป็นคนที่คบไม่ได้เลยจริง ๆ เพราะฉะนั้น การที่เสือเขาจะให้เจ้าเป็นอาหารของเขานั้น นับว่าเหมาะสมแล้ว อย่ามาโอดครวญกับเราเสียให้ยากเลย เพราะเรานั้นเห็นด้วยกับการกระทำของเสือเป็นอย่างยิ่ง”

พูดจบ จระเข้แก้ตัวนั้นก็นอนหลับตา อ้าปากผึ่งแดดต่อไป

“จบกรรมการคนที่ ๔ แล้วนะ เราจะยอมให้เจ้าตามกรรมการได้อีกคนเดียวเท่านั้น เป็นคนที่ ๕ เจ้าเลือกเอาเองก็แล้วกัน คราวนี้จะเลือกเอาใครก็ตามใจ เพราะไหน ๆ เจ้าก็ต้องตายอยู่แล้ว ฉันไม่อยากจะขัดใจเจ้าหรือ”

เสือพูดพลางก็แยกเขี้ยวอ้าปากหัวร่อว่าจนเห็นเขี้ยวขาวทั้ง ๔ เขี้ยว

ถึงตอนนั้นหน้าของพราหมณ์แดงผู้นำสงสารชีวิตเผ็ดดลงอย่างเห็นได้เด่น
เขาหมดหัววิญญูแล้วกระมังที่จะมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ต่อไป พลังเข้าก็ราพ
อยู่ในใจด้วยความเศร้าสลดว่า

“เออหนอ! เราเห็นที่จะไม่รอดแน่ละคราวนี้ ใครเล่าเขาจะมา
เห็นใจเรา เพราะแม้แต่ธรรมชาติ และสิ่งสสารสัตว์บรรดาชีวิตทั้งหลายใน
ป่าดงพงไพรนี้ก็ดูเหมือนจะเป็นปฏิปักษ์ต่อมนุษยชาติเสียโดยสิ้นเชิงแล้ว และ
ทั้งๆ ที่เป็นเช่นนั้น พวกเราชาวมนุษย์ ก็ยังถือตนว่าตนดีกว่าวิเศษกว่าสิ่งที่มีชีวิต
อื่นๆ อยู่แน่นอน ก็มนุษยเรานี้ มีอภิสิทธิ์อันใดเล่า ที่จะกำหนดกฎเกณฑ์
และคุณค่าของตนเองขึ้นให้เหนือชีวิตเขาอื่นเช่นนั้น?”

ขณะนั้นพอดีมีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งวิ่งผ่านมาจากทางนั้น เจ้าเสือร้ายจึงร้อง
ตะโกนขึ้นว่า

“นี่แน่! เจ้าหนุ่ม! หยุดก่อน เรามีธุระจะพูดอะไรกับเจ้าสักหน่อย!”
พอได้ยินเสียงเสือ ด้วยอารามตกใจ สุนัขจิ้งจอกก็ผ่นแน่นแทบไม่
คิดชีวิต...

“หยุด! ถ้าเจ้ายังไม่อยากตาย ต้องหยุดเดี๋ยวนี้ละ มิฉะนั้นก็อย่าหาว่า
เราทารุณนะ” เสือตะโกนลั่นจนทั้งป่าก้องกังวานไปด้วยเสียงสะท้อนของเสือร้าย
ในฉบับลั่น สุนัขจิ้งจอกก็เงียบเสียง... หยุดวิ่ง... มีอ้อนขาอ่อนลง
ทันที

เสือจึงพยักหน้าให้พราหมณ์แดงขอความเห็นจากสุนัขจิ้งจอก
พราหมณ์ก็เล่าเหตุการณ์ให้ฟัง แล้วขมวดด้วยคำถามแกมอ้อนวอนว่า
“ช่วยลงหน่อยเถอะ พ่อคุณเอ๋ย! ช่วยออกความเห็นที่เกิดว่า ในกรณี
อย่างนี้ล่ะ สมควรแล้วหรือที่เสือเขาจะประพฤติดังต่อไปนี้?”

สุนัขจิ้งจอกแสดงท่าที่ลังเลใจอยู่สักครู่หนึ่ง แล้วก็ตอบว่า

“แหม ! หมูน่ะไม่ค่อยสบายเลยขอรับ บ่วยเป็นไข้หวัดมาหลายวันแล้ว ยังมีไข้ระอยู่เลย ขอประทานโทษเดอะ ไปตามความเห็นคนอื่นได้ไหมขอรับ ? ถ้าผมให้ไปก็น่ากลัวจะผิดพลาดหรือขาดความเป็นธรรม แล้วก็จะเสียหายด้วยกันทุกฝ่าย ..”

“นี่ ! เจ้าอย่ายังทำให้มันมากไปนักเลย เรากำลังหิว เดี่ยวจะหาว่าเราไม่เตือนไม่ได้นา ..” เจ้าเสือร้ายคำรามตะคอกๆ

สุนัขจิ้งจอกจึงโค้งให้เสือแล้วถามว่า

“ที่ท่านพรหมณ์เฒ่าพรรณนามานี้ เป็นความจริงหรือขอรับ ?”

“เออ ! จริงทุกอย่างนะแหละ เจ้าเห็นว่าใครผิดใครถูกก็ว่ามาไวๆ เข้าเดอะ อย่ามัวชักช้าอยู่เลย เราหิวเต็มที่แล้ว ..” เสือตะคอกต่อ

ถึงตอนนี้ พรหมณ์ถึงกับยืนตัวสั่นระริกและขาแขนตลอดไปจนเท้าก็สั่นหงอนเห็นได้ชัด ส่วนเสือนั้น แลบลิ้นอยู่แผ่ลิ้นๆ เสียวิมฝีปากกระชั้นขึ้นกว่าเดิม

“ก่อนที่จะให้ความเห็นอะไรลงไป ผมขอประทานโทษ ขอคุณรังซึ่งเป็นพยานหลักฐานสักหน่อยจะได้ไหมขอรับ ?” สุนัขจิ้งจอกหันไปก้มหัวลงคำนับเสือพลางถาม

“ได้สิ ! จะเป็นไรไป ..” เสือตอบอย่างผยอง แล้วก็พาสุนัขจิ้งจอกกับพรหมณ์เดินกลับไปยังกรงซึ่งเสือเคยถูกขังอยู่

“อ้อ! กรงธรรมดา ๆ อย่างนั้นหรือขอรับ? เอ๊ะ! อย่างนี้ใคร ๆ ก็เดินเข้าออกได้เฝ้าขอรับ ไม่น่าจะเป็นปัญหาอะไรที่ถึงกับจะทำให้ท่านต้องหันไปพึ่งใบบุญอิตาพราหมณ์แก่คนนี้เลย” สุนัขจิ้งจอกหันไปตีหน้าตายพูดกับเสือ

“เจ้าใจ! เจ้าละมันใจเสียจริง ๆ ก็ตอนนั้นประตูกรงมันปิดอยู่นั้นนะ แล้วเจ้าจะให้เรากลับมาได้อย่างไรเล่า?” เจ้าเสือร้ายพูดแกล้งหัวเราะด้วยความขบขันในความโง่ของสุนัขจิ้งจอก

แต่จิ้งจอกหนุ่มก็ยังแสร้งทำเป็นยินยอม ไม่เข้าใจอยู่นั่นเอง!

อารามผยองและชาติความยังคิด เสือจึงผลุนผลันพูดขึ้นในทันทีทันใดว่า

“พุทโธเอ๋ย! ตั้งแต่เกิดมา ยังไม่เคยเห็นใครโง่เหมือนเจ้าเลย นี่! เรื่องมันเป็นอย่างนี้ เราจะแสดงให้เจ้าดู เจ้าจะได้เข้าใจเหตุการณ์ได้ดียิ่งขึ้น”

พูดพลางเสือก็เดินแซงหน้าจิ้งจอกหนุ่มและพราหมณ์เฒ่า เข้าไปในกรงด้วยความมองอาจโดยมีทนายยังคิดว่า นั่นเป็นกลลวงของสุนัขจิ้งจอก ในอันที่จะให้ตนต้องตกเข้าไปอยู่ในกรงขังอีกวาระหนึ่ง!

พอเสือเดินคล้อยหลังเข้ากรง สุนัขจิ้งจอกก็พยักหน้าให้พราหมณ์ผู้เจริญ รีบปิดประตูกรงเสีย ในบัดดลเสือก็กลับไปที่สภาพเช่นเดิม กล่าวคือหมดอิสรภาพ และหมดโอกาสที่จะแสดงความกำแหงหาญของตนต่อผู้อื่นได้อีกต่อไป เมื่อเห็นว่าเขี้ยวเล็บของเสือไม่สามารถจะเป็นภัยแก่ตนได้อีกแล้ว จิ้งจอกหนุ่มจึงหันไปสั่งสอนเสือว่า

“ถึงแม้จะเก่งกล้าและมีกำลังวังชาสักปานใดก็ตาม จงอย่าได้ทะนงตัวถูกผู้ที่มีกำลังด้อยกว่าตน เพราะกำลังภายใน บางครั้งก็ให้ประโยชน์น้อยกว่ากำลังสมอง”

พร้อมกันนั้น จังจอกหนุ่มยังได้หันไปพูดกับพราหมณ์เสียด้วยว่า

“สามัญญสำนักเพียงซ่อนเดี๋ยวนี้ะ มีค่าเท่ากับความเป็นผู้มีบุญล้วน ๆ เป็นถึง ๆ ที่เดี๋ยวนี้”

พูดจบ จังจอกหนุ่มก็โค้งให้แก่เสื่อร้ายและแก่พราหมณ์เผ่า แล้วก็เดินลับตาไปจากที่นั้น

“การช่วยเหลือคนพาลนั้น นอกจากจะเป็นความโง่แล้ว ยังเป็นภัยแก่ตนเองอีกด้วย”

กาลครั้งหนึ่ง มียายกะตาทำนาอยู่บนภูเขา ที่ดินนั้นรกร้างไม่มีผู้คน ยายกะต่ายันยันแข็งช่วยกันไถนาอาบเหงื่อต่างน้ำ บนภูเขาใหญ่ไกลโพ้นนั้น ดินดีนัก ถึงหน้าฝนฝนตกหนักน้ำชุ่มชื้น ต้นข้าวได้ฝนถึงออกงามเขียวชอุ่มโตวันโตคืน แล้วออกรวงทั่วทั้งท้องทุ่งอันกว้างใหญ่ ทิวข้าวเหลืองอร่ามเป็นสีทอง ไกลลิบตา ข้าวของยายกะตาเป็นพันธุ์ดีเม็ดใหญ่งามจนรวงโน้ม สังกลิ่นหอม รื่นชื่นใจ

ข้าวของยายกะตาส่งกลิ่นหอมจนมีช้างสามหัวบุกเข้ามากิน ไร่ข้าวยับเยินไป เจ้าของช้างตามมาขอโทษ อ้างว่าตนเป็นพระอินทร์ แดมยังให้พร ยายกะตาว่า “ขอให้เกี่ยวข้าวไม่รู้จักหมด ยิ่งเกี่ยวยิ่งออกเดี่ยวยายกะตา” นับแต่นั้นยายกะตาก็ได้ปลงวังชาจากพระอินทร์ ทำงานเหมือนทวดา คือ จิตใจปลอดโปร่ง เต็มใจทำงาน สนุกสนานมีชีวิตชีวา ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ยิ่งทำยิ่งสนุกยิ่งเกิดปัญญาสว่างไสว เลยคิดออกว่าจะทำงานให้ดีที่สุดได้อย่างไร ยายกะตาคิดออกว่าต้องช่วยกันกักน้ำเก็บน้ำระบายน้ำ ข้าวในนาก็ยังงอกงาม

ถึงหน้าเก็บเกี่ยว ข้าวก็ยังได้ผลมากขึ้นทุกปีไป ตูกล้ายๆกับว่ายังเกี่ยวข้าวมาก
เท่าไร เหลือยดู่ข้างหลังก็เห็นข้าวงอกออกมาอีกไม่รู้จักหมด สมตามคำให้พรของ
พระอินทร์ ยายกะตากินอิ่มนอนหลับ ใจชุ่มชื่นสุขสบาย

ต่อมาในกรุงพาราณสีฝนแล้งถึงหกปีซ้อน ข้าวยากมากแพง ราษฎร
อดอยากล้มตาย พระเจ้ากรุงพาราณสีให้แจกข้าวจากท้องพระคลังหลวงจนหมด
สิ้นแล้ว แต่ราษฎรก็ยังอดอยาก พระราชาจึงให้เสนาเหียวบ่าวร้องตามป่าสาหา
ซื้อข้าวไปแจกให้ราษฎร เสนาพากันไปจนถึงภูเขาใหญ่ที่ยายกะตากอยู่ ยายกะตา
ทราบเรื่อง ยายร้องว่า “โธ่ดังเอ๊ย! โธ่ดังเอ๊ย! ขนเอาไปเดอะคา! ขนเอาไป
เดอะจ้ำ” ตากก็บอกว่า “ข้าวของเรามีเต็มอยู่ เราคงยังไ้ตลอดเทือกเขานี้
ขนเอาไปสิ! รีบขนเอาไปเดอะ! ไม่พอกก็กลับมาเอาใหม่ รีบไปรีบมา”

ยายกะตาไม่ยอมขายข้าว ยกให้เปล่าๆ เสนาจึงพายายกะตามาเฝ้า
พระเจ้ากรุงพาราณสี พระราชาราชทานรางวัลมากมาย ยายก็พูดชื่อ ๆ ว่า
“ไม่ต้องหрокคา ไม่ต้องหрокจ้ำ” ตากก็พูดว่า “ข้า—เอ๊ย—ข้าพระพุทธเจ้า
ยกให้เปล่า ๆ เอาไปเดอะพ่อ—เอ๊ย—พะ—ยะ—กะ”

พระเจ้ากรุงพาราณสีมี นึกถึงความซื่อของยายกะตา และชอบใจ
ยายกะตาที่ช่วยชีวิตราษฎรทั้งหลายไว้ได้ พระเจ้าพาราณสีจึงตรัสว่า “ถ้าเช่นนั้น
เราขอตั้งท่านเป็นพระมหาอุปราชา” แล้วหันไปสั่งกับมหาอำมาตย์ “เดชา! เจ้า
จงจัดการปลุกปราสาทหลังงาม ให้พระมหาอุปราชกับท่านผู้หญิงบนยอดเขาโน้น
ให้เสร็จด่วน”

ดังนั้นยายกะตาก็กลายเป็นท่านผู้หญิงกับพระมหาอุปราช เมื่อพระราช
 ประกาศิตแต่งตั้ง เรื่องสมมุติ์ก็กลายเป็นเหมือนจริง ปราสาทราชวังสร้างเสร็จ
 สรรพโอโดงงามจับใจ ผู้คนก็พร้อมพรังคอยรับใช้อยู่เต็มปราสาทคอยโคงค่านับ
 ยายกะตาจะไปไหนแต่ละที่ก็เลยไม่ได้เดิน มีคนแบกหามใส่ล้อทอง ยายกะตา
 รู้สึกเมื่อยขบสุขภาพก็ชักจะอ่อนแอลงไป พุดกับใครก็มีแต่คนคอยขอรับกระหม
 เจ้าคะ เจ้าข้า ยายกะตาก็เลยไม่ฉลาดอะไรขึ้นกว่าเดิม แถมรังแต่จะโง่งลงไป
 เพราะถูกบ่ย่อยสอพลอยุง บางครั้งบางครั้งยายกะตาจึงต้องแอบเร้นแอบหนีขึ้น
 ภูเขาอีกลูกหนึ่งไปอยู่เสียกลางป่าลึก เหมือนขยับดอยห่างออกไปจากสิ่งที่อยู่ชิต
 ติลลูกนัยน์ตาเกินไป ออกไปตูห่างๆ ค่อยมองเห็นแจ่มชัดขึ้น เห็นความไม่จริง
 จอมปลอมที่กำลังคุกคามเข้ามาอย่างหนักจนแทบจะทำให้สาละยตาย เพราะชักจะ
 เผลอหลงใหลมัน

ได้มาอยู่ตามลำพังแล้ว ตาก็เดินตุ้มๆไปวันๆกินที่ลำธาร ยายก็นั่งอยู่
 คนเดียวที่ได้ต้นไม้ต้นเล็กต้นใหญ่ร่มเย็น ต้นยางสูงระหงเป็นทิวแถว ยามลมพัด
 โกรก ต้นยางก็โน้มเอนตามกันไปทางเดียว สบายแท้ เจียบดีแท้ ไม่มีใครเลย
 ลักคนเดียว โลกนี้คืออะไรกันแน่ ยายคิด เห็นจะไม่ใช้เรื่องที่มั่ววุ่นๆ วายๆ
 กันอย่างในปราสาทหรือในกรุงพาราณสี เออ ที่นั่นมันเจียบ เจียบดีจริงๆ ใจคอ
 เราก็คงไม่ต้องวุ่นวาย เอเราจะแบกไว้ทำไมละพวกปราสาทเงินทองข้าวของผู้คน
 ชีวิตเราแท้จริงก็ไม่ได้ต้องการสิ่งเหล่านั้น ก็ข้าวไปวันๆ หายใจไปวันๆ
 กว่าตายก็ไม่ได้ต้องการอะไรมากนักนี่นา จะเดือดร้อนไปทำไม เออ ที่นี้

มันอิสระ อิสระดีจริง ๆ เรื่องจริงเป็นอย่างนั้น อิสระอย่างนั้นถึงจะเรียกว่าใจ
ที่แท้จริง.... ยายนั่งสบาย หลับตา ลมพัดมาฉิว ๆ สบายแท้ อิสระแท้.....

เสียงพืพื พืพื ลมพัดถูกแขนกระโศก ยายลืมตาขึ้น เห็นเด็ก
แดง ๆ ตันกระแฉ่วอยู่ตรงหน้า เห็นนกตัวใหญ่กำลังบินลงสู่ท้องฟ้า หายลับไป

“ตา! ตา!”

ตาวิ่งมา ยายอุ้มเด็กไว้แนบอก “นี่ลูกชายเรา นกมันเอามาให้”

“ลูกยาย — มันก็ลูกฉันด้วยนะสิ! ฮือ! นกมันคงนึกว่าอาหารเลยโอบ
มากิน เห็นเป็นเด็กก็เลยเอามาให้เรา” ตาพึมพำ “เออ! หน้าตาน่าเกลียดน่าชัง”

“ตั้งชื่อมันหน่อยสิตา”

“สัจจา” ตาพึมพำ “พระอินทร์ท่านเคยพูดคำนี้กับเรา ยายต้อง
สอนให้ลูกเป็นคนเชื่อถือสัจจาจะนะยายนะ เออ! เรามีลูกแล้ว เห็นจะต้องกลับ
ปราสาทกันเสียที ไปกันเดอะ ท่านผู้หญิง” ตาพูดยิ้ม ๆ

พระเจ้ากรุงพาราณสีไม่มีโอรสธิดา จึงรับสัจจาเป็นพระราชบุตร
บุญธรรมตั้งแต่อายุเก้าขวบทั้งยังแต่งตั้งให้เป็นพระยุพราช ทรงเมตตาชุบเลี้ยง
คุ้นมากับเดโช บุตรชายท่านมหาอำมาตย์ พออายุเข้าวัยรุ่น ก็ส่งไปศึกษา
ณ กรุงตักกศิลา

ทั้งสองคนเดินข้ามเทือกเขาทั้งเจ็ดไปยังอีกฟากหนึ่งของป่าดงดิบถึงกรุง
ตักกศิลา ทั้งคู่เกิดไปติดใจวิชาวิเศษของชายเขื่อนใจ ยอมอยู่เป็นศิษย์ปรนนิบัติ
อยู่หลายปี สัจจาจึงเรียนสำเร็จสามารถเรียกฝนได้ทุกเวลา เดโชเรียนสำเร็จวิชา

ปลุกมะม่วงให้เจริญเติบโตได้กินผลในวันเดียว แล้วทั้งสองก็ลาอาจารย์ออก
เดินทางผจญภัยแสวงโชคตามประสาชายหนุ่ม

ถึงกรุงมิดิรา พระราชินีกำลังประชวรอยากเสวยมะม่วงแทบขาดใจตาย
พระราชินีเสนาท้าวเสาะหา ก็หาไม่ได้เพราะไม่ใช่ฤดูกาล เดโชจึงขึ้นอาสา
ปลุกมะม่วงถวายได้ผลทันใจ พระราชินีได้เสวยชื่นพระทัยหายเจ็บไข้ พระราชา
ชอบพระทัยมากคิดจะยกพระธิดาให้เดโช พระราชินีคัดค้านไว้ “อะไร!
ใจเร็วแท้ๆ!” ทรงหันไปถามเดโชว่า “นี่แน่ะ! เธอเรียนวิชานี้มาจากใคร?”

เดโชเห็นพระเจ้ามิดิราตรัสกับพระราชินีเบาๆ เขาก็เดาได้ว่าทั้งสอง
พระองค์ปรึกษากันจะยกพระธิดาให้เขา และนี่พระราชินีกำลังถามเขาว่าเรียน
วิชานี้มาจากใคร เขามองไปที่พระธิดาผู้งดงามแล้วมองไปรอบๆ บรรดาเสนา
ข้าราชการกำลังรอฟังคำตอบของเขายู่ เขาก็ยึดตัวตรงยกศีรษะขึ้นอย่างงามส่ง
พูดอย่างฉลาดฉานว่า “ข้าพระพุทธเจ้า — ความจริงไม่ได้เรียนมาจากใครหรอก
พะย่ะค่ะ ครูนั่นก็มีเหมือนกัน แต่ครูแก่ปืดๆ บังๆ ชั่วหว่ และชั่วลาด ไม่รู้
อะไรเท่าไร! แก่ไม่กล้าทำอะไร แก่ไม่ได้สอนอะไรเท่าไรหรอกพะย่ะค่ะ
ข้าพระพุทธเจ้าต้องทดลองทำเองถึงได้ผลดีจริงอย่างที่เห็นนี้แหละพระเจ้าข้า”

สัจจาได้ยินดังนั้นก็ถึงแขนเดโชโดยแรง พยายามสบตาเขาเป็นเชิง
เตือนสติ แต่เดโชกลับมึงตาเข้าไปสัจจา เดโชคิดว่าอย่างไรๆ เสียตนก็ต้อง
เป็นพระราชากรุงมิดิราในอนาคตอันใกล้แน่แท้จึงได้ เขาเข้าใจไปว่าสัจจาอิจฉา
วิชาที่เขา กำลังจะได้ดี

ฝ่ายพระเจ้ากรุงมิดิราฟังคำอธิบายของเดโซแล้ว พยักพระพักตร์อย่างพอพระทัย “ อ้อ เข้าใจ เข้าใจ ” พระองค์เองโปรดการทดลองค้นคว้าวิชาการ จึงนึกว่าจริงอย่างเดโซพูด

“ โหนลงทำให้ฉันกินอีกผลหนึ่งซีจ๊ะ ” พระราชินีรับสั่งเบา ๆ “ ฉันชอบ มันอร่อยดี ”

“ ได้สิกระหม่อม ” เดโซรับรองแข็งขัน รับลูกกุจอพรวนดินร่น้ำปลุกมะม่วงหาวหงษ์ผล แต่คราวนี้เม็ดมะม่วงวิเศษมันก็เฉยเสีย ไม่ยอมผลิกิ่งเติบโตเป็นต้นมะม่วง ใจร้อนรน รอเท่าไร ๆ มันก็ไม่ออกช่อออกผล ทั้งนี้เพราะเดโซโอ้อวดหลอกลวงผู้มีพระคุณ วิชาความรู้จึงเสื่อมถอยเลอะเลือนไปหมดสิ้น

“ เอ — ทำไมไม่ได้ผล ? ” พระราชาจึงมองเมล็ดมะม่วง

เดโซหน้าเจื่อนไปแวบเดียว แวบเดียวเท่านั้นไม่มีใครสังเกตเห็น แล้วเขาก็ทำหน้ายิ้มย่องผ่องใส ตอบอย่างฉาดฉานและภาคภูมิใจว่า “ เผอิญตกเวลาโลกาวินาศ ไม่ต้องตามหลักวิชาในฤกษ์ยามเช่นนั้นพะย่ะค่ะ ”

คนไม่มีเหตุผลไม่มีธรรมะก็จำเป็นต้องอ้างฤกษ์ยามลงเดชไปดังนี้ แต่พระเจ้ามิดิราเป็นคนซื่อ ตนเองชื่ออย่างไรก็คิดว่าคนอื่นจะชื่อตรงเหมือนตน คาดไม่ถึงความพาลสั่นดานหยาบของคนโลก จึงตรัสตอบว่า “ ช่างเกิด แค่นี้เราก็ก่อนใจแล้ว ” หันไปทางพระมเหสี “ น้องหายสบายดี พักพอใจแล้ว นะเธอจำไว้เวลาอื่นค่อยคิดปลุกมะม่วงวิเศษกันใหม่ ”

พระองค์โปรดให้ทั้งเดโซและสัจจารับราชการด้วยแต่นั้นมา เดโซก็ถือโอกาสที่เขาคิดว่าเป็นโอกาสดียามพระราชาโปรดปราน รวบอำนาจไว้ในกำมือ

มากที่สุดที่จะทำได้ เขาเพียงคุยโอ้อวดกับบรรดาเสนาอำมาตย์ทั้งหลายว่า พระเจ้ามิดราโปรดปรานเขาอย่างไรบ้าง ชมเชยว่าเก่งและสามารถ และยังทรงติเสนาเก่าๆ ดั่งเดิมให้เขาฟังว่า อ่อนแอ ไร้เงา ไม่มีความสามารถอะไร สัจจาพยายามเตือนเพื่อนเก่าที่จะทำได้ตามโอกาส.... แต่เดโชถือถือดีเกินกว่าจะเห็นความจริงใจของสัจจา เดโชคิดแต่ว่าสัจจาอิจฉาริษยาตน ความเคียดแค้นชิงชังของเดโชจึงเพิ่มขึ้นทุกที เขาเล่าให้พระธิดาฟังว่า

“ทูลกระหม่อมฟ้าหญิง สัจจาละ เป็นคนไม่มีพ่อไม่มีแม่ เป็นกำพร้า แกมันคาบมาให้นายกะตาซึ่งเป็นชาวนา ต้องมาพึ่งบารมีบิดาของเกล้ากระหม่อม จึงได้ดิบได้ดี แต่เขาลืมบุญคุณกระหม่อมหมดสิ้น เขาพยายามทูลกระหม่อมที่ทะเลาะกับเขา เขาอาฆาตกระหม่อม” เดโชหัวเราะหึๆ เขาทำท่าเหมือนคนรู้คิดลึกซึ้ง เห็นความไม่ดีของคนอื่นและดูปลงตก อนิจจา เดโช เขาไม่ได้ตั้งใจจะใส่ร้ายใครแต่ว่าเขาเชื่อเช่นนั้นจริงๆ ว่าใครๆ ไม่มีดี เขาคิดว่าใครๆ ก็เลียดชิงเขา.....

สัจจาเองก็จำใจต้องอยู่ห่างๆ จากเดโช ไม่ทราบจะหาหนทางเตือนเพื่อนได้อย่างไรดี เพื่อนเอ๋ย ถ้าเพื่อนไม่รักธรรมะ เราก็ด่วงคนต่างอยู่ สัจจาคิดเพื่อนเอ๋ย ก็เราเคยเป็นเพื่อนกันครั้งกระโน้น เพื่อนเปลี่ยนนิสัยไปที่ละน้อยๆ ตั้งแต่เมื่อไร เพราะความน้อยอกน้อยใจเคียดแค้นชิงชังอะไรผิดๆ ใช้นหรือไม... ทำไมเพื่อนจึงเห็นแต่ความไม่ดี ไม่สามารถของใครๆ เขาทั่วไปหมด

แต่ธรรมชาติก็เป็นไปตามกฎธรรมชาติ เมืองมิดราเกิดข้าวยากหมากแพง ราษฎรอดอยากล้มตาย บรรดาข้าราชการเก่าๆ พวกนี้สิ้นน้ำใจน้อยใจในพระราชฯ ความอึดอัดขัดสนเป็นเหตุให้ศัตรูภายนอกได้ใจ ทำท่าว่าจะคุกคาม

อยู่ตามชายแดน สัจจาจึงรับอาสาออกไปตามหัวเมืองเหล่านั้น เขาทำฝนให้ตกลงมาได้ตามต้องการทุกเวลา ชาวในนาถึงออกมามีข้าวข่มไปทั่วทั้งประเทศ ออกกรวงเหลืองอร่ามลิบ ๆ ตา เมืองมิดิราทก็กลับอุดมสมบูรณ์และกลับสงบสันติสุขได้อีกดังเดิม

สัจจากลับเข้าพระนครหลวง ผิวขาวของเขาดูคล้ำลงไป ร่างใหญ่แข็งแรงยิ่งขึ้นเพราะงานหนัก พระราชาพอพระทัยที่บ้านเมืองกลับสงบราบคาบลงได้ จึงตรัสชมเชยเขาท่ามกลางประชาชนและเสนาอำมาตย์ทั้งปวงที่กำลังประชุมกันอยู่พร้อมเพรียง ราษฎรให้ร้องยินดีต้อนรับเขาตามคำชมเชยของพระราชา

“เออ สัจจา วิชาเรียกฝนนี้เจ้าเรียนมาจากใคร? ครูของเจ้าเป็นใคร?”

“ครูของเกล้ากระหม่อมเป็นชายเขื่องใจพะยะค่ะ” สัจจาตอบขัดด้วยขัดคำไม่รู้สีก้อบอายผู้คนทั้งหลายทั้งสิ้น ประชาชนทั้งนั้นก็ให้ร้องชื่นด้วยความขบขัน

“เมื่อครั้งข้าพระพุทธเจ้ายังเล็กๆ เคยทำนาอยู่บนภูเขาค้างกับยายกะตา พ่อแม่บุญธรรมของข้าพระพุทธเจ้า” สัจจาเล่าตามความจริงให้ฟัง คนทั้งหลายหัวเราะฮาครืน

“อ้อ เจ้าเป็นลูกใครเล่า เจ้าไม่ใช่พระยุพราชกรุงพาราณสีดอกหรือ?”

“ใช่ และไม่ใช่พะยะค่ะ พระเจ้ากรุงพาราณสีทรงเมตตาตั้งให้ข้าพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นเพียงลูกนกกลูกกา โปรด ๆ เมตตาให้เป็นยุพราช”

ประชาชนได้ยินก็ให้ร้องยั้งขึ้น ทั้งขบขันและพอใจ

เย็นวันนั้นพระราชตรัสกับพระมเหสีว่า “เธอจำ ลูกสาวเราควร
จะอภิเษกสมรสกับใครดี? สัจจา หรือว่าเดโช? สัจจานั้นเป็น ๆ เห็น ๆ นะเธอจำ
เขาจะชื่อเสียจนฉันเกรงว่า ไม่เหมาะสมกับที่จะเป็นพระเจ้ากรุงมิตราในกาล
ข้างหน้า เดโชนั้นสืบทอดเก่งกล้าและสามารถดี แต่ว่าทั้งสองคนก็ได้ช่วยเราไว้มาก
เราจะยกลูกสาวให้ใครดีล่ะ เธอจำ”

“เสด็จพี่ลองถามลูกสาวของเราดูเองบ้างเป็นไรพะคะ!” พระราชินีตอบ
สั้น ๆ

พระธิดาฟังพระราชบิดามารดาถาม ทรงขวยจีนพระทัย แต่อำคัย
ที่พระธิดาเป็นหญิงฉลาด ทรงหักห้ามความอยเสีย ทุลตอบว่า “ลูกไม่ขัด
พระบัญชา ลูกขอเพียงแต่ว่า สองคนนั้นจะต้องตอบปัญหาของลูกสามข้อ ใคร
ตอบไม่ได้ลูกก็ไม่เสกสมรสด้วย และถ้าไม่มีใครตอบได้เลย ลูกก็ขออยู่รับใช้
ใกล้ชิดพระบิดามารดาตลอดไปพะคะ”

แต่เมื่อปัญหาสามข้อของพระธิดานั้น เป็นปัญหาธรรมะทั้งสามข้อ
เดโชได้ยินแล้วตอบผิดหมด เพราะเขาฝึกตัวให้หลงใหลโลกเสียจนลืมความจริง
แห่งธรรมชาติเดิมไปเสียหมดแล้ว ส่วนสัจจาตอบได้ทุกข้อตามความเป็นจริงแห่ง
ธรรม เป็นที่พอพระทัยพระธิดาเป็นอย่างยิ่ง

“ท่านตอบถูกต้องดี ท่านยุพราช หม่อมฉันจะแต่งงานกับท่านตาม
บัญชาพระบิดา” พระธิดาตรัสเบา ๆ

“หูลกระหม่อมฟ้าหญิง” สัจจาเอ่ยด้วยความตื้นตันใจ เขารักพระธิดา
มาก เธองามพร้อมทั้งพระวรกาย ละมุนละไมนุ่มนวล และงามพร้อมทั้งสติปัญญา

แต่ว่าเขาจะแต่งงานกับเธออย่างไรได้... สัจจาคิด... เราจะแต่งงานกับหญิงที่
 สูงศักดิ์กว่าเรากระไรได้... จะเป็นการไม่ซื่อตรงต่อนางเอง... ทั้งพระราชบิดาของ
 เธอเองเล่าก็พวพระทัยให้เธอเสกสมรสกับเดโช... ผู้มีสกุลขุนชาติ... เขาคิด
 ปรุงไปด้วยความรักอันท่วมท้นดวงใจ และพูดว่า “เกล้ากระหม่อมเป็นยุพราช
 ก็เพราะพระเจ้ากรุงพาราณสีท่านได้ชุบเลี้ยงขึ้นมาท่านนี้... ความจริงแล้ว
 เกล้ากระหม่อมเป็นเคนยากรไรรู้ไม่มีพ่อแม่... แม่คนโงบจะเอาไปกิน... ทั้งลงมา
 กลางป่า... ท่านยายกะตาท่านเลี้ยงมาจึงรอดชีวิต... ยายกะตาท่านสอนให้กระหม่อม
 ทำมาตั้งแต่เด็ก ๆ... พระบารมีพระเจ้ากรุงพาราณสีนั้นแล้นเกล้าฯ... โปรด
 ให้กระหม่อมเป็นยุพราช... แต่แท้จริงนั้นเกล้ากระหม่อมก็ยังรู้สึกแน่นแค้นใจว่า
 เกล้ากระหม่อมเป็นเพียงชวานา... เป็นเลือดชวานาเต็มบริบูรณ์... ไม่ใช่
 พระยุพราชอะไรที่ไหน... ถูกต้องแล้วอย่างที่พระเจ้ากรุงมิดิราท่านมีพระราชดำริ
 เดโชเป็นลูกพระมหาอำมาตย์ผู้เกรียงไกร... ควรจะได้มีอำนาจยิ่งขึ้นไปสมกับความ
 มุ่งมาดปรารถนาอันกล้าแข็งของเขา... ผู้มีจิตกว้างกล้า... รักอำนาจราชศักดิ์อย่าง
 เดโชนั้น... ก็สมควรแล้วที่พระราชบิดาจะโปรดปรานชุบเลี้ยงให้รุ่งเรือง... เขาสมที่จะ
 ได้เป็นพระราชบิดาและเป็น... เป็น... พระสวามีของพระธิดาผู้สูงส่งจริง... อย่าง
 ...อย่างทูลกระหม่อมฟ้าหญิง”

“สัจจา... ท่านเป็นใคร... เดโชเป็นใคร... ทว่าหม่อมฉันจะไม่รู้!... แต่ว่า
 ไร... นี่ท่านนะ... ไม่ได้เป็นคนฉลาดจริงอย่างที่หม่อมฉันคิดหรือ? ท่านนะ
 เห็นว้ายศศักดิ์และอำนาจ... หรือชาติสกุลอันสูงศักดิ์เป็นสิ่งที่พิเศษเลิศ... เหมือน

ใครๆ เขาเหมือนกันรึ? ท่านว่าหม่อมฉันเป็นพระธิดาสององค์... โธ่เอ๋ย สัจจา ถ้าเผื่อเกิดมาสูงส่ง แล้วต้องแต่งงานกับไอ้จิ้งจอกยัยศกศักดิ์หรืออำนาจสะกึ ให้หม่อมฉันเกิดมาเป็นลูกคนขอทานแร้งหึ่งเสียยิ่งจะดีกว่า! สัจจา คิดให้ตลอดสรีเพคะ พ่อของหม่อมฉัน—พระราชาแห่งกรุงมิดิรา เดิมก็เป็นคนธรรมดา เผอิญบรรพบุรุษของเราได้ประกอบวีรกรรมกล้าหาญคุ้มภัยแก่คนอื่นๆ ได้ เขาจึงพากันเรียกว่าราชาฯ ราชาแปลว่าผู้ทำความดีให้เกิดในหัวใจคน อย่างนั้นไม่ใช่รีเพคะ? แล้วตัวท่านล่ะเพคะ พระยุพราช ท่านนะไม่ได้ทำความยินดีให้เกิดในหัวใจประชาชนแคว้นมิดิราหรือกรึ? ราษฎรของหม่อมฉันยินดีเพราะท่านดีกับเขาและช่วยให้เขาร่มเย็นเป็นสุข นอกจากนั้น พระธิดาหยุดเม็นพระพักตร์ไปเสียทางอื่นพูดเบาๆ ว่า ท่านนะยังได้ทำความยินดีให้เกิดในหัวใจของหม่อมฉันด้วย... เพราะท่านนั้นกล้าหาญไม่เกรงว่าใครจะดูถูกดูแคลนบุชาความจริงยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น อย่างนั้นไม่ใช่รีเพคะ สัจจา? แต่ ฮี! ท่านยุพราช ท่านนะใจแข็งถึงกับจะผลักไสหม่อมฉันให้เสกสมรสกับเดโชได้ลงคอ! นี่ก็เพราะพ่อหม่อมฉันนะ เทียวได้ยกหม่อมฉันให้ใครๆ เขาง่ายๆ! มันง่ายเกินไป! หม่อมฉันไม่มีค่าอะไรสำหรับใครเลย!” พระธิดาน้ำตาลคลอ ดวงเนตรประกายวาว ทั้งโกรธและน้อยพระทัย

สัจจาเอื้อมมือไปกุมหัตถ์พระธิดาไว้ เขายกหัตถ์นั้นขึ้นจุมพิตเบาๆ อย่างทะนุถนอม “กระหม่อมเป็นคนโง่!” เขาว่าตัวเขาเอง และพูดต่อไปด้วยน้ำเสียงอันอ่อนโยนยิ่ง “ทูลกระหม่อมฟ้าหญิงจะโปรดยกโทษให้กระหม่อม

ไหม? “ สัจจามองเนตรพระธิดาอย่างขอลูกกะโหลก ความรักความบริสุทธิ์ใจ
ฉายแสงอยู่ในดวงตาของเขาเกินกว่าที่พระธิดาจะโกรธ หรือน้อยพระทัยต่อไปได้
พระธิดาพยักหน้า ยิ้มทั้ง ๆ น้ำตาลอวบน้ำ ซึ่งในความรักอันแท้จริงของเขา

แล้วนิทานเรื่องนี้ก็จบลงด้วยดี สัจจาพระยุพราชแห่งเมืองพาราณสี
ก็ได้อภิเษกสมรสกับพระธิดากรุงมิตรา พระเจ้ามิตราและพระเจ้ากรุงพาราณสี
ก็ได้มอบราชสมบัติให้ทั้งสองครอบครอง ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขและขนานนาม
พระราชาองค์ใหม่ว่า พระเจ้าสัจจานั้นละ ทำนายนายกะตาก็เลยได้เป็นพระราชาบิดา
มารดาของพระมหากษัตริย์ แต่ก็หาได้หลงใหลไปในลาภยศสุขสรวลเสริญอัน
หอมหวานนั้นแต่อย่างใดไม่ ยังคงพอใจเป็นนายนายกะตาทำนาอยู่บนภูเข ทำม
กลางแสงแดดอันเจิดจ้า และชอบนั่งพักใต้ต้นยางสูงสูงระหงบนไหล่เขาพร้อมเย็น
มีใจสุขสบายอิสระแท้ตลอดกาลนาน.

ตอนที่ ๒๖ ๕๖๖

เรื่องสี่ภพ-แก้วเซี่ยงหลิม.

ได้อิสรภาพจากเรื่องโคกเก็ก เกดสง ขานิง
พบสี่ สุวรรณ-ยายยี่ เจียเมกข...
ประสังคีต ขวางต่อกิม

ยังมีหนังสือเรื่องจีน ท่านผู้ประพันธ์ แปลไว้ชื่อเรื่องโคกเก็ก
ให้ความรู้เรื่องใหญ่เล็ก อาจเล่าให้เด็ก ฟังเล่นเป็นเรื่องนิทาน
ตอนหนึ่งกล่าวถึงตำนาน บอกถึงเหตุการณ์ วิเวกเกิดเรื่องสี่ภพ
และเหตุที่เก็กใจเขา หลากเพียรตามหา ไม่เหละคิดลามก
เพื่อให้บรรเลงที่นิคม ด้วยจิตระทม หลีกอยู่ทั่วไปพยายาม
หักห้ามใจเป็นมนุษย์ วิชาจอมราช นามเยี่ยมกัลลหังลี
นางชื่อเจงฮวยหวิร์ ลีวงศ์เล็ก รูปทรงวังคักกร่างมา
บรรดาทศมแบบกัญญา นิตมาราภา รักนุจตุรจวงชีวัน

วันหนึ่งนางนางจรรจรัส ท่ามกลางบุษบั้น แสงจันทร์ในร่มไม้
ตอกงามประจักษ์กลิ่นอวล หวีหว่่ม่มุฉล ภูมิจนกลิ่นเกสร
เคส้แล้วจึงบินพรากจากจร กลับพลการจร ร้อยยอผู้สมเฝ้าเวท

2

เมื่อสุดก้นแห่งพระฉาย กลับวังกระษาย เห็นเงาเจ้าราชบุรุษกลิ่น
ปรากฏการณ์ทั้งคืน โคมฉายบุษบั้น เก็บมาฝั่งนักษัตร
มรสุมหุบเกิดมากองซัง มวลสงคณอง ไหลบ่, ทรพม์, เกษตรเกรียบไม้
เพลอสยไม่นานเท่าไร รุปรังโรยไป ถึงกาลชีวิตปลิดปลง
ลคคิกจิกนางลลกลสง ชยากให้เช็ดคง หละทางความงามภลชคคาล

22

23

เด็กไม่คิดไปอยู่ไหน ได้กลิ่นข้าวสุก หอมฟุ้งโชยมาแต่ไกล
นางนึกหวาดหวัชใจเสียใจไป เห็นหญิงสาวใหญ่ กับสาวไว้อีกสองคน

หญิงผู้เฒ่าที่ขมขื่น สอนมากลางหน หมู่คนสองคนนำมาร

หญิงผู้เฒ่ามีเนื้อหวัช กับขอคนนี้ ว่าข้าฯ รู้ใจความคิด
มีการชวนให้ล้นจิต ถ้าหาจะหามิตร จะรับฟังข้าฯและทาง

จิตาโถมทะลวง นิ่งฟังผลพวง ตีตกกลางแสงใจ
 จึงเชื่อแนซัยตาม ท่าหลามกรโต บำเหน็ดบ่มเฝ้าโร นีไปไหนมา
 ข้าไว้ซ้องปือ ฮูปุโกลมาทอ ตรีนัยตลุตถ์
 ไปเที่ยวเรณบน ถั่วถกมปีมา หอกเตนตาวา ตรีนัยออกแล่นนิกล

ถื่นนัหน้ากษ ธิมานเทรวร งบงามสกลโล
 บ้างท่าตัยหยก บ้างกนทขงเณ ถั่วโคโรได้ไป ฮาญบั้นเกน
 ใจตารักทอ นางไว้ซ้องปือ เล่าถึงสภาน
 มีสระทองคำ ท่าเย็นชานชาน ฮาญแล้วเล่าถนุ นมดกตจดังบร

ถั่วไปดินนี้ มีทรายเลาขลิ ตีตเป็นหยอกตม
 ใจักทหย่อนโร เทลไถ่มเมฬรวง ก็บดอคมพรพ ว่างสรวลเสกกัน
 ทำบลตักไป มีสับพันไร่มี นึ่งซ้อลิ้นถัน
 ถั่วกนเจิบหนัก รักลิ้นจี่วัน กนถันลิ้นถัน ซัพจกักตม

ยังมีล้าธาร ทำให้นะหนาน จิตยังยั้ง
 กลับเห็นอนงค์า อาณาพิลังกึ่ง คนแก่ที่มั่งคง จะกลับหนุ่มสาว

ธิดาชีวิตงาม จนกระทั่งความ รักใจเรื่อร้าง
 ขยาดไปตระวันออก ตั้งกับชกกล่าว ใจอาลัยหนาว ความร่มเย็นตน

แต่เพียงหน้า ะไปก็ยังไม่ทำ สักตามล้นตน
 จึงจะไปก็ถึง อนึ่งเหตุผล ต้องทั้งเรศตน แต่กับแนบแนบสน

ถ้าคิดไว้รัก ละทิ้งนอกกิจ ต้องเกิดก็ขอชื่น
 จะถูกคิดหันลม เรือจมม้วยมรณ ทำนบหนึ่งอร
 ามได้จริงไป

จงช่วยได้กา ให้ปฏิญญา
 ว่าจริง ทำได้ ถ้ากลับบ่ขอ ก็จขยับยั้ง
 ข้า จขอขบใจ ทำนบหนึ่ง

พระธิดามารดา
กราบทูลความตั้งใจ
ชนกชนนี
ทูลาเห็บเคยอยู่ไฟวัง

ซรลีสู้วังใน
ทูลลาไปหาผาซ่ง
ฟังว่าที่ทุกขั้ปรารถ
ไปลำพังโต้อย่างไร

นิตามโอสก
ถูกรักเจ้าอณาไป
เหงฮ้วนคงฮอตฮ้อน
ลูกไปไม่ไรเภา
กลิ้งเกลือกก้นแอ่งให้
กลัวลุดคืบชนมาม

ถึงกำหนดเป็นเทพใต้
จงลงใช้ยาของเรา
เพ้าวางผออย่างใดกเค้า
จะมาเฝ้าเมื่อเสร็จการ
จนทรงข่มคิดสังสา
จึงไประทานตามตำแห

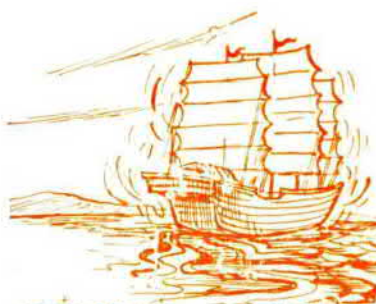
จะไม่ก็ตามรัก
เสร็จแล้วกลับเมืองเรา
ให้ห่างไปหาไม้

แต่รอคิดต่อลำเภา
ต่อแม่เหงาจากจรร
ต่อเรือไปจโลทร

ไม่เคยมีมาก่อน

ต่างฮาวรรคคิดไม่ทัน

ต่อเสรีเป็นเรือใหญ่
 วิตกอกใจทัน
 กัสตกลุ่มดุ่มเดินไฟ
 ลมพัดเป็นเมฆพัด
 ฝั่งตลิ่งเดินผ่าน

แล่นไม่ไปหมนหมน
 รมิตฝนฝนโต
 ฝั่งขยไต้ร่มพูกษ
 เพื่อเป็นศกเกิดปัญญา
 เห็นนายพราหมณ์กลับจากป่า

ผกเอ็งผกคณมา

พราหมณ์เห็นช้างจับเจ้า
 ฝั่งธเจ้าทรมน

นายช้างเล่าความทุกข์

พราหมณ์ยิ้มละไม

ช้างยังไม่วีรือง

พราหมณ์ร้องเพลง

ลัทธิความคติแล่น

ขอบใจให้ควมรู้

ช้างกลับไปที่เรือ

ฟ้าเรื่อได้ตั้งใจ

เห็นคือเรือลำเก่า

เมืองจีนค้าขายกัน

พราหมณ์มาตัวมธุ

เมื่อไรเล่าเร้าทุกข์

ทหาญผู้เป็นพระโ

เทศรลัทธิลลิตยัก

หยิบฉวยให้ถึงเขตทาง

สิ้นแ้วเหื่องควมแกล้งคลั่ง

จำปราชญ์กลอน

ช้างยังมีเป็นอันน้อย

เหมือนขอช่วยกันสห้วย

ทำทางเลื่องเทศยังได้

ลมหิตใจแล่นได้ขลิ

ตำนานเล่าคือนลัทธิสรวดี

ศรีนลัทธินิมิตมา

เจงอานชทา ได้มาหนาว ส้มตังใจปอง บิตามรทา

จักหาข่าวของ ผู้คนก้ามทอง เพื่อลูกบิดีทาง

ลำภาแล่นไป ผ่านบ้านเมืองใด แะระตามรวาง ผู้คนมาดู

ทรล้าอวง ธาราของทลาง ใต้โสมฟ้าห่ม

ผู้มีชายหนุ่ม รบด้วยชายหนุ่ม กำยำเหมาะสม ไม่คู่คิด
 เพาพะงาข้าม เริงรี้อาพนธ์ หึงช่องมอของพลี
 วิชาเต็มศร เต็มหลุมมอของขลุ่ย รูลึกก็อวีน ตัวไม่เคยเห็น
 ขาวเค่งงามเกิน ฮกโหล่เกิน ล้อมคำมัญญา
 เกศอาภรณ์รัก สัตระหาญหัก จึงให้เริ่มเกศ ข้ามหนุ่มมาเค้
 เอาแม่เกศ ให้คู่ต่างหัว ในคราใกล้กัน

สิ่งให้หนุ่มขอ ไม่หาหนักขอ เสรีระพลัน ธรรมลปดา
 ให้หนุ่มขวัญ ไม่อยู่ด้วยกัน ร่วมชีวิตเต็ม

กระทำกับให้ ไล่จากใจ ให้ไว้ให้หนุ่มเห็น อกใจอึ้งเมื่อ
 ราชธิดาเห็น หมายอย่างเกิน หนักแน่นหนักหนา

เกศอาภรณ์รัก หนีเป็นศรมาลิต จึงอึ้งอึ้งมร ถึงพญานาค
 เจ้าแห่งลำน้ำ ให้ลพิตะกรร โดยกำลัสนิม
 สักการะบูชา คู่คนพรหมฯ ตลอดคราใกล้นม ทั่วพระวิชา

พญานาคขึ้นชม วิจารณ์ตาม ให้นิยาย
 วิชาอดตาย ขอบคตมากมาย หนีเป็นนาคา แต่ไม่หนี
 หนักใจก็ล้น รักหนุ่มโลภฯ ต้องจากพลัดพราย
 หนีพญานาค สักการะบูชา คาโนนระกาย หลกแข็งทั้งตัว
 หนีดังการกทราย โฉมงามพุ่มพ่าย หลกขยชั่ว

เมื่อทะเลเห็น = นกจิ้งจอกบิน หนักแน่นพุ่มพ่าย หนักแน่น
 ปากขยคง หนักแน่นพุ่มพ่าย ขยพุ่มพ่าย
 ขยพุ่มพ่าย หนักแน่นพุ่มพ่าย หนักแน่นพุ่มพ่าย
 จากเรื่องใกล้ๆ เล่าถึงนรกฯ หวังเป็นนรกฯ ให้เด็กเกิดพลี

“โครม.....เอ็ง”

รถนั่งคันยาวสี่ล้อเหมือนสีของท้องฟ้าไรเมฆในตอนบ่ายคั่นนั้น พุ่งทะยานต่อไปบนถนนอันราบเรียบคู่ประหนึ่งมิได้สนใจต่อเสียงที่เกิดขึ้นนั้นเลย

หมาพันธุ์ไทยสีนวลที่ถูกชนนอนแน่นิ่ง คายสนิท

และในเสี้ยววินาทีที่เสียงมรณะดังขึ้นนั้น ทัด กว้างขึ้นมาถึงผิวหนัง เขาเขม้นมองและจดจำหมายเลขของรถคันงามด้วยความกังวาลและอาฆาต เพ่งมองเหมือนจะจำไว้ทุกลักษณะ จนรถคันนั้นลับหายไปบนเส้นทางอันคดโค้ง

แล้วทักก็หึ่งตัวฮวบลงข้างข้างที่นอนนิ่งของหมาสีนวลพันธุ์ไทยตัวนั้น สองมือของเขาประคองส่วนหัวของมันขึ้น ดวงตาที่แข็งกร้าวเพราะความอาฆาตแดงกล้า น้ำตาคลอเต็มสองเบ้าตา ริมฝีปากบางเฉียบขีดขาวเม้มเข้าหากันแน่น เขาตั้งตัวของมันขึ้นพาดคัก ตัวมันยังอุ่น ลูบคลำไปทั่วร่างไม่มีรอยแผล ไม่มีเลือดแต่หัวของมันหมุนไปได้โดยรอบ คอมันหัก !

น้ำตาของหัตถ์หยดลงบนเส้นขนนุ่ม ๆ สีนวลของมัน

เขานั่งร้องไห้เฉิบ ๆ บนถนนอันสงบกลางแสงแดดตอนบ่ายอยู่นาน

นาน... จนความรักความอาลัยกลายเป็นความแค้นและอาฆาตรุนแรง
ยิ่งขึ้น

หัตถ์ลูกซันอุ้มมันเดินลงจากถนน เข้าไปในเขตไร่ข้าวโพดข้างทาง
เสียมและตะกร้าของเขายังวางอยู่ที่เดิม ดูเหมือนเมื่อสักครู่นี้เองที่เขามานั่ง
คายหญ้าออกจากต้นข้าวโพดของแม่ ไร่ต้นหมาของเขายังวิ่งซุกซน ชุตดินกระจุย
กระจายอยู่ใกล้ ๆ จมูกสีดำของมันมอมเปื้อนไปด้วยดิน เพราะเผ่าสุดตมกลืน
ต่าง ๆ ตามดินที่มันซุดขึ้นมา ชั่วพริบตาเดียวที่มันวิ่งถลันออกไปจากไร่วิ่งขึ้นถนน
ก็พอสักกับรดคันนั้น... ฮัม... รดคันนั้น มันวิ่งมาราวกับพายุ แล้วเสียงดัง
น่าสยดสยอง ที่ทำให้หัวใจของหัตถ์แทบหยุดเต้นกึกก้องขึ้น หัตถ์จำเสียงนั้นได้ไม่ลืม
และจำรดคันนั้นได้ติดตา

ไร่ต้น... ไม่มีวันกลับมาหาเขา ไม่มีวันกลับมากระโดดโลดเต้น
เลียหน้าเลียตาหัตถ์แสดงความดีใจเมื่อหัตถ์กลับมาจากโรงเรียน ไม่มีใครวิ่งตามหัตถ์
ไปทั่วไร่ไม่มีเสียงเฝ้ากระโชกเฝ้าไร่ให้แม่อีกแล้ว... ไร่ต้น

หัตถ์หยิบเสียมที่ใช้คายหญ้าเมื่อสักครู่นี้ ชุตดินจนเป็นหลุมลึก ลึกจน
ถึงเอวของเขา ถึงไร่ต้นลงไปเป็นหลุม จับหน้ามันเงยขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ตาสีดำ
รับกับจมูกของมันปีดสนิท ปีดสนิทตลอดไปไม่มีวันลืมขึ้นมามองเขาอย่างรักใคร่
อีกแล้ว น้ำตาของหัตถ์ซึมออกมาอีก เขาวางมันลง จัดให้มันนอนท่าที่มันชอบ
นอนที่สุด มองเป็นครั้งสุดท้ายแล้วจึงกลับคืน

ตลอดเวลา หัตถ์จะหมั่นมองขึ้นไปบนถนนตรงโค้งที่รดคันนั้นวิ่งหายไป
หูก้อยเงี้ยวฟังเสียงเครื่องยนต์ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างก็เงียบสงบ ไม่มีรดคันใดผ่าน

อีกเลย เมื่อเขากลับคืนเรียบร้อย หักก็ถือเสียมเดินกลับขึ้นไปบนถนน นั่งลงตรง
ขอบถนนแล้วคอย.....

แม่มาตามเขาเมื่อตะวันลับฟ้า

หัตถ์งั้นเข้าทั้งสองข้าง วางคางเล็กๆ บนเข่า มือกำเสียมไว้แน่น

“หัตถ์ มานั่งทำอะไรลูก” แม่ถามพลางเดินเข้ามาใกล้ ก็มองมองดูเขา

“แม่คอยลูกอยู่จนค่ำ ทำไมไม่กลับบ้านจะ ลูกนั่งคอยใคร”

หัตถ์ร้องไห้โฮ “แม่จ๋า ไ้ตุ่นตายแล้วแม่ รดชนมันตาย”

แม่ยืนนิ่งอยู่ย่นาน จึงพูดเบาๆ ว่า “ถึงคราวของมันลูกเอ๋ย ลูกฝัง
มันแล้วใช่ไหม”

“จะ แม่ ผมฝังมันไว้ในไร่ของเรา”

“แล้วลูกคอยใคร” แม่ถามทั้งๆ ที่ดูเหมือนแม่ก็รู้ว่า หัตถ์คอยอะไร
หัตถ์หนึ่ง “คำมืดแล้วลูก...กลับบ้าน ไปกินข้าวกันเถิด แม่หิว”

หัตถ์ลุกขึ้นออกเดินนำหน้าแม่กลับบ้าน

เขากลืนข้าวไม่ลง

“แม่จะหาให้หัตถ์ใหม่สัก ๒ ตัว ดีไหม หนาบ้านหัดปรุงมันตกลูก
เมื่ออาทิตย์ที่แล้ว” หัตถ์ไม่ตอบ “ลูกอย่าไปพยายามหาเอาเลย คิดเสียว่าไ้ตุ่น
มันถึงคราว”

“แม่จ๋า ครูสอนผมว่า คนกับหมาก็เป็นสิ่งมีชีวิตและรักชีวิต
เหมือนกัน เขาชนมันแล้ว ทำไมเขาจึงไม่หยุดดูมันบ้างล่ะแม่”

“เขาอาจจะรีบร้อนก็ได้นะลูก”

ดวงตาทั้งคู่ของหัตถาวชันด้วยความรู้สึกชิงชังเหยียดหยาม

“ผมว่า มันเห็นชีวิตของคนอื่นไม่สำคัญมากกว่า ยิ่งเป็นหมามันยิ่งไม่สนใจเลย คนอย่างนี้ หัดอยากให้มันเกิดเป็นหมา แล้วให้ถูกรดชนเหมือนไอ้คุณ”

“แม่อีกรักและเสียตายไอ้คุณไม่น้อยกว่าหัด”

“ผมขออนุญาตแม่ จับไอ้คนขี้รดคันนี้ได้ไหมแม่?”

“อะไรกันหัด! ทำไมลูกพูดอย่างนั้น จะไปจับเขาได้อย่างไร ลูกเอ๊ย แม่ขอเสียทีเถอะ อย่าอาฆาตจองเวรเลย เรื่องเล็กจะเป็นเรื่องใหญ่ไปเปล่าๆ”

“ถ้าเช่นนั้นผมคงไม่มีความสุขไปตลอดชาติ ผมรับรองว่าจะไม่ทำอะไรให้แม่เดือดร้อน ผมจะถามเขาว่า ถ้าเขาเป็นเจ้าของหมา เขาจะเสียใจไหมเท่านั้นเองแหละแม่”

“เขาจะหยุดรดให้หัดถามหรือลูก เขามีไปไหนต่อไหนแล้วหรืออย่าเลยหัด เรามีกันสองคนแม่ลูกเท่านั้น หัดอย่าทำให้แม่ต้องเสียใจเลย”

หัดไม่ตอบ เขานิ่งเงียบ จนถึงเวลานอน

ก่อนนอนเขาภาวนาว่า ขอให้เขาได้พบเจ้าของรดคันนั้น เพราะพรุ่งนี้เป็นวันเสาร์เขาจะเผ้ารอคอยที่ถนนแต่เช้าจนเย็น ขอให้วิญญาณไอ้คุณช่วยให้เขาแก้แค้นสำเร็จ

เช้าวันต่อมาเหมือนแม่จะลืมเรื่องไอ้คุณ เพราะแม่กำชับให้เขากินข้าวเช้าแล้วซักเสื้อผ้า ส่วนแม่เข้าไปทำงานในไร่เช่นเคย

ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่หัดผ่านคำสั่งของแม่ เขากำลังขอมไม้ขนาดใหญ่
ขึ้นไปคอยอยู่บนถนน หัวใจดวงเล็กๆ ของเขาร่ำร้องให้รถคันนั้นกลับมา

รุดผ่านหน้าเขาไปมาหลายคัน แต่ไม่ใช่คันที่หัดเผ่าคอย พอดะวันขึ้นสูง
ถึงยอดไม้ รถคันยาวสีสวยก็วิ่งเลี้ยวโค้งที่หัดจับตามองเข้านอยู่ มันวิ่งช้าๆ

ช้า... จนหัดมองเห็นเงาคนที่นั่งมาในรถอย่างชัดเจน.... ใกล้เข้ามา
...ยังไม่ทันที่เขาจะกลิ้งขอมไม้ใหญ่ขวางปะทะ รถคันงามก็จอดสนิท

ผู้ที่เปิดประตुरुกลงมาอย่างรีบร้อนนั้น เป็นเด็กชายรุ่นราวคราวเดียว
กับเขา ใบหน้าใสสะอาดเหมือนรอยยิ้ม เขาสวมเสื้อผ้าราคาแพง กางเกง
เหมือนรถที่เขาขี่มา

หัดยืนตะลึง สองตาเพ่งมองไม่กระพริบ

“เธอใช้ไหมที่เป็นเจ้าของหมาที่รถของเราชน เมื่อวานนี้”

เสียงนั้นนุ่มนวลเป็นมิตร น่าจะทำให้ใจอาฆาตของเขาคลายลง แต่
เขากลับตวาดสวนออกไป

“ใช่สิ... หมาข้างถนนที่แกชนนั่นแหละ”

“ฉันเสียใจ...”

“แกอย่ามาพูด แกเสียใจรี แกชนมันแล้ว รถแกก็วิ่งหนีไป...”

ก่อนที่จะหันมามองผู้ที่นั่งรถคันโก้จะตอบ ประตูรถด้านหน้าก็เปิดออก
คนขับวัยกลางคนก้าวลงมา

“คุณคิด มาขึ้นรถ... เด็กไม่มีมารยาทอย่างนั้น คุณอย่าไปขอโทษ
ให้เสียหน้าใจเลย ให้เขาคำคุณเล่นเปล่าๆ”

คิด หันไปตอบว่า “เขากำลังโกรธฉัน เขาก็ต้องพูดอย่างนั้นแหละ ชูลับขึ้นไปนั่งในรถเสียเถอะ เราจะเจรจากับเขาเอง”

“คุณจะไปชี้แจงอย่างไรเขาดังจะเข้าใจ เด็กบ้าๆอย่างนี้ เขาไม่มีวันจะเชื่อหรอกว่า เมื่อคืนนี้คุณนอนไม่หลับ รบเร้าให้ผมพามาหาเขา มาขึ้นรถเสียเถอะ เดี่ยวเขาจะทำร้ายคุณ”

“เหลวไหลจริงซู่” เด็กชายร้อง ละสายตาจากคนขับรถกลับมา มองทัต ซึ่งบัดนี้ยืนนิ่งด้วยใบหน้าซีดสลด

“ฉันเสียใจ” คิดย้ำอีก “จะมาขอโทษเธอ ฉันเองก็มีหมายูตัวหนึ่ง ฉันรักมันมาก เมื่อวานนี้ตอนที่รถชนหมาของเธอ ฉันแลเห็นเธอวิ่งมาหามัน ฉันยังนั่งนึกว่าถ้าฉันเป็นเธอฉันคงร้องไห้ และถ้ามีปืน ฉันคงยิงไปที่รถแน่ๆ”

ทัตยืนนิ่งงัน

“เมื่อวานนี้ เรารีบร้อนกันมาก คุณอย่าเจ็บหนัก บ้านเราอยู่ระยอง หมอที่ระยองแนะนำให้ส่งโรงพยาบาลที่กรุงเทพฯ คุณพ่อคุณแม่ของฉันพาคุณย่ามารับขึ้นรถให้ซู่ซิบ ฉันติดรถมาด้วย เราตัดมาทางนี้ตรงแยกอุตะเภา คุณพ่อบอกว่า ทางสายที่ผ่านจะเชิงเทรานั้นเพิ่งเปิดให้รถวิ่ง รดยังไม่มาก ถึงระยะทางจะไกลกว่าไปทางชลบุรี แต่รถวิ่งสะดวกเพราะไม่ติด เราจึงบึ่งมา บึ่งจริงๆ จนชนหมาเธอ แล้วเราก็ก็นั่งไม่มีเวลาลงมาแสดงความเสียใจกับเธอ เพราะเราห่วงคุณย่ากัน ฉันอยากจะมาแสดงความเสียใจกับเธอตั้งแต่เมื่อคืนนี้แล้ว”

หัวใจของทัตอ่อนเปลี้ย เขามองหน้าเด็กชายที่คนขับรถเรียก “คุณคิด” ด้วยความอบอุ่นและเต็มต้น

เธอชื่ออะไร

ทัดตอบทันที “ชื่อทัด นามสกุล พนาลี เรียนอยู่ ชั้น ป. ๗
โรงเรียนวัดเขา”

“โอ...อยู่ชั้นเดียวกัน ฉันชื่อ มรุต.....”

“เอ๊ะ เมื่อไหร่ได้ยินว่าชื่อ ทัด?”

“ฉันชื่อเล่นของฉันดอก ฉันชื่อมรุต นามสกุล เกรียงไกร บ้านเธอ
อยู่แถวนี้หรือ?”

“ใช่...ผมอยู่กับแม่สองคน เราทำไร่ข้าวโพด”

“อ้าว...แล้วคุณพ่อล่ะ น้อง...พี่...ไม่มีหรือ?”

“ไม่...พ่อผมตายเมื่อผมเล็กๆ เราอยู่กับสองคน”

“ฉัน...เออ...ผมจะไปเที่ยวที่บ้านทัดได้ไหม...เดี๋ยวนี้เลย”

“ได้สิ...ได้ ไปสิ...แม่ผมคงดีใจที่ผมไม่ต้องทะเลาะกับ เออ...มรุต”

เด็กชายมรุต ตะโกนบอกคนขับรถก่อนจะวิ่งตามทัดไป “ซู...รอเรา
สักสองชั่วโมงนะ”

เมื่อวิ่งลงสู่ไร่เคียงคู่กัน มรุตถามว่า

“หมาของทัดชื่ออะไร?”

“ชื่อไอ้ตุ่น”

“ทัดจะเรียกผมว่าไอ้ตุ่นก็ได้นะ เพราะผมจะเป็นเพื่อนกับทัดแทนไอ้ตุ่น”

ทัดรู้สึกมีความสุขเหมือนวิ่งอยู่กับไอ้ตุ่นของเขา เขาหัวเราะเบาๆ

มรุตบอกว่า “ผมจะเอาลูกหมามาฝากทัดสักตัวเมื่อรับคุณย่ากลับบ้าน”

“ดี... ผมจะเรียกมันว่า ไอ้ตุนอีก... เพราะมันทำให้ผมได้พบเพื่อนใหม่”

เด็กชายทั้งสองหัวเราะขึ้นพร้อมกัน พลังเว้งผีเท้าไปสู่เรือนหลังน้อยท่ามกลางทิวข้าวโพดอันเขียวชอุ่มที่กำลังเอนไหวตามแรงลม เหมือนแสดงความยินดีกับมิตรภาพใหม่ที่เริ่มต้นจากความเข้าใจและการให้อภัย.

รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี

ภาชิตว่าถ้ารักวัวให้ผูก

แต่รักลูกให้ตีดีแน่หรือ

ถ้าลูกไม่เหลือขอพ่อแม่ปรี๊ด

ไม่ควรดื้อไม่ซื่ออยู่เรื่อยไป

หากพ่อแม่รักลูกถูกวิธี

อบรมดีค่อยจิตพิสมัย

ให้ลูกมีคุณธรรมประจำใจ

ลูกดีได้ค่อยรักประจักษ์เอย

ช่อม ชัยจรรยา

“ทักษ์ เสร็จหรือยัง เร็วๆ น้อย!” เสียงเร่จากเพื่อนผู้มีรูปร่าง
โปร่งบางแต่งกายสะอาด ยืนท้าวโตะที่ทักษ์กำลังเขียนหนังสืออยู่

“อะไรกันอีกล่ะ?” ทักษ์วางปากกาและเอามือมาตักกันเล่นเพื่อคลาย
ความเมื่อยขบ มือที่จับปากกาเกร็งอยู่นาน

“เร็วๆ เข้าเถอะ โกชน์เขาจะพาเราไปเลี้ยง...” ทอน เพื่อนผู้
แต่งกายสะอาด ผมหวีเรียบแป้รแรงหนักขึ้น และพร้อมกันนั้นก็ช่วยหยิบสมุด
ดินสอปากกาส่งให้ ทักษ์รับมาอย่างงงๆ

“อะไรกันเลี้ยงทุกๆ วัน ไม่เอาละ...” เด็กหนุ่มปฏิเสธ รับดินสอ
ปากกามาจากเพื่อนคู่หู แล้วกลับวางลงอีกตามเดิม

“จะเป็นไรไป ก็เขาเป็นลูกเศรษฐี การเลี้ยงแค่นี้ชนหน้าแข้งเขาไม่ร่วง
หรอกน่า”

“ลูกเศรษฐีอะไร... ต่อให้เป็นลูกมหาเศรษฐีด้วย ถ้าหากสิ้นใช้เงิน
เป็นเบี้ยแบบนั้นละก็ ร้อยทั้งร้อย อนาคตยากแน่ๆ”

“ไม่มีทางละทักษ์ พ่อเขามีเหมืองตั้งหลายแห่ง มีหุ้นเยอะแยะ เป็นไป
ไม่ได้”

“โลกเรามันไม่แน่นอนนะตอน พระท่านสอนไว้ว่า อย่าประมาท
คนเราหากประมาทแล้วจะพลาดได้”

“พลาดยังงี้ก็ไม่ถึงกับล้มหรอกน่า”

“มหาเศรษฐีที่ล้มละลายมีเยอะแยะไป ที่ฆ่าตัวตายไปก็มากใครจะรู้
เวลาเคราะห์ร้ายมารุมเข้านะ มีแต่ทางเสียทั้งนั้น จีบเงินก็เป็นกระดาษ จีบทองก็
เป็นขี้เถ้า...”

“นี่... เลิกปล้ำมเสียที่ดีกว่า มา... ไปกันเถอะ” ทอนอดรนทน
ไม่ไหวถึงกับจุดธูปเพื่อนให้ลุกจากโต๊ะ

“การบ้านเรายังไม่เสร็จ...” ทักษิ์ร้อง

“ช่างหัวมันเถอะน่า ไปเที่ยวกันก่อน คินนี่ค่อยทำต่อหรือไม่งั้น
พรุ่งนี้เข้าค่อยขอลอกของเจ้าเปี้ยกก็ได้”

“บ้า! เรียนมาด้วยกัน กลับมาขอลอกคนอื่นเขานะน่าอายเป็นบ้าเลย
มือเรานี่นะ”

“เออ แก่กึ่งก็ทำเองซี กันมันที่โหล่ทุกเดือนนี่ก็ต้องขอลอกหน่อยละ
ไม่งั้นครุฑมือแตกแน่” ทอนยกโหล่ ทักษิ์ชะงักคิดอะไรนิดหน่อยแล้วรวบรวม
หนังสือเข้าโต๊ะเรียน เก็บปากกาเสียบกระเป๋าลือ ใส่กุญแจโต๊ะเรียนแล้ว
ก็เดินตามแรงดูดของเพื่อนออกมา

“อ้อ! มาได้เรอะไอ้เสือ” เสียงเพื่อนร่างใหญ่ถามอย่างดีใจ

“โกชน์ จะไปไหนนะ?”

“วันนี้จะพาไปเล่นโบว์ลิ่ง”

“ฮือ... จะดีอะไระ เราเป็นนักเรียน...”

“เดี๋ยวไปแวะบ้านกันก่อน เปลี่ยนเสื้อกางเกงเสียแล้วไปกัน จะได้สนุกได้เต็มที่” โกชนบอก “เอาไปขึ้นรถ ผงกับดิวกับที่เหลือนั่งข้างหลัง กันกับทอนและทักษ์นั่งหน้า...” เจ้ามือส่ง

“ซอกันนั่งหลังดีกว่า” ทักษ์ค้าน

“อ้าวทำไมล่ะ?” โกชนชะงักจากการสตาร์ทรถหันมามองเพื่อน

“กันไม่ชอบลมแรง” ทักษ์ตอบ

“ตามใจแก ใครจะมานั่งข้างหน้าอีกสองคนก็เอาซี” โกชนทำตามใจ

“กันเอง!” ผงขลิบรีบตอบด้วยความกลัวคนจะแย่งพุดก่อน เขาเปลี่ยนที่กับทักษ์ในเวลาอันรวดเร็วจนแทบไม่รู้สึกรัดตัว แล้วนั่งกางข้อออกไปนอกรถ คอยึดเหมือนจะให้คนเห็นว่าฉันนั่งรถเก่งจะ ทักษ์ลอบถอนใจเบา ผงเป็นเพื่อนนักเรียนที่มีฐานะแย่กว่าใคร แต่นิสัยของเขาแทนที่จะด้อมตนกลับชอบวางท่า เบ่ง ชอบคบเพื่อนมีเงิน และชอบให้เพื่อนออกเงินโดยที่ตนไม่ยอมควักจากกระเป๋าเลยแม้แต่เพียงค่าอะไรเล็กๆ น้อยๆ

เพียงเวลาไม่นานนัก นักเรียนวัยรุ่นทั้งหลายก็ได้ไปนั่งอยู่ในสถานเล่นโบว์ลิ่ง โกชนเป็นเจ้ากี้เจ้าการออกเงินค่าเกมและค่าเช่ารองเท้าสำหรับใส่เล่นให้

“เชิญตามสบาย กันกับดิวจะกินเบียร์ เพราะเล่นกันบ่อยแล้ว”

“โกชน กันขอตัวไม่เล่นหรอก” ทักษ์กล่าวอ่อยๆ

“ทำไมล่ะ?” ทอนผู้กำลังเดินไปที่โยนลูกหันมาถาม

“เสียตายนะ” เขาตอบ

“อะไร? ก็เงินของกัน แกไม่ต้องห่วงหรอกน่า วันนี้นักมันมีงบเลี้ยงวันเกิดหาร้อยบาทเล่นกันไปเดอะไม่ต้องกลัว ถ้าไม่พอมีแถมได้”

“ขอบใจ กันไม่หรวอก ขอตัวนั่งดูก็แล้วกัน” ทักซ์นั่งลงบนเก้าอี้ใกล้ๆ โทสน์

“ขึ้นเอาเบียร์ บริกร... ขอเบียร์อีกเย็นๆ นะ ขอแก้วด้วยให้ครบคน”

“บริกร ของผมขอน้ำอัดลม อะไรก็ได้” ทักซ์ยกมือบอกคนเดินโต๊ะ โทสน์ตาโตสงสัย

“อ้าว... ทำไมล่ะทักซ์ แหม แกมาวันนี้จะทำให้ไม่สนุกเสียแล้ว”

โทสน์สั่นศีรษะ

“กันเองก็ไม่อยากให้แกสนุก” ทักซ์ตอบตรงๆ

“อ้าว ทำไมล่ะ?” โทสน์สงสัย

“วัยของเรามันไม่ใช่วัยสนุกนี่โทสน์...” เพื่อนตอบ

“กันหวังดีนะ อยากให้พรรคพวกได้เบ็ดเตล็ดเปิดตา...” โทสน์ชักหน้าตั้งขึ้นมาเหมือนกัน

“กันขอบใจแกมากที่เอื้อเฟื้อ กันรักน้ำใจแกเสมอในเรื่องรักเพื่อน...”

“แล้วทำไมแก...”

“แต่โทสน์รักเพื่อนในทางที่ไม่ถูก”

“ไม่ถูกยังไง ?”

“พวกเราอยู่^{อยู่}ในวัยศึกษา มีหน้าที่จะต้องเล่าเรียนเอาวิชาความรู้ไปสำหรับเป็นเครื่องมือหากินในวัยเป็นผู้ใหญ่ จะไปเอาเวลามาเปล่าเสียเปล่าๆ”

“แถมจะอดเป็นนักเทศน์^{เทศน์}เรอะทักษ์ ?” ถวิลตามเสียงซุ่มๆ

“เปล่าเลย”

“แล้วทำไมจะต้องพูดเวลานี้ด้วยล่ะ ?” โกชนั่น^{นั่น}เสียงเพราะโมโห

“มันเหมาะดี”

“กันว่าเอาไว้อุดวันหลัง เวลาอื่นดีกว่านะทักษ์” ทอนกล่าวเหมือนจะเตือนให้ทักษ์รู้สึกตัวว่าไม่เหมาะแก่เวลา

“ขอให้กันพูดวันนี้^{นี้}เถอะ วันหลังกันจะไม่พูดอีกหรอก” ทักษ์^{นั่น}สั่นศีรษะ

“งั้นตามใจแก เอ้า! พวกเรามาทางนี้^{นี้}หน่อย เดี่ยวค่อยเล่นกันมาฟังเล็กเชอร์หัวหน้า^{นี้}กันหน่อย”

เพื่อนร่วมชั้นกรูกันเข้ามาถามกราวเกรียว เเคราะห์ดีที่^{ที่}เป็นเวลาบ่าย จึงไม่มีใครอื่นมีพวกตนพวกเดียว มิฉะนั้นคงได้ทำสงครามสายดาหรือสงครามปาก สงครามมือ^{มือ}หักกันบ้าง

“ฟังนายทักษ์เขาหน่อย” โกชนั^{นั่น}อาร์มภทเสียงเกือบเยาะหยัน

“เชิญทุกคน” ทักษ์กล่าวซ้ำ

“เราพร้อมแล้ว” เพื่อนกล่าวพร้อมกัน “อย่ายว^{ยว}นัก เสียเวลาเล่น”

“กันจะพูดสั้นๆ นะ ไม่ยาวหรอก” ทักษ์^{นั่น}ผงกศีรษะรับ

“ว่าไป!” โภชน์ออกคำสั่ง

“กันรักเพื่อนทุกคน” ทักษ์เริ่ม

“แหม, ขึ้นต้นสวยจริงนะ” ใครคนหนึ่งขำคออ แล้วเสียงหัวเราะก็

กรนเครง

“เพราะรักจึงอยากให้เพื่อนดี...” ทักษ์ว่า

“อ้อ เวลานั้พวกเรารู้เสียแล้วหรอ?” หลายเสียงกล่าวอย่างเยาะหยัน

“เราเรียนเพื่ออะไร?” ทักษ์ถามตรงๆ

“เพื่อให้จบชั้นมัธยมเท่านั้น ไม่ใช่น้อยคนเขา” เพื่อนคนหนึ่งตอบ

“อ้อ แสดงว่าคุณคคคคของแกแย่มาก ไม่มีจุดสูงเลยนี่?” ทักษ์ว่า
เพื่อนคนนั้นสะบัดหน้า

“ช่างช้าเดอะ!”

“เออภาษาโบราณมาใช้แล้วหรอ จิตตานุภาพอ่อนมากนี่ เรื่องเล็กๆ
แค่นี้ก็อาจทำให้เป็นเรื่องสำคัญได้เหมือนกัน” ทักษ์กล่าวสุภาพและมั่นคง

“ฟังใหม่นะ พวกเรา... ทุกคนพ่อแม่ให้มาเรียน ยอมเสียสละ
อาบเหงื่อต่างน้ำให้ลูกเรียนสูงๆ ตนเองสู้ยอมลำบาก เพราะคิดว่าให้ลูกเรียนสูงๆ
จะได้ไม่ลำบากเหมือนท่านที่ไม่เรียนมากดูตัวอย่างคุณพ่อของโภชน์เป็นนักเรียน
นอก จึงมีการงานดี มีฐานะดี ลูกเต้าก็สบายสนุกสนาน...”

“ใช่ กันสบาย จึงอยากให้เพื่อนๆ สนุกสนานบ้าง” โภชน์รับ

“แต่ก็ไปในทางไม่สุ้เหมาะ” ทักษ์ขัด

“แล้วจะให้ทำอย่างไรละ แล้วที่ว่าไม่เหมาะนี่คือยังงั้นไม่ทราบ?”
 ถวิลเขม่นทักซ์มานานแล้ว เขาหาว่าทักซ์อวดเบ่งเพราะทำอะไรไม่เหมือนคนอื่น
 โดยทั่วไป

“คือว่า เราทุกคนยังอยู่ในวัยเรียน จำจะต้องก้มหน้าก้มตาเรียนไปให้ดีที่สุด
 ไม่วอกแวกไปดูอะไรอื่น เล่นอะไรอื่น เรียนอะไรอื่นที่ไม่ใช่วิชาเรียน”

“ก็มันสนุกยามว่างไม่ใช่รี!” ผงตะโกน

“สนุกยามว่างก็จริง แต่ก็ไม่ใช่เหมาะแก่สภาพนักเรียน นักเรียนบอก
 อยู่แล้วว่าเป็นนักศึกษาที่ชอบเรียน เมื่อเรียนจบแล้ว มีงานมีการทำเป็นลำเป็นสัน
 แล้วค่อยมาเล่นนั่นนี่ไม่เป็นไร เพราะมันควรแล้ว แต่นี่! เงินของคนอื่น...”

“ก็โกชน์เขาเลี้ยง”

“เลี้ยงก็ต้องเป็นเงินนี่นะ” ทักซ์เถียง

“ไม่ทำให้โกชน์เขาลำบากหรอกน่า” เพื่อนค้ำ

“กันมีงบพิเศษจริงๆ” โกชน์ย้ำหนักแน่น

“ถูกละ เงินมีคนออกให้ แต่เวลานะเป็นของใครกันแน่?”

“เวลาอะไร? เงินไม่เห็นเกี่ยวกับเวลาอะไรเลย...” ถวิลค้ำ

“กินของโกชน์เพื่อนที่เรารัก ก็เท่ากับกินของเราเอง และเมื่อเหมือน
 เงินของเราเองเพื่อนที่ดีควรจะห้ามปราม และตักเตือน... มันเรื่องเวลาที่เสียไป
 ในทางที่ผิด”

“เรื่องเล็กน้อย” โกชน์กล่าว “ชั่วโง่สองชั่วโง่”

“เงินห้าหมื่นบาทเป็นเรื่องเล็กสำหรับคนมั่งมี แต่เล็กนี้แหละอาจทำให้เกิดเรื่องใหญ่ๆ ได้ เพราะเวลาที่มาเรียน การเสียเงินเสียเวลาจะเพาะนิสัยไม่ได้ให้เกิดโตใหญ่”

“เกิดเรื่องใหญ่ยังงัย กันไม่เข้าใจ”

“ง่ายที่สุดก็คือ ทำให้มีนิสัยเสียที่ไม่รักษาสम्บัติให้เพื่อน”

“พิลึก พุดบ้าง” ใครคนหนึ่งกล่าวออกมา

“ข้อต่อไปก็คือ อาจจะเพราะความหลงผิด หลงตัวเองให้เกิดขึ้นกับเพื่อน คนใจอ่อนจะทำให้มีนิสัยเสีย ชอบฟุ้งเฟ้อ ชอบเล่นโบว์ลิ่งโดยไม่มีเงินแล้วจะหาเงินมาเล่นให้ได้ ทางบ้านก็เดือดร้อน”

“นั่นเป็นเรื่องช่วยไม่ได้”

“ได้ซี ก็ช่วยกันตัดไฟตั้งแต่ต้นลมไถ่ละ อย่าชักจูงให้เสียนิสัยอย่างนี้เออ...เอาเงินไปจ้างครูมาทวงวิชาเสียจะดีกว่า”

“บ้าซี! ไ้เราเรียนมาจนจะเป็นบ้าแล้ว” เพื่อนคนหนึ่งร้อง

“เรียนดี ๆ กลับว่าเป็นบ้า จริง ๆ นะ หรือไม่ก็พากันไปเล่นกีฬา ออกกำลังกายให้เหมาะกับนักเรียนก็ได้” ทักษะนะ

“แหม! แกพูดเอากันหมดสนุกทีเดียวละ ทักษะเอ๊ย” ทอนสันหัวตลก

“ถ้าแกเอาแต่สนุกเวลาเป็นนักเรียน แกก็จะสอบตก เมื่อสอบตกพ่อแม่ก็ต้องลำบากหาเงินมาส่งเรียนซ้ำ น้องๆ ที่กำลังรอจะเรียนต่อขึ้นมาอาจต้องชะงักแล้ว...เวลานะ....เวลามันไม่ย้อนหลัง เราจะ...เราจะเสียดาย ยิ่งไงก็ไม่กลับคืนมาได้...กันถึงไม่อยากให้พวกเราคิดผิด...”

“พอหรือยังพ่อเจ้าพระคุณ”

“พอก็ได้ แต่ก่อนหยุดขอบอกอีกนิดว่า เราอยู่ในวัยศึกษาต้องตั้งหน้าตั้งตาให้คุ้มเงินที่เสียไป ทำงานแล้วค่อยมาเล่นกันดีกว่า”

หลายคนงั้น ดู! นายทักษ์คนเดียวทำพิธีเสียหมด

“กันขอดามสักคำนะว่า เรามาเรียนเพื่ออะไร?” ทักษ์ถามใหม่

“เรียนเพื่อมาหาวิชาไว้ใส่ตัว เรารู้น่า แต่นี่มันนอกเวลาเรียน...”

ฉวิไลตอบ

“กันว่าพ่อให้มาอยู่โรงเรียนดีกว่าให้กวนที่บ้าน”

“เรียนเพื่อไม่ให้เป็นก๊วย”

“เรียนเพราะอายยังน้อย”

“เรียนเพื่อสอบเลื่อนชั้น”

แต่ละคนตอบไม่เหมือนกัน

“ฉวิไลตอบถูก ตรงเป้าหมายทีเดียว เราเรียนเพื่อหาความรู้เอาไว้หาเงินเลี้ยงตัวและครอบครัวในอนาคต เราต้องอดทนทำตั้งหน้าเรียนขนาดท่องหนังสือมาก ยังสอบคะแนนไม่ได้ตั้งใจถ้าหากเอาเวลามาฟล่าเสียเช่นนี้ก็จะยิ่งแย่เข้าไปอีก แล้วก็... บางคนนะ... ที่บ้านอาจจะคอยให้กลับบ้านเพื่อช่วยเหลืองานบ้านบ้างก็ได้ อย่างกันนี่ บ้านแม่คงรอกินข้าว หรือไม่งั้นก็รอให้ไปล้างหม้อโอโอะซามที่ทำครัวไว้ เพื่อแม่จะได้ไปดูเรื่องที่นอนหมอนมุ้งอีก” ทักษ์กล่าวยาวยืด

ผงหน้าม้อย เพราะตอนเย็นแม่ชอบใช้ให้นั่งดูหน้าบ้าน ทอนต้องหัว
น้ำประปาจากก๊อกเตี้ยใส่ตุ่มชั้นบน ถวิลนั่นนั่งชอบตามการบ้าน ส่วนโกชน
แม่เป็นห่วงเรื่องรตรา เกรงจะมีอันตรา...

“เฮอะ กันขอโทษด้วยที่ขัดความสำราญของพวกเรา กันขอตัวกลับก่อน
ละนะ จะไปทำการบ้านต่อ พรุ่งนี้ครูจะเอาการ...” ทักษ์ขอตัว

“กันก็กลับบ้างละ แม่คงคอยใช้ไปซื้อกับข้าว พ่อไม่อยู่ไปต่างจังหวัด
ไม่มีใครดูแล” เพื่อนอีกคนว่า

“อ้อ กันก็ต้องกลับ...” ทอนพะยักหน้า

หลายคนหมดสนุก โกชนเองก็หมดอารมณ์ เขาบอกให้เพื่อนที่ยังอยู่
โยน ๆ เล่นไปเสียให้หมด ๆ เกมแล้วก็จะพากลับบ้าน โดยที่ตั้งใจไว้ว่าจะใช้เงิน
ในทางที่มีประโยชน์กว่านั้น

“ช่วยเหลือเด็กขาดแคลนดีกว่า มา...พวกเราไปกัน ไปหาซื้อของเล่น
ของใช้ไปแจกเด็กดีกว่า ได้ทั้งบุญทั้งกุศล” โกชนกล่าวกับเพื่อน ๆ ซึ่งเพื่อน ๆ
ต่างเห็นพ้องต้องกัน.

จันเกิดมาบนผืนนาอันกว้างใหญ่ไพศาล จันไม่สนใจว่าผืนนาผืนนั้นจะเป็นของพ่อจันเองหรือว่าพ่อเช่าใครเขามาทำ แต่จันจำได้ว่าบ้านที่จันเติบโตมานั้นเป็นกระท่อมสัปร้งเคมีฝาและหลังคามุงจากเป็นต้น ๆ และเก่าจนกระทั่งน้ำฝนอันหวานชื่นใจที่รองจากหลังคานั้น สีเหลืองเหมือนสีชาจาง ๆ ในกระท่อมนั้นเป็นดินทุบเรียบ และมียกพื้นสูงจากพื้นเป็นที่อยู่และที่นอน จันเติบโตมาบนผืนดินทุบนั้นเอง จันและน้องถูกพ่อแม่ปล่อยให้เล่นด้วยกันอยู่ที่นั่นบางทีก็กินบนผืนดินทุบเรียบนั้น จันรู้ว่าจันมีความสุขอยู่กับกลิ่นไอดินนั้น

เมื่อจันโตขึ้น จันจำทุ่งนาอันเขียวชอุ่ม และจำรวงข้าวสีเหลืองทั้งทุ่งนาได้ จนกระทั่งโตแล้วหลังจากการเก็บเกี่ยวแล้ว สัตว์เลี้ยงที่จันรักและถือเป็นคู่ชีวิตก็คือเจ้าหุ่ยและเจ้าต่าง เจ้าหุ่ยเป็นควายตัวเดียวที่จันมี และเจ้าต่างก็เป็นหมาตัวเดียวที่มันเกิดมาพร้อมกับจัน พ่อบอกว่าเกิดวันเดียวกันด้วยซ้ำไป

หน้าที่ของจันที่ออกหน้าออกตาก็คือดูแลเจ้าหุ่ย จันไปกับมัน บางคราวจันก็ขี่หลังมันเหมือนเขาขี่รถยนต์ บางคราวจันก็ปล่อยให้มันท่องเที่ยวหาหญ้าและฟางกินตามประสาของมันแล้วจันก็ลงน้ำในลำกระโดงใกล้ ๆ หนองปลา ไม่ช้า

ถนนก็ตัดผ่านหน้าของจ๊อน พอดถนนคิหน้อยจ๊อนก็เห็นมีรถสวยๆที่เขาเรียกกันว่า
 รถเก๋งผ่านไปทางที่จ๊อนอยู่บ่อยๆ และไม่ช้าเจ้าต๋างก็ถูกรถชนตาย เพราะมันวิ่ง
 ไล่รถเก๋งสวยคันหนึ่งที่มาจอดอยู่ที่นาใกล้ๆ แล้วมันก็ถูกคนขับรถอันไม่มีความ
 เมตตาปรานีชนมันแล้วไม่เหลียวแลมาดู มันคั้นจนชักตายไปต่อหน้าต่อตาจ๊อน
 จ๊อนได้แต่กอดเจ้าคู่ชีวิตร้องไห้แล้วสาปแช่งเจ้าของรถคันนั้นไปพักหนึ่ง จากนั้น
 จ๊อนคิดว่า จ๊อนจะต้องมีรถเก๋งอย่างนั้นให้ได้บ้างสักคัน จากนั้นรถคันนั้นก็มาที่
 โรงนาข้างบ้านจ๊อนบ่อยครั้ง และในวันหนึ่งจ๊อนก็รู้ความจริงว่า เขาเป็นเจ้าของ
 นาผ่นนั้น เพราะพ่อบอกจ๊อนว่า

“ทีหลังจ๊อนอย่าเอาควายไปเลี้ยงที่ทุ่งนาบ้าสาयนะ เขาขายไปเสียแล้ว”

“เขาขายให้คนขับรถเก๋งมาแล้วชนเจ้าต๋างของจ๊อนตายใช่ไหมจะพ่อ
 จ๊อนถาม

“ใช่ เขาขายให้คนในกรุงไป ขายแล้วเงินยังไม่พอใช้หนี้เลยนั้นนะ
 ขายถูกเสียด้วย” พ่อบ่นต่อไปว่า “บ้าสาयมีกรรม มีผิวเป็นคนไม่มีหลัก
 กินแต่เหล้างานการไม่ทำ ลูกก็ไม่เอาอ่าน แต่งตัวฉุยฉาย เข้าไปเรียนหนังสือ
 ในกรุงแล้วก็สอบไม่ได้ หางานทำก็ยังไม่ได้ ไม่กล้ากลับบ้านกลับช่องอายเขา
 ที่ไปเรียนกรุงเทพฯ แล้วก็ไม่สำเร็จกลับมา”

“ทำไมมันยากมากหรือพ่อ” จ๊อนถาม

“ไม่ใช่” พ่อตอบจ๊อน “มันไม่เอาจริง ทำอะไรมันไม่ตั้งใจจริง
 มันก็ไม่ได้ผลมันต้องตั้งใจว่าเราจะทำอะไร จะเอาอย่างไรเป้าหมายเอาไว้ก่อน
 แล้วก็พยายามให้ถึงเป้าหมายอันนั้น” พ่อมองทุ่งนาของบ้าสาयแล้วถอนใจอย่าง

เสียดาย “ จันคิดไว้หรือเปล่าว่าจันอยากเป็นอะไรต่อไป หรืออยากจะได้
อะไร จันจะไม่เป็นเด็กอยู่อย่างนี้ จันจะต้องโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่เหมือนพ่อ ”

จันคิด ๆ คิดแล้วก็คิดอีก จันอยากจะได้อะไร จันโตขึ้นจันอยาก
จะทำอะไรจันคิดได้แต่ว่า จันอยากจะรวยกับเขาเหมือนอย่างเจ้าของรถเก๋ง
ที่เคยมาที่นาบ้าสาย จันเห็นเด็กที่มากับรถเก๋งคนนั้นแต่งตัวสวย เสื้อผ้า
ใหม่เอี่ยมและดูภูมิฐานเสียเหลือเกิน ผู้หญิงที่มาทำทางจะเป็นแม่ก็ใส่แหวนเพชร
และแต่งตัวสวย ส่วนจัน และแม่ไม่มีของใหม่มาสวมใส่เลย เจ้าของรถเก๋ง
คันนั้น ก็น่าเกรงขามเสียเหลือเกิน ไกลกันกับพ่อของจันลิบทีเดียว ทำทาง
เสื้อผ้า และผิวพรรณ

“ จันอยากรวย ” จันอ้อมแอ้มออกไปอย่างไม่แน่วใจนัก พ่อยิ้ม
จันค่อยใจขึ้น

“ คนเราเมื่อตั้งใจจริงว่าอยากจะทำมันก็ทำได้ ” พ่อพูดอย่างหนักแน่น

“ มันต้องตั้งหลักไว้ว่าอยากจะทำ รวย แล้วก็พยายาม หาทางที่จะให้
มันรวย ”

“ หาทางอย่างไรละพ่อ จันไม่อยากจะปล้นเขา ไม่อยากจะโกงเขา
แล้วจันก็หาเงินไม่ได้เลย ” จันพึมพำอย่างสั่นกำลังใจ

“ จันต้องรวยได้ ถ้าจันจะพยายามจริง เวลานี้จันยังเด็ก จัน
ก็ต้องพยายามหาเครื่องมือไว้ทำมาหากิน ต่อไปเมื่อจันโตขึ้น อะไรก็ตาม
ขอให้มันหลักหมายตั้งเอาไว้ว่าจะต้องการอะไร แล้วก็พยายามที่จะเอามันมา
ให้ได้ มันต้องได้ ” พ่อพูดอย่างเอาจริงเอาจัง “ ลูกบ้าสายก็คิดอย่างจัน

แต่มันไม่ได้ตั้งใจจริง ไม่ได้ยึดความหวังของมันไว้เป็นเป้าหมายของชีวิต หน้าที่ของจันคือต้องศึกษาหาความรู้ เรียกว่าไปโรงเรียน ไปเรียน เพื่อจะหาวิชา มาสำหรับทำมาหากินเมื่อจันเติบโตขึ้นมา ผืนนาผืนนี้ของพ่อจะเป็นของจันต่อไป เหมือนพ่อมีทรัพย์สินหนึ่งเอาไว้ให้ จันต้องไปหาว่า อะไรที่จะทำให้จันได้มาเพื่อปรับปรุงมัน ให้นำเงินมาสู่จัน” พ่อถอนใจ “แล้วจันจะเป็นเศรษฐี ถ้าจันไม่ล้ม จันต้องรู้ตัวอยู่ว่าจันจะเข้าไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนเพื่ออะไร เพื่อจันจะหาสิ่งที่จันต้องการ และจันจะใช้มันเพื่อพาจันไปสู่ความมั่งมีเป็นเศรษฐีรวยทรัพย์”

“คนที่ร่ำรวยไม่ใช่จะรวยเสมอไป” พ่อพูดต่อไป “ถ้าเขาไม่รู้จักใช้วิชาที่ร่ำเรียนมาให้ถูกทาง เพราะเขาไม่ได้ตั้งใจไว้ว่าเขาจะเอาวิชาที่เขาเรียนมาเพื่ออะไรแต่จันมีสิ่งที่จันหวัง และจันมีความพยายามด้วยแรงตั้งใจจริงว่าจันจะเอามันมาได้ พ่อว่าจันต้องเอามาได้ ตามที่จันหวัง แต่ถ้าจันล้มไป ความตั้งใจของจันหมดไป จันเกิดไม่รู้ว่าพ่อจะให้จันเรียนไปทำไม จันก็จะเหมือนลูกบ๊าสายเรียนไม่สำเร็จ แล้วก็ไม่กลับมาสู่หน้าพวกเพื่อนบ้าน เลยเสียคนอยู่กรุงเทพฯ เรียกว่าเกิดมาเสียชาติไป กลายเป็นคนหนักโลกไม่ทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นแม้แต่แม่ของตนเอง บ๊าสายก็ต้องส่งเงินไปให้ใช้ทุกวัน จนกระทั่งต้องขายนาที่เคยทำมาตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตาหวด”

“พ่อจะส่งจันไปเรียน” พ่อบอกจัน “เหมือนบ๊าสายส่งลูกของแกไป แต่จันต้องตั้งใจไว้ว่า พ่อให้ไปเรียนนั้นเพื่อจันไปหาเครื่องมือมาสำหรับทำมาหากิน เพื่อได้ไปสู่ความเป็นเศรษฐี” จันยังจำได้ว่าพ่อบอกจันเชิงเตือนจันว่า “จันรักที่นาของเราใช่ไหม”

“ใช่จะพ่อ” จ๊อนตอบ “จ๊อนจะกลับมาอยู่ที่นี่ จ๊อนจะไม่ไปจากที่นี่
คอกจ๊ะ”

“พ่อก็ต้องการให้จ๊อนเรียนวิชาที่จะมาทำให้ที่ดินผืนนี้น่าอยู่ น่าชื่นใจ
และน่ารักกว่านี้ และที่นาแห่งนี้จะนำเงินนำทองมาสู่จ๊อน จ๊อนต้องตั้งใจ
เอาไว้อีก เรียน หาทางว่าจะเรียนอะไรเพื่อจะมาที่นี่ กลับมาบ้านของเรา
แล้วก็นำเราไปสู่ความเป็นคนรวย”

ไม่มีใครเคยคิดว่า จ๊อนจะจากพ่อมาเรียนอย่างจริงจัง มาเพื่อหาทาง
สร้างความหวังของเขาให้เป็นความจริง แต่เมื่อจ๊อนมาเป็นนักเรียนที่โรงเรียน
แล้วก็ไต่เต้าขึ้นมาจนเป็นนักเรียนชั้นสูงขึ้น จ๊อนรู้แล้วว่าจ๊อนจะตั้งใจเรียนให้
สำเร็จ และเรียนอะไรเพื่อความหวังของเรา ทุกคนจะมีความหวังไม่เหมือนกัน
มีความตั้งใจไม่เหมือนกัน แต่ทุกคนย่อมจะต้องทำได้ตามที่ตนหวัง ถ้ามีใจมัน
เอาไว้ไม่โลเลเหลวไหล และไม่ยอมเปลี่ยนความตั้งใจของตน แล้วก็พยายาม
ที่จะให้บรรลุสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ จ๊อนสอบได้ที่หนึ่งทุกเดือน เพราะจ๊อนพยายาม
อยากจะทำให้ความหวังของจ๊อนและพ่อเป็นความจริงเร็วๆ ความจริงสมองของจ๊อน
ก็มีดีกว่าใครอื่นในห้องเรียนเดียวกัน แต่จ๊อนพยายามมากกว่าเพื่อน จ๊อน
จึงสอบได้คะแนนดี พ่อของจ๊อนจน ส่งเงินให้จ๊อนใช้น้อย จ๊อนรู้ว่าพ่อต้อง
อดออมเพียงใด จ๊อนจึงถนอมเงินของพ่อที่ส่งมาน้อยอย่างที่สุด ใช้ในสิ่งที่จำเป็น
จ๊อนไม่เคยอายใครว่าจ๊อนจน จ๊อนไม่รวยเงิน แต่จ๊อนรวยเป้าหมายชีวิต และ
จ๊อนรวยความพยายาม จ๊อนจึงเกิดมีสมองดีกว่าคนอื่นคือสอบได้ที่หนึ่ง พ่อบอก

ว่า จ๊อนเรียนต้อย่างนี้ และจ๊อนพยายามจริง ๆ พ่อจะพยายามส่งให้จ๊อนเรียนต่อ
 ถึงชั้นมหาวิทยาลัยเพื่อจะมาปรับปรุงที่นาของเรา แล้วเราจะรวยจากที่นาของเรา
 เราจะไม่ทิ้งบ้านของเรา จ๊อนสัญญาในใจ และไม่เคยมลืมสัญญาของจ๊อน
 กลิ่นโคลนหลังเจ้าทุยยังติดจมูก มันจะเหม็นสาปอย่างไร จ๊อนก็รักมันและภูมิใจ
 ว่าพ่อของจ๊อนได้ชื่อว่ากระตือรือร้นหลังของชาติ จ๊อนนี่แหละจะเป็นผู้นำคนหนึ่ง
 ในกระตือรือร้นหลังของชาติ จะปรับปรุงวิธีการของเราด้วยวิชาความรู้ที่จ๊อนจะไป
 หามา จ๊อนมั่นใจว่า จ๊อนต้องสอบไล่ได้ จ๊อนต้องเข้ามหาวิทยาลัยได้ จ๊อน
 ต้องได้ปริญญา และจ๊อนจะเป็นกสิกรตัวอย่างที่ทันสมัยและมั่งคั่ง

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือวันเด็ก จ๊อนรู้ว่าเด็กทุกคนจะต้องมีอุดมคติ
 ของตนเอง เหมือนจ๊อนมี และนี่เป็นเสมือนหนังสือที่มีถึงน้องในวันเด็ก และ
 วันนั้นจ๊อนก็ทำงานของจ๊อนสำเร็จมาชิ้นหนึ่งแล้ว จ๊อนได้วิชาความรู้ ที่จะไป
 สร้างความหวังของจ๊อนเมื่อวันก่อนโน้นให้เป็นความจริง จ๊อนกำลังจะกลับบ้าน
 ไปพบผีนานอันเขียวชอุ่ม แล้วจะไปสร้างกระตือรือร้นหลังของชาติให้มีเกียรติ
 เต็มภาคภูมิต่อไป ไม่ช้าช้าพลอาหารจะแพง คนจะเกิดมากขึ้น ที่ดินจะเป็น
 ที่สำหรับกสิกรรมน้อยลง ที่ผลจะขาดตลาด จ๊อนนี่แหละจะไปสร้างความร่ำรวย
 ให้แก่ตนเองจากความเป็นกสิกร.

๑. พระมงคลบพิตรเป็นพระประธานของวัดโค

พระมงคลบพิตรไม่ใช่พระประธานของวัดโค เมื่อแรกสร้างเป็นพระพุทธรูปซึ่งประดิษฐานอยู่กลางแจ้ง ความในพระราชพงศาวดารกล่าวว่า พระมงคลบพิตรนั้นเดิมอยู่ทางทิศตะวันออกนอกพระราชวัง สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯ ให้ชะลอมาไว้ทางด้านตะวันตก ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานในปัจจุบันนี้ ครั้นแล้วโปรดเกล้าฯ ให้ก่อมณฑปสวมไว้ หลังคามณฑปที่สร้างครั้งสมัยพระเจ้าทรงธรรม เข้าใจว่าจะทำเป็นหลังคาแบบมณฑปพระพุทธบาทที่สระบุรี

ในรัชสมัยขุนหลวงสรศักดิ์ อสุนีบาตตกลงมาถูกยอดมณฑปพระมงคลบพิตรเกิดไฟไหม้เครื่องบน มณฑปทรุดโทรมลง เลย์พังมาถูกพระศอ พระมงคลบพิตรหักตกลงมาที่พื้น ขุนหลวงสรศักดิ์จึงโปรดให้รื้อเครื่องบนออกก่อสร้างใหม่แปลงเป็นมฬาร แต่ไม่ได้รื้อทราคมณฑปของเดิมออก คงเสริมแต่ผนังด้านหน้าและด้านหลังเฉียงขึ้นไปรับข้อและจั่วเท่านั้น ส่วนหลังคาทำเป็นยอดมณฑปอย่างเดิม ต่อมาในรัชสมัยพระบรมโกษฐ์ทรงซ่อมมฬารหลังนี้ จึงทำ

หลังคาเช่นหลังคาวิหารทั้งปวง โดยรื้อมณฑปของเก่าออก และสร้างใหม่
กินเวลา ๒ ปี

เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๓๑๐ วิหารพระมงคลบพิตรไฟไหม้
ทรุดโทรมเครื่องบนหักมาถูกพระเม้า และพระกรขาหักไป เมื่อพระยา
โบราณราชธานินทร์ เป็นสมุหนายกบาลมณฑลอยุธยา ได้ซ่อมพระเม้าและ
พระกรข้างขวาด้วยปูนปั้น ส่วนวิหารที่เห็นอยู่ปัจจุบันนี้เป็นของสร้างใหม่
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

๒. ตีคำหยาดอยู่ที่ไหน สำคัญอย่างไร

ตีคำหยาด อยู่ที่ตำบลคำหยาด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
ความสำคัญก็มีเพียงว่า เมื่อพระเจ้าอู่หม่พร หรือขุนหลวงหาวัด เมื่อผนวชเป็น
ภิกษุได้เคยมาประทับที่นี่ และสาเหตุที่มาประทับที่ตีคำหยาดมีความเป็นมาดังนี้

พระเจ้าอู่หม่พรสละราชสมบัติถวายพระเชษฐา คือ พระเจ้าเอกทัศ
ต่อมาก็เกิดสงครามระหว่างพม่ากับไทย กองทัพพม่ายกมาตีกรุงศรีอยุธยา
พระเจ้าเอกทัศไม่สามารถจะบัญชาเรื่องการสงครามได้ดี ประชาชนจึงไปทูล
อ้อนวอนให้พระเจ้าอู่หม่พรลาผนวช แต่พระองค์ไม่ทรงยินยอม จึงถือเพศเป็น
พระภิกษุตลอดมาจนเสียกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐

มีเรื่องเล่ากันว่าพระองค์ได้เสด็จไปที่เมืองวิเศษไชยชาญ (ปัจจุบัน
เป็นอำเภออยู่ในจังหวัดอ่างทอง) ในการที่เสด็จไปนั้น พระองค์มีบริวารติดตาม
ไปพอสมควร คือ มีข้าราชการบริวารส่วนหนึ่งซึ่งอุปสมบทเป็นพระภิกษุตามพระองค์

และมีอีกจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นพรവാส แต่ลาออกจากราชการติดตามไปปฏิบัติ พระเจ้าอุทุมพร และพระภิกษุอื่น ๆ ขณะที่พระองค์ประทับที่เมืองวิเศษไชยชาญ นั้น เข้าใจว่าชายกล้าหาญ ๒ คน คือนายทองแก้วและนายดอก ได้รวบรวม สมัคพรพรคนพวกเพื่อต่อสู้กับพม่า นอกจากนี้ยังมีคนชาวบ้านสืบทอง (ใน ปัจจุบันนี้ คือ ตำบลสืบทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง) เข้ามา รวมกับพวกวิเศษไชยชาญ ดังนั้นจึงเข้าใจว่าพระเจ้าอุทุมพรจะได้ประทับอยู่ที่ ตำบลคำหยาด ในเมืองวิเศษไชยชาญ เพื่อเป็นกำลังใจแก่คนเหล่านั้นการที่มี ดึกเป็นที่ประทับเรียกว่า ดึกคำหยาดนั้น แสดงว่าคงจะได้ประทับนานพอสมควร จนมีผู้สร้างตึกถวาย ขณะนั้นชำรุดไปเป็นส่วนใหญ่ คงเหลือแต่ผนังและหน้าต่าง พอเห็นเป็นเค้าว่าเคยเป็นตึกใหญ่มาก่อน

๓. เชอวาเลีย เดอ ฟอบัง คือใคร

เชอวาเลีย เดอ ฟอบัง เป็นนายทหารเรือเข้ามากับคณะทูตฝรั่งเศส ซึ่ง สมเด็จพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรงแต่งตั้งเป็นทูตเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีกับ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยาเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๔ ทูตคณะนี้ เชอวาเลีย เดอ โชมอง เป็นราชทูต เมื่อคณะทูตจะเดินทางกลับ ฝรั่งเศส สมเด็จพระนารายณ์ ตรัสขอ ฟอบัง วัชรราชการแล้วทรงแต่งตั้ง ให้เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ มีบรรดาศักดิ์เป็นออกพระศักดิ์สงคราม หน้าที่ สิ้นสุดท้ายคือเป็นเจ้าเมืองบางกอก เพราะเป็นเมืองซึ่งมีป้อมและกองทหาร เหมาะ จะให้ทหารเป็นเจ้าเมือง เจ้าเมืองบางกอกนี้ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์

มหाराช ให้ทรงแต่งตั้งชาวต่างประเทศ ๒ คน มีบรรดาศักดิ์เป็นนอกพระศักดิ์
สงครามทั้งคู่ แต่คนหนึ่งเป็นชาวเดอริก อีกคนหนึ่งเป็นชาวฝรั่งเศส คือ
เชอวาเลีย เดอ ฟอบัง ผู้

ภายหลัง เชอวาเลีย เดอ ฟอบัง มีสาเหตุไม่ถูกกับเจ้าพระยาวิชัยนทร
จึงถูกส่งกลับฝรั่งเศส ฟอบัง ได้เขียนจดหมายเหตุเล่าเรื่องราวที่เข้ามารับราชการ
ในกรุงศรีอยุธยาตลอดจนเหตุการณ์ภายในเมืองไทยในสมัยนั้น อย่างน่าสนใจ
ที่สุดจดหมายเหตุ ฟอบัง นี้จัดเป็นประชุมพงศาวดารภาคที่ ๔๐

๔ ขุนแผนและพระไวยนนั้น มีนามบรรดาศักดิ์เดิมว่าอย่างไร

ขุนแผนมีบรรดาศักดิ์ตามภาษาราชการว่า ขุนแผนสะทั้น สมเด็จพระ
พระยาดำรงราชานุภาพกล่าวไว้ในหนังสือเทศาภิบาลว่า ในสมัยโบราณขุนแผน
สะทั้น เป็นตำแหน่งของปลัดกรมตำรวจภูบาล ในสมัยนั้นมีกรมตำรวจที่ขึ้นกับ
มหาดไทย ๒ กรม เรียกว่า กรมตำรวจภูธร และกรมตำรวจภูบาล มีปลัด
กรมๆ ละ ๒ คน คือ

กรมตำรวจภูธร มีปลัดกรม ๒ คน คือ ขุนเพชรอินทรา และขุนมหาวิชัย
กรมตำรวจภูบาล มีปลัดกรม ๒ คน คือ ขุนพิชณุแสน และขุนแผนสะทั้น

ขุนแผนตัวเอกในวรรณคดี ขุนช้างขุนแผนนั้น มีนามเดิมว่าพลายแก้ว
ส่วนบุตรชายของขุนแผน ซึ่งชื่อพลายงามนั้น รับราชการในกรม
มหาดเล็ก และได้รับเลื่อนบรรดาศักดิ์ขึ้นมาจนได้รับตำแหน่งหัวหมื่นมหาดเล็ก

มีบรรดาศักดิ์เป็น “เจ้าหมื่นไวยวรนาถ” ภาษาพูดมักจะเรียกผู้ที่เป็นเจ้าหมื่นว่า “คุณพระนาย” เช่นเจ้าหมื่นไวยฯ ก็เรียกว่า “คุณพระไวยฯ” บางคนก็ย่อจนเหลือเพียงพระไวยฯ ดังที่นัดปากกันส่วนมาก

ตามทำเนียบบรรดาศักดิ์ของหัวหมื่นมหาดเล็กมีอยู่ ๔ ตำแหน่ง คือ

๑. เจ้าหมื่นไวยวรนาถ
๒. เจ้าหมื่นเสมอใจราช
๓. เจ้าหมื่นสรรเพชญ์ภักดี
๔. เจ้าหมื่นศรีสรรักษ์

ตำแหน่งหัวหมื่นมหาดเล็กนี้ มีมาจนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าหมื่นไวยวรนาถ ผู้มีนามโด่งดังก็คือ ผู้ที่มีนามเดิมว่า “เจิม” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานนามสกุลว่า แสงชูโต ท่านเป็นแม่ทัพไปปราบฮ่อ และปราบเงี้ยวได้ชัยชนะ ภายหลังได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี เป็นผู้สร้างตึกซึ่งเป็นกระทรวงกลาโหม และยังใช้ได้มาจนถึงปัจจุบันนี้

๕. เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้ามีความเป็นมาอย่างไร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จราชสมบัติได้ ๕ ปี ก็มีพระชนม์ครบ ๒๐ พรรษาบริบูรณ์ เมื่อปีระกา เบญจศก จุลศักราช ๑๒๓๕ จึงมีพระราชประสงค์จะทรงผนวชเพื่ออุทิศพระราชกุศลถวายสมเด็จพระชนกนาถ

ได้ทรงผนวชเป็นเวลา ๑๕ วัน เมื่อผนวชแล้วมีพระราชปรารภว่า บรรดาพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ต่างก็ช่วยกันเทิดทูนพระราชวงศ์จักรี ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จนถึงรัชกาลของพระองค์ นับเป็นเวลาถึง ๙๐ ปี สมควรจะได้รับเครื่องหมายแสดงถึงคุณความดีนี้ ดังนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า พระราชทานแก่บุคคลเหล่านั้น โดยมีคำขวัญจารึกที่เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ว่า “เราจะบำรุงตระกูลวงศ์ให้เจริญ” พร้อมทั้งจารึกปีที่สถาปนา คือ ปีระกา เบญจศก ศักราช ๑๒๓๔

ส่วนอักษรย่อด้านหลังนั้น คือ จ.จ.จ. แทนที่จะเป็น จปร. นั้น เพราะพระองค์ทรงย่อจาก จุฬาลงกรณ์ จุลจอมเกล้า

เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ถ้าผู้รับเป็นชายได้ชั้นหัตถ์จุลจอมเกล้า เมื่อตนล่วงลับไปแล้วบุตรชายคนโตจะได้รับตราสืบสกุลชั้นหัตถ์จุลจอมเกล้า แต่ถ้าบิดาได้รับชั้นปฐมจุลจอมเกล้า เมื่อบุตรชายคนโตบรรลุนิติภาวะจะได้รับ ตราสืบสกุลชั้นหัตถ์จุลจอมเกล้า

เมื่อแรกสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นั้น พระราชทานแต่ผู้ชาย ต่อมาอีก ๑๐ ปี จึงทรงสร้างสำหรับพระราชทานผู้หญิง แต่แตกต่างจากฝ่ายชาย คือ ชั้นต่ำสุดของฝ่ายหญิงเริ่มด้วยตราจตุรจุลจอมเกล้า (ชั้นที่ ๔) ส่วนฝ่ายชายเริ่มต้น ตราหัตถ์จุลจอมเกล้า (ชั้นที่ ๓).

พจนานุกรมไทย

พระปณิธาณ เสด็จทรงพระ
บุญเรือ ออกรบประดิษฐาน
รับ ศรีไพรพวรรณ

วาทะสนทนา

ชุดที่ ๑ เมื่อเดินไปชนคนอื่นโดยไม่ตั้งใจ

“อ้อ! ขอประทานโทษค่ะ”

“ไม่เป็นไรครับ”

ชุดที่ ๒ เมื่อขอความช่วยเหลือ

“ขอความกรุณา พี่โปรดอธิบาย เลขข้อนี้ให้หนูด้วยค่ะ”

“ยินดีค่ะ...”

ชุดที่ ๓ เมื่อพูดโทรศัพท์

“สวัสดีค่ะ ที่นี่ย่าน สิริภักดิ์”

“สวัสดีครับ ผมขอพูดกับคุณ สุณี หน่อย ครับ”

“สุณี กำลังพูดอยู่ค่ะ”

ชุดที่ ๔ เมื่อมีคนเข้ามาขอพบหมอ

“ขอประทานโทษ คุณต้องการพบใครค่ะ”

“ผมจะมาหาคุณหมอ ครับ”

“คุณหมอกำลังตรวจคนไข้อยู่ กรุณารอสักครู่นะคะ เชิญนั่งที่นี้ค่ะ”

“สวัสดี” รวบรวม

เพื่อ “ร. รักษา”

ตำรวจ ร. รักษา
ยามใช้ให้ระวัง
พวก เรา ไป โรงเรียน
วิ่งขึ้น ขึ้น ฤดี

ตัว ล. ขอสัญญา
แต่อาจวาด ลวดลาย
พระ รามรัก สีดา
เร็ว รวด ต้องกวาดชั้น
โรง น้ไม่มี เรือง
ร่มรื่น ไม้ ริมคู
รับรุก ไม่หยุด รถ
นก ร้อง ก้องป่าดง
วอนเตือนเพื่อนดรุณ
เขียนไว้ให้ฝึกพลาง
สมบัติบรรพบุรุษ
สำเนียงเพียงพิณคลอ
รวลันยืนตีฝัก
เพื่อเทอดและเชิดชู

คอยจับตาเงื้อมหูก
ออกเสียงซัดถนัดดี
เร่ง พากเพียรอย่า รอรี
ชมมาลีบาน เรียงราย
จักไม่มาทำวนวาย
เล่น เสียง ลอ คลอคู่กัน
ยักษ์ ลัก พาไปนานครัน
ลิงได้ ลวด อวดคนดู
หนัง ลือเลื่อง ดาราहरु
น้ำเบี่ยงพัน ล้นล้นลง
ทาง เลี้ยวตลอด ในไพรพวง
ตาม บุกหรง เลย หลง ทาง
จงเห็นคุณค่า “ร.” บ้าง
อย่าทิ้งขว้างเสียงตัว รอ
ประเสริฐสุดสำเหนียกหนอ
ร.ล. เพราะเสนานะหุ
ด้วยสำนักคำของครู
ภาษาไทยไว้นิรันดร์

— ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

สำนวนไทยที่น่าสนใจ “กลุ่มคำซ้อน”

ข้าวตอกดอกไม้	ยิ้มแย้มแจ่มใส	คุ้มครองบ่อกัน
ข้าวยากหมากแพง	แก่งแย่งแข่งขัน	จับได้ไล่ทัน ทรหอดดทน
แคล้วคล่องว่องไว	ค้อนควักผลักไส	จองทองพองชน
ซัซ้ามักรอก	เกิดดอกออกผล	ชั่วดีมีจน ข้าวปลาอาหาร
กลั้หาญชาญชัย	เลือดเนื้อเชื้อไข	ใจบุญสุนทรทาน
จุดจาดบาดตา	ชั่วช้าสามัญ	กว้างใหญ่ไพศาล กำหนดกฎหมาย
บุกป่าฝ่าดง	หักล้างดังพง	คอขาดบาดตาย
ฟุ่มเฟือยถรม	การมคมคาย	จับต้นชนปลาย ดึงดีดี่ดี
จุดหมายปลายทาง	ชั่วดีห่าง	ใส่ร้ายป้ายสี
วัดวาอาราม	ฤกษ์งามยามดี	รู้จักมักจี่ ยินดีปรีดา
ตี่ซิ่งวิ่งราว	บนบานศาลกล่าว	ซื้เหล้าเมายา
ยิ้มย่องผ่องใส	ใจบาปหยาบช้า	สรวลเสเฮฮา อวยชัยให้พร
ตี่ดลิตี่เป่า	ตัดช่องย่องเบา	วิ่งเหงาหวานอน
ซึกใช้ไล่เลียง	ร่วมเรียงเคียงหมอน	ซัดเซพเนจร หวานอมขมกลืน
กลุ่มคำซ้อนนี้	ของไทยเรามี	ดำรงยั่งยืน
หลากล้ำค่าคม	ผสมกลมกลืน	นิยมชมชื่น รวมไว้ให้คุณ

— ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ใ - กับ ไ -

ใ - กับ ไ - ใช้สับสน

อ่านแล้ว จำให้ดี
ใฝ่ใจใช้ใจกลาง
เรื่องใหญ่ทั้งนอกใน
ใคร่ครวญใคร่คิดใหม่
ดันโบมิให้ตาย
สะใภ้ไ้หน้ายอโย
ยามไกล ใส่ใจปอง
น้ำใสจงใสสด
ไหลหลงตรงที่ใด
ได้คุณคุณทิศใต้
จงจำเกิดแก้วตา

เขียนนวนกณผิดทุกที
จะเขียนนุกทุกคราวไป
เขียนแตกต่างด้ายสองใจ
จระไน ไนบนฝ้าย
เก็บตะไคร้ ตะไคร้ขาย
ร้องให้หมายสไบทอง
ถือลำไย ไย้มหมอง
ยามไกลหมองครองรำไป
ยามน้ำลดจึงผลักใส
จึงเหลวไหลไม่นำพา
ได้จุดไฟ ได้ฝุ่นมา
ซ้ายม้วนหน้า ขวาไม้มลาย

มี ๔ คำนำด้วย อ.

อ. นำมีเพียง ๔

อ่านแล้วจำทันใจ
อย่า เป็นคำห้าม
อยู่ ไปไม่ให้เหี่ยว
อย่าง นนหรืออย่างน
อยาก ให้ใส่ใจจำ

จำให้ต้ง่ายเหลือใจ
เขียนไม่ผิดแน่จริงเจียว
ใช้ อ. นำมีคำเดียว
ใช้ตัว อ. อีกหนึ่งคำ
เขียนให้ดีใช้ อ. นำ
มี ๔ คำนำด้วย อ.

ปริศนาคำทาย

ของเก่าเรามี	ดีดเหลือหลาย
ปริศนาคำทาย	เด็กเด็กชอบใจ
ใครมีปฏิภาณ	คิดอ่านเร็วไว
ตอบถูกทันใด	สนุกเฮฮา

ฟังนะ.....

๑. อะไรเอ๋ย หน้าแล้งอยู่ดำ หน้าน้ำอยู่ตอน กล้าผมเป็นมอญใหม่
๒. อะไรเอ๋ย สองหัตถ์ยกบ้องพัศตรา มีแปดบาทา พาช้างจรดล
๓. อะไรเอ๋ย ไม่ใช่แขก ไม่ใช่จีน ไม่ใช่ญวน ตากอวนบนยอดไม้
๔. อะไรเอ๋ย เกิดมามีหางไม่มีขา พอสิ้นชีวิตรามีแต่ขาไม่มีหาง
๕. อะไรเอ๋ย แม่ชีสาวชาววัง ไม่รับสั่งไม่ออก
๖. อะไรเอ๋ย ชื่อมาเป็นสีดำ นำมาใช้กลายเป็นแดง
พอสิ้นแรงกลายเป็นสีเทา ต้องเอาไปทิ้ง
๗. อะไรเอ๋ย อีลุ่มอีลา เดินวันยังค่ำ ไม่เห็นรอย
๘. อะไรเอ๋ย มีพื้นมากมาย แต่กินอะไรไม่ได้
๙. อะไรเอ๋ย เรากลื่นมันเรารู้ มันกลื่นเราเราตาย
๑๐. อะไรเอ๋ย สีมุมสีแคว สีแม่จตุรัส ผู้คนเจียบสงัด ขำพันทันตาย
เหลือแต่นายสองคน

๑๑. อะไรอ่อย มีลูกอยู่ที่ขา มีตารอบตัว มีหูอยู่บนหัว
 ๑๒. อะไรอ่อย เมื่อเล็ก ๆ มันแน่นมันหนา พอโตขึ้นมามันหลวมโละโละ
 ๑๓. อะไรอ่อย เรือนสองเสา ญาคูสองตับ นอนไม่หลับ รุ่งขึ้นร้องเพลง
 ๑๔. อะไรอ่อย แหวกม่าน เจอมุ้ง แหวกมุ้งเจอไหม แหวกไหมเจอเม็ด
 ๑๕. อะไรอ่อย สว่างคูมัว สลัวจึงเห็น ยังมีตียังเด่น มีดหมดไม่เห็นเลย

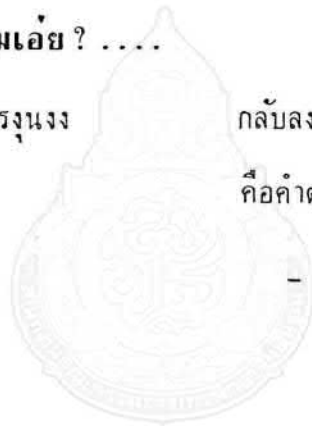
ทายได้ไหมเอ๋ย?

ถ้าใครงงง
 ที่เห็นกับตา

กลับลงเร็วหนา

ก็คำตอบ... ใจละ

- รัชนี้ ศรีไพรวรรณ

เลขสมเข (๖๐) ๒๓๖๔๕ (๖๐) บู่ (๓๐) เลขเลขบู่ (๓๐) แท (๑๐)
 ๒๒๖๔๕ (๑๐) ๒๓ (๖) ๒๔ (๖) ๒๕๖๔๕ (๖) ๒๖ (๑)
 ๒๓๖๔๕ (๖) ๒๖ (๖) ๒๗๖๔๕ (๖) ๒๘ (๓) ๒๙๖๔๕ (๑)

ณแห่งแห่งแห่งแห่ง

นิทานบทละครคำกลอน เรื่อง “หนูเริง”

(ฉากเดียวจบ)

เปิดฉาก : ริมเวทีทางด้านซ้ายมีตู้ทึบใบใหญ่ ประตูตู้นั่งมีไว้เล็กน้อย
มีเสียงกุกกักและเสียงร้องจืด ๆ ดังออกมาจากตู้
หนูตัวหนึ่งค่อย ๆ ย่องออกมาจากตู้ใบนั้น เหลียวซ้ายแลขวา
ทำหน้าเล็กน้อย

หนูหนึ่ง มาเกิดพวกเราเหล่าหนู แมวใหญ่ไม่อยู่แล้วเหว
ออกมากันให้หมดเลย อย่าเจยมาเล่นเต็นรำ
(หนูตัวที่ ๒ ค่อย ๆ นั่งประตูตู้ออกมา แล้วกวักมือเรียก
หนูอื่น ๆ)

หนูสอง มาเกิดหนูจืด หนูจ้อย หนูน้อยหนูใหญ่คุมข้า
วันนี้แมวใหญ่ตัวดำ ดกนำไปแล้วหรือไร
(หนูตัวที่ ๓, ๔, ๕, ๖. วิ่งพรวตามกันออกมา แบกกลัยอ้อย
มาด้วย)

หนูสาม มาแล้ว! หุยฮา! มาแล้ว เข้าแถวข้มข้มข้มข้มใส
หนูสี่ กลัวอ้อยชนมาไว ๆ เสียงใหญ่วันนี้ปรีดา

(หนูทั้ง ๖ ทำท่ากินผลไม้ แล้วจับมือล้อมวง เต้นระบำ และ
ร้องเพลงกันอย่างสนุกสนาน)

(เพลง — มุสิกบันเทิง — ทำนองกราวกีฬาก)

มุสิกบันเทิงเริงสุข

ปลื้มปลุกชีวันहरษา

เลิกหลบ เลิกซ่อนกายา

ออกมาร้องรำสำราญ

(สร้อย) อิม— อิม—อิม—อิม

มุสิก—มุสิก—ระริก—ระริน

กลางวันกลางคืน

เราร้องเรารำเริง

พร้อมใจเราเกิดเทิง อย่างให้หลังคาเบิง ทะละล้า

พอพวกหนูหยุดเดินระบำ หนูจำฝูงก็เรียกพรรคพวกมาปรึกษา

หนูหนึ่ง

วันนี้มีเรื่องปรึกษา

อยากจับแมวฆ่าสังหาร

ศัตรูชู้เรามาาน

ควรคิดจัดการเสียที

หนูสอง

แต่แมวตัวใหญ่ไม่ยอม

กำลังเราน้อยนะพี่

เพื่อนมันตะครุบเรา

คงต้องบนบั่นแน่นอน

หนูสาม

ถ้ามันเราทำบ่วงดัก

แมวตัวนั้นขลุขลุเล็กน้อยอ่อน

ไม่ข้ามมันคงม้วยมรณ

เราหายเดือดร้อนทั่วกัน

หนูสี่

หากบ่วงลงแมวแล้วคลาด

มันอาจยิงโกรธหุ่นหัน

ข้ามมีอุปายสำคัญ

แต่ต้องใจมันไม่กลัว

หนูหนึ่ง

อุปายถ่ายเทอย่างไร

บอกไปให้เรารู้ทั่ว

หนูสี่

ใช้ลูกกะพรวนลั่นร้ว

ผูกคอแมวว่ายอย่าเกรง

หนูห้า

ใครเล่าจะเข้าไปผูก

คงถูกแมวทำข่มเหง

หนูสี่

ตัวข้านี้แหละไปเอง

ให้รู้หนูแก่งยังมี

เจ้าคอยช่วยตามข้าบอก

แอบอยู่ข้างนอกอย่าหนี

หนูหนึ่ง

เอ๊ะ! นั่นเสียงแมวตัวดี

รีบหลบทันทีอย่าช้า

เสียงแมвр้อง “หง่าว ๆ” อยู่ข้างใน หนูสี่วิ่งไป
หยิบกระป๋องในตู้ออกมา หนูตัวอื่น ๆ วิ่งหนีเข้าไปในตู้ หนูสี่
กับหนูห้า ช่วยกันเทกระป๋องน้ำมันยางราดไว้ที่พื้นห้องหน้าตู้
แล้วแอบอยู่ข้างตู้ ถือสายลูกกะพรวนคอยที่อยู่

พอแม่วิ่งออกมา และหมอบลงที่หน้าตู้เพื่อหาหนู
ก๊ิดดิน้ำมันยางเหนียว ยกขาไม่ขึ้น หนู ๒ ตัว คอยที่อยู่แล้ว
ก็รีบเอาลูกกะพรวนผูกคอแมว เสียงดังกรู้งกริ้ง แมวสะบัด
ด้วยความโกรธจัด แต่ก็ไม่สามารถลูกออกจากที่ได้ เพราะ
ติดน้ำมันยาง

หนูสี่ กับ หนูห้า แสดงความดีใจ วิ่งไปเรียก

พรรคพวกหนูออกมา

หนูสี่

หุยฮา! เรามาร่าเริง

บันเทิงทั่วกันหรรษา

ต่อไปเรารู้เวลา

เมื่อใดแมวมาหลบทัน

(หนูทั้งหมดร้องเพลง “มุสิกบันเทิง” ยัวแมว

แมวทำท่าโกรธ)

แมว

ครึ่งแปดของเจ้า

ตัวเราพลาดทำน่าขัน

เพราะมัวประมาทหนูนั้น

ว่าไม่มีวันสู้แมว

บัดนี้หนูมีที่เด็ด

จึงทำสำเร็จคล่องแคล่ว

แมวอยู่ หนูวิ่ง รู้แถว

เสียทีหนูแล้วจำยอม

หนูทั้งหมด (ร้องพร้อมกัน ๓ ครั้ง)

ถึงแมวยู่หนูก็วิ่ง

เชิญแมวมา หลังกาไม้เป้ง

ปิดฉาก - จบ

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า “ หนูก็อาจสู้แมวได้ ถ้าหนูฉลาด
และแมวมัวประมาท ”

— ฐิตะปะนิย์ นาคกรรพ

เขียนเสื่อให้วัวกลัว

ภาษิตว่าเขียนเสื่อให้วัวกลัว

วัวรู้เท่าเสื่อกระตาดชาดรูปชั้ด

หวนคำนึงเหตุการณ์บ้านเมืองหนอ

ขู่ให้กลัวยั่วให้คร้ามตามอุบาย

ถึงเห็นตัวเสื่อใหญ่ไม่อาจกัด

เปรียบเรื่องสัตว์ให้เห็นเป็นแบบคาย

พาลหลอกล่อโสมณามายาหลาย

ใครเชื่อง่ายหลงดล้าช้าจิตเอย

— ฐิตะปะนิย์ นาคกรรพ

แรง กับ แล้ง สองคำต้องจำจด

แรง กับ แล้ง สองคำต้องจำจด

เรียว แรง มด แร้ง มากลากชั้นหมู

แล้ง กินพื้นมันเจาะจนเป็นรู

แลเห็นงูผ่านมากว่าชะ แล้ง

เข้าบุญมาหีบแบ่งใส่ แร้ง ร่อน

สอง แล้ง ก่อนนอนชอบขบหน้าแข็ง

เห็น แร้ง ร่อนว่อนวัดทะมัดทะแมง

ถึงแข็ง แร้ง หน้า แล้ง แข็งขาเปลี้ย

โก่งคัน แร้ว แล้ว ก็คอยคอยจ้องอยู่

ฉันทวนกหูเสียงสะออนจนพินเสีย

จัดรับ ร้อง พวกพ้องพี่น้องเมีย

ถึงฉันทเสียก็จะ ลอง ไม่ต้องกลัว

หากจะทำ เวือก สวนพรวนดินก่อน

เลือก กินตอนตดตตรงหัว

ขอจบคำ ร.ล. ห่อสิ้นรว

อ่านผิดตัวถูกเยาะหัวเราะเอ๋ย

รัก กันดีกว่าโกรธ
 หอมกรุ่นยาม ลม โขย
 ร้อง รอย ยังมีเหลือ
 อย่าทอดทิ้งการเรียนรู้
 ตักน้ำ ล้น โอ่งไห
 ใคร รบ ใคร รุกล้ำ
 พวกเราเหล่านักเรียน
 ลา แล้วแต่วันนี้

อย่าวิโทษ ลักข โมย
 กลิ่นขนม ร่ม ควันเทียน
 ดุตั้งเรือล่อง ลอย เวียน
 จงกระตือรือ รัน ทำ
 น้ำหกไหลไม่เป็นสำ
 ไทยต้องสู้มิรู้หนี
 ฝึกอ่านเขียนบวกลบ มี
 อยู่จงดีมิโรย วิชา

บุญเจือ องค์ประดิษฐ์
 (คัดจากร่างแบบฝึกการใช้ ร.ล.)

เส้นผมบังภูเขา

ภาษิตว่าเส้นผมบังภูเขา
 ดูอุปาทานตั้งบังปัญญา
 หากทำลายอุปาทานการยึดมั่น
 ทุกสิ่งในโลกล้วนเปลี่ยนแปลง

ไหนเล่าเส้นผมนิดปีติญา
 มิให้ตาเห็นสิ่งที่จริงแท้
 ความจริงพลันปรากฏชัดถนัดแน่
 ปัญญาแก่เห็นได้ไม่ยากเลย

— ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

.. สภา สำนึกชาติ..

มนุษย์ใฝ่ฝันที่จะเดินทางไปสู่ดวงจันทร์และดาวเคราะห์ดวงอื่น ๆ ใน
 สร้อยจักรวาลมานานนักหนาแล้ว จากการค้นคว้าและทดลองด้วยความลำบาก
 ยากยิ่ง เป็นเวลาอันแสนนาน ในที่สุดสหรัฐอเมริกาเป็นชาติแรกที่สามารถ
 เดินทางไปถึงดวงจันทร์ได้เป็นผลสำเร็จ มนุษย์คนแรกที่ย่างเหยียบลงบนผิวดวง
 ดวงจันทร์ คือ นีล อาร์มสตรอง และในระยะเวลาห่างกันไม่มากนัก เอ็ดวิน
 อัลดริน ก็ก้าวเท้าลงเหยียบผิวดวงจันทร์เป็นคนที่สอง ในเวลาเดียวกันนั้น
 ไมเคิล คอลลินส์ ก็บังคับยานอวกาศลำแม่ให้โคจรรอบ ๆ ดวงจันทร์คอยรับ
 มนุษย์อวกาศทั้งสองคนเพื่อพากันกลับมายังโลกมนุษย์อีกครั้งหนึ่ง เหตุการณ์
 อันน่าระทึกใจนี้มนุษย์หลายร้อยล้านคนทั่วโลกคอยเฝ้าดู และเอาใจช่วยอยู่
 ตลอดเวลาและวันนั้นก็คือวันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ อันเป็นวันประวัติ
 ศาสตร์ของมนุษยชาติ เป็นวันที่มนุษย์สามารถก้าวเท้าลงเหยียบผิวดวงจันทร์
 ได้เป็นผลสำเร็จ

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือประมาณ ๑๐๔ ปีมาแล้ว นักประพันธ์ชั้นเยี่ยม
 ผู้หนึ่งเป็นชาวฝรั่งเศสชื่อ จูลส์ เวิร์น ได้เขียนจินตนิยายวิทยาศาสตร์ เรื่อง

“จากพิภพสุดดวงจันทร์” ขึ้นไว้ คนในสมัยนั้นไม่ยอมเชื่อเลยว่าข้อเขียนนี้จะ
เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาได้ และในที่สุดความฝันของนักประพันธ์ผู้หนึ่งเป็นความจริง
ขึ้นมาแล้วอย่างแทบไม่น่าเชื่อ และถึงกระนั้นก็ยังมีคนบางคนไม่ยอมเชื่อ

การที่สหรัฐอเมริกาสามารถส่งคนไปเดินบนดวงจันทร์ได้สำเร็จ และ
สามารถเดินทางกลับมาสู่โลกเราได้อีกครั้งหนึ่งด้วยความปลอดภัยนั้น ถือได้ว่า
เป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ มนุษย์อวกาศคนแรกที่ก้าวเท้าลง
เหยียบดวงจันทร์ คือ นีล อาร์มสตรอง ได้กล่าวขึ้นเป็นประโยคแรกจาก
ดวงจันทร์อันไกลโพ้นว่า “นี่คือรอยเท้าเล็กๆ ของมนุษย์ แต่เป็นก้าวที่ยิ่งใหญ่
ที่สุดของมนุษยชาติ” มนุษย์ทั่วทั้งโลกต่างรู้สึกตื่นตะลึงกับวินาทีสำคัญที่สุดใน
ประวัติศาสตร์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ครั้งนี้ของสหรัฐ เป็นผลสืบเนื่องมาจากความ
อุตสาหะพยายามที่จะทำการทดลองค้นคว้าอย่างไม่ยอมหยุดยั้ง ของคณะวิทยา-
ศาสตร์ขององค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติของสหรัฐ หรือเรียกย่อว่า
นาซา (NASA) นั่นเอง สหรัฐได้ทำการทดลองอย่างมีระเบียบวิธีไปทีละขั้นๆ
มาเป็นเวลานานถึง ๑๐ ปีเศษแล้ว เริ่มด้วยการส่งดาวเทียมดวงแรกชื่อ
เอ็กซพลอเรอร์ I ขึ้นสู่อวกาศ เมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ดาวเทียมดวงนี้ได้ขึ้น
สู่อวกาศไปได้ไกลถึง ๒,๕๐๐ ไมล์ ดาวเทียมดวงนี้ใช้จรวดจูปิเตอร์สี่สำหรับ
ยิงขึ้นไป สหรัฐได้พยายามส่งดาวเทียมตามติดขึ้นไปอีกหลายดวง การที่สหรัฐ
ต้องรีบเร่งในโครงการอวกาศนั้น ก็เป็นเพราะว่ารัสเซียได้ส่งดาวเทียมสปุตนิก ๑
ขึ้นสู่อวกาศได้สำเร็จเป็นดวงแรกเมื่อ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๐ ชาวอเมริกันเองทำให้ทุกคน
สนใจและโจษขานกันถึงเรื่องดาวเทียมกันไปทั่วโลก สหรัฐซึ่งได้เริ่มแผนงานการ

ส่งดาวเทียมก่อนรัสเซีย แต่กลับเป็นฝ่ายส่งดาวเทียมได้ทีหลังจึงต้องรีบเร่งดำเนิน
การแก้ไขจนสุดความสามารถ การแข่งขันด้านอวกาศจึงเป็นไปอย่างน่าตื่นเต้น

หลังจากที่ได้ส่งดาวเทียมทั้งที่มีมนุษย์ และไม่มีมนุษย์ขึ้นสู่อวกาศกันอีก
มากมายแล้ว สหรัฐก็ก้าวเข้าสู่โครงการอันจะนำไปสู่การเดินทางไปยังดวงจันทร์
คือ โครงการเมอร์คิวรีและโครงการเจมินี โครงการนี้มุ่งที่จะค้นคว้าหาความรู้
เกี่ยวกับผลอันเกิดจากสภาพไร้น้ำหนัก ผลทางชีววิทยาที่มีต่อมนุษย์เมื่อต้องออก
ไปเดินทางอยู่ในอวกาศเป็นเวลานาน ๆ การทดสอบความสามารถของมนุษย์
ในการออกไปอยู่นอกยานอวกาศ การเติมพของยานสองลำในอวกาศ และการ
เชื่อมต่อยานสองลำเข้าด้วยกัน หลังจากประสบความสำเร็จในโครงการเมอร์คิวรี
และโครงการเจมินีแล้ว สหรัฐก็ดำเนินโครงการอะพอลโลเพื่อส่งมนุษย์ไปยัง
ดวงจันทร์ต่อไป เมื่อ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ สหรัฐก็ได้ส่งยานอวกาศอะพอลโล ๘
มุ่งหน้าไปสู่อวกาศโดยมี แฟรงค์ บอร์แมน เจมส์ โลเวล จูเนียร์ และ
วิลเลียม แอนเดอร์ส เป็นนักบินอวกาศ และได้ไปบินวนรอบดวงจันทร์ได้ถึง ๑๐
รอบ และก็ได้อำภาพผิวพื้นดวงจันทร์กลับมาได้นับร้อยภาพ นักวิทยาศาสตร์
ได้นำภาพเหล่านี้มาศึกษาเพื่อหาสถานที่เหมาะ ๆ สำหรับเตรียมให้นักบินอวกาศ
รุ่นหลังไปลงบนพื้นผิวดวงจันทร์ต่อไป

ต่อมาสหรัฐได้ส่งยานอวกาศอะพอลโล ๙ และอะพอลโล ๑๐ ขึ้นสู่
อวกาศ และได้ทดลองแยกยานลำเล็กสำหรับลงดวงจันทร์ ออกไปบินใกล้ ๆ ผิวดวงจันทร์
แล้วนำกลับมาต่อกับยานลำแม่ได้เรียบร้อย และเดินทางกลับโลกได้
เป็นผลสำเร็จ จากนั้นสหรัฐได้ส่งมนุษย์อวกาศ ๓ คน คือ บิล อาร์มสตรอง
เอ็ดวิน อัลดริน และไมเคิล คอลลินส์ ไปกับยานอะพอลโล ๑๑ เมื่อวันที่ ๑๖

กรกฎาคม ๒๕๑๒ และในที่สุดเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ นีล อาร์มสตรอง ก็ได้เป็นมนุษย์คนแรกที่ได้มีโอกาสก้าวเท้าลงไปเหยียบผิวดวงจันทร์ และ เอ็ดวิน อัลดริน ก็ตามไปเป็นคนที่สอง หลังจากมนุษย์ทั้ง ๓ คนนี้ได้ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ก็ได้เดินทางกลับมายังโลกโดยปลอดภัยเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

ภารกิจสำคัญของนักบินอวกาศอะพอลโล ๑๑ ได้แก่

๑. เก็บวัตถุต่าง ๆ ที่พบบนดวงจันทร์ เช่น ตัวอย่างหินและดินของดวงจันทร์แล้วนำกลับมายังโลก ตลอดจนถ่ายภาพต่าง ๆ บนดวงจันทร์เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์และวิจัยต่อไป

๒. ติดตั้งเครื่องมือตรวจลมสุริยะสำหรับคอยดักจับอนุภาคต่าง ๆ จากดวงอาทิตย์ และต้องนำเครื่องมือนี้กลับมามีด้วย

๓. ติดตั้งเครื่องมือวัดแผ่นดินไหวสำหรับวัดความสั่นสะเทือนที่เกิดจากภายในดวงจันทร์ และที่เกิดจากอวกาศภายนอกมากระทบผิวดวงจันทร์ เครื่องมือนี้สามารถส่งสัญญาณต่าง ๆ เหล่านี้กลับมายังโลกได้ด้วย

๔. ติดตั้งเครื่องสะท้อนลำแสงเลเซอร์ สำหรับใช้สะท้อนลำแสงเลเซอร์ที่จะส่งไปจากโลกให้สะท้อนกลับมายังเครื่องส่ง เพื่อใช้ในการคำนวณระยะทางระหว่างโลกและดวงจันทร์ให้ได้แม่นยำที่สุด

เราทราบกันมานานแล้วว่า ดวงจันทร์เป็นเทวดักุท้องฟ้าที่อยู่ใกล้โลกมากที่สุด อยู่ห่างจากโลกมีระยะทางเฉลี่ยประมาณ ๓๘๔,๔๐๓ กิโลเมตร (๒๓๘,๔๕๗ ไมล์) มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓,๔๗๖ กิโลเมตร (๒,๑๖๐ ไมล์)

หรือประมาณ ๑ ใน ๔ ของเส้นผ่าศูนย์กลางของโลก มีมวล ๑ ใน ๔๒ เท่าของมวลของโลก มีแรงดึงดูดเท่ากับ ๑ ใน ๖ ของแรงดึงดูดของโลก ดังนั้นคนที่หนัก ๖๐ กิโลกรัม เมื่อไปอยู่บนดวงจันทร์จะหนักเพียง ๑๐ กิโลกรัมเท่านั้นเอง การที่ดวงจันทร์มีแรงดึงดูดน้อยกว่านี้เอง จึงทำให้ไม่มีบรรยากาศห่อหุ้มและทำให้ลูกอุกกาบาตตกลงมากระแทกผิวพื้นดวงจันทร์อยู่ตลอดเวลาโดยไม่มีการลุกไหม้แต่อย่างใด ทำให้เกิดเป็นหลุมบ่อมากมาย มีทั้งขนาดเล็ก ๒ — ๓ เซนติเมตร ไปจนถึงขนาดกว้างใหญ่หลาย ๆ กิโลเมตร และการที่ดวงจันทร์ไม่มีบรรยากาศห่อหุ้มนี้เอง ทำให้อุณหภูมิที่ผิวดวงจันทร์ในตอนกลางวันและในตอนกลางคืนแตกต่างกันมาก ในตอนกลางวันจะร้อนมาก ร้อนเกินจุดน้ำเดือด ในตอนกลางคืนอุณหภูมิก็จะต่ำกว่าจุดน้ำแข็งมากทีเดียว จึงหนาวเย็นมาก ดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองเป็นเวลา ๒๙ ๑/๓ วัน เท่ากับระยะเวลาที่โคจรไปรอบโลก แต่ในขณะเดียวกันโลกก็โคจรไปรอบดวงอาทิตย์ด้วย จึงทำให้เรามองเห็นว่าดวงจันทร์โคจรไปรอบโลกครบหนึ่งรอบเป็นเวลาประมาณ ๒๙ ๑/๒ วัน และเราเรียกการโคจรรอบแบบนี้ว่า ๑ เดือนทางจันทรคติ การที่ดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองกินเวลาเท่ากับที่โคจรไปรอบ ๆ โลกนี้เอง จึงทำให้เรามองเห็นผิวพื้นของดวงจันทร์เพียงด้านเดียว แต่เนื่องจากดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองมีแกนเอียงไปจากระนาบวิถีโคจรของดวงจันทร์ประมาณ ๖ ๑/๒° จึงทำให้เรามองเห็นผิวของดวงจันทร์ถึง ๕๙ เปอร์เซนต์ อีก ๔๑ เปอร์เซนต์เรามองไม่เห็น

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างหิน ดิน ต่าง ๆ ที่มนุษย์อวกาศได้นำกลับมาจากดวงจันทร์นั้นพบว่า มีแร่ธาตุจำนวนมาก มีลักษณะเช่นเดียวกับแร่ธาตุนบนพื้นโลก แร่ที่มีมากกว่าเพื่อนคือ แร่ไทเทเนียมใช้สำหรับผสมกับเหล็กเพื่อทำ

เหล็กกล้า สำหรับตัวอย่างหินที่ชนมาจากดวงจันทร์นั้น ส่วนมากเป็นหินอัคนี คือหินที่เคยหลอมเหลวมาแล้วครั้งหนึ่งแล้วเย็นลงจนกลายเป็นหินแข็ง ซึ่งจะพบมากตามบริเวณที่มีภูเขาไฟระเบิด จากความรู้ที่ได้มานี้ทำให้พอจะสันนิษฐานได้ว่า หลุมบ่อบนดวงจันทร์นั้นเกิดจากการระเบิดของภูเขาไฟ และเกิดจาก อุกกาบาตตกกระทบ

หลังจากเก็บตัวนักบินอวกาศทั้งสามคนไว้เป็นเวลานานถึง ๓ สัปดาห์แล้วก็พบว่านักบินอวกาศทั้งสามไม่มีอาการใด ๆ ที่แสดงว่า ได้ติดเชื้อโรคมารจากดวงจันทร์เลย ทุกคนมีสุขภาพสมบูรณ์ และจากการตรวจหาสิ่งมีชีวิตในก้อนหินและดินจากดวงจันทร์ก็ไม่พบสิ่งมีชีวิตใด ๆ จึงทำให้พอจะสรุปได้อีกว่า บนดวงจันทร์นั้นไม่มีสิ่งมีชีวิตอยู่เลย แต่อย่างไรก็ตามเราก็คงยังไม่ทราบว่ ภายใตผิวพื้นของดวงจันทร์นั้นจะยังมีอะไรแอบแฝงอยู่บ้างหรือไม่

ในขณะที่เขียนบทความนี้อยู่ เราก็คงยังไม่ทราบอะไรเพิ่มเติมมากนักเกี่ยวกับดวงจันทร์ แต่อย่างไรก็ตามนักวิทยาศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา ก็จะทำการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยกันต่อไป และคงจะเปิดเผยความลับมหัศจรรย์อื่นๆ ที่ได้รับจากข้อมูลต่าง ๆ จากการเดินทางของยานอวกาศอะพอลโล ๑๑ ให้โลกรู้ทั่วกันในอนาคตนี้ และยิ่งกว่านั้นอีกไม่นานนักก็จะมีภารกิจส่งยานอวกาศอะพอลโลไปยังดวงจันทร์อีกหลายครั้ง เพื่อไปจอดยังตำแหน่งต่าง ๆ กัน และหลังจากนั้นก็คงจะมีการสำรวจดาวเคราะห์ดวงอื่น ๆ กันอีกต่อไป ในอนาคตยังไม่มีใครทราบได้ว่า มนุษย์จะสามารถออกไปไกลได้มากแค่ไหนในสุริยจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้.

สยามานุสติ

ใครรานใครรักตัว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ชาติต้น
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สันแ
เสียชีพไปเสียส้น	ช็อกอง เกียรติงาม
หากสยามยังอยู่ยัง	ยืนยง
เราก้เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ ได้ๆ
เราก้เหมือนมอดม้วย	หมดสิ้น สกฺลไทย

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ไทยรวมกำลัง

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง

จะสามารถบ่อนกั้นชั้นแข็ง
มายุทธแย้งก็จะประลาดไป

ขอแต่เพียงไทยเรอย่ำผลาญญาติ
ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ไทยอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย
จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาเชาเนียม
ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง
ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลก

ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า

บำรุงทั้งชาติศาสนา
วัฒนาเกิดไทยไชโย

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ต้นตระกูลไทย

(สร้อย) ต้นตระกูลไทย ใจท่านเหี่ยมหาญ รักษาดินแดนไทย
 ไว้ให้ลูกหลาน สู้จนสูญเสียชีวิต แม้ชีวิตของท่าน
 เพื่อดนอมบ้าน เมืองไว้ให้เรา
 ลูกชนเกิดพี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า รักษาที่ยืนชีพของเรา
 เหมือนดังพงศ์เผ่า ต้นตระกูลไทย

ท่านพระยาราม ผู้มีความแข็งแรง สู้รบป้องกัน มิได้ยอมแพ้ฝ่าย
 พระราชมนู ทหารสมัยยุคชาติ แสดงความสามารถ ได้ชัยชนะมากมาย
 เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอก ของสมเด็จพระนารายณ์
 สี่หาราชเดโช ผจญสงครามใหญ่โต ต่อตีศัตรูแพ้ฝ่าย เจ้าคุณพิชัยดาบหัก
 ผู้กล้าหาญยิ่งนัก ล้วนเป็นต้นตระกูลไทย

(สร้อย)

หมู่บุคคลสำคัญ หัวหน้าชาวบางระจัน ที่เราหาชื่อได้ นายแท่น
 นายดอก นายอิน นายเมือง ชุนสรรค์ พันเรือง นายทอง แสงใหญ่
 นายโชติ นายทองเหม็น ท่านพวกนี้ล้วนเป็น ผู้กล้าหาญชาญชัย นายจัน
 หนวดเขี้ยว กับ นายทองแก้ว นำชื่อเสียงเปรตแพรว ไว้ลายเลือดไทย
 ชาวบางระจันสำคัญยิ่งใหญ เป็นต้นตระกูลของไทย ที่ควรระลึกตลอดกาล

(สร้อย)

องค์พระสุริโยทัย ยอดมิ่งหญิงไทย สละพระชนม์ เพื่อชาติ
ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร บัณฑิตกลางนคร ไว้ด้วยความสามารถ
ท้าวสุนารี ผู้เป็นนักรบสตรี กล้าหาญ อดอาจ บัณฑิตอีสาน ด้านศัตรู
ของชาติ ล้วนเป็นสตรีสามารถ ดันตระกูลของไทย

(สร้อย)

หลวงวิจิตรวาทการ

สร้อยเพลง

ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง	คงจะต้องบังคับขับไล่
เคียวเขี่ยเย็นคำกราบไป	ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย
เขาจะเห็นแก่หน้าคำซื้อ	จะนับถือพงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย
ไหนจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย	ไหนจะอายุทั่วทั้งโลกา

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ถิ่นไทย

ถิ่นของเรา	ต้องถนอม	ลัษมร์บ้าน
ศัตรูหาญ	มาสู้	ต้องสู้เขา
มิให้ใคร	แย่งแผ่นดิน	ถิ่นของเรา
ใครขึ้นเข้า	เราสู้	จนสุดแรง
มาพวกเรา	เตรียมพร้อม	ยอมสมัคร
ถนอมรัก	ชาติไทย	ไม่หน่ายแห่ง
ถึงจนเลือด	หยาดสุด	จนยุตแย้ง
ต้องแสดง	ใจหาญ	ผลาญศัตรู
เมื่อสิ้นชาติ	สิ้นแผ่นดิน	ก็สิ้นคิด
เรามายอม	เสียชีวิต	ดีกว่าอยู่
ยอมสยุดชาติ	อย่าเป็นทาส	ของศัตรู
มา มาสู้	ไวลาย	ชาติไทยเรา.

หลวงวิจิตรวาทการ

ไทยควรคำนึง

ชนเชื้อชาวไทย ทั่วทั้งแผ่นดิน แลหมทองของเราทั้งสิ้น ท่านควร
ถวิลใจพึง แดนทองดินไทย เลือดไทยเคยไหลหลั่ง วีรชนไทยต่าง สิ้นสญ
วายวาท เพื่อถิ่นไทย

ควรคิดคำนึงให้ซึ่งจิตเรา ครังวีรชนหนาเก่า ถูกชาติอื่นทำลาย
จึงร่วมใจกันฝ่าฟันลงทิศใต้ รวมเชื้อชนชาวไทย อยู่ในแหลมทองด้วยอกระกำ

นำอนาชาตไทย เวรหรือกรรมซ้ำให้ ติดตามเผ่าไทยจนเหลือจำ
คิด คิด ดุชี่ ช่างมีเวรกรรม เราหนีมาต่ำ อยู่ถิ่นไทยงามแสนไกล

ยังเขาตามมา ปองผลาญพวกเรา ยื้อทางหากินเหมือนเก่า สุดจะ
อับเฉาดวงใจ เชิญมองตาเยื่อน บ้านเรือนน้อยใหญ่ เป็นของไทยเท่าไร
ตึกสวยวิไลใครเล่าเขาครอง

ถนนงามตา เคหะน่าชม ร้านรวงสองทางนั้นข่ม เกียรติไทยขึ้นชม
ตรมทรวง คนไทยใจดี ไม่มีใจแสนหวง จาหลายปีเลยล่วง จึงรู้ในทรวง
ไอ้ชาติไทย

มัวหลงระเรีง ยุ่งเหยิงต่อกัน เขาปองผลาญเราทุกวัน ก่อเกิด
บุตรหลานเรื่อยไป ลงแรงทำกิน เพื่อกลืนดินของไทย เคยคิดดูหรือไม่
พี่เอ๋ยน้องไทย ใยไม่เหลียวแล

หากจะนอนดูตาย คอยคิดความมั่งใหญ่ ถิ่นทองแดนไทยคงสูญแน่
สรวลเสกกันอยู่ ไม่รู้เหลียวแล คงเหลือเพียงแต่ ชื่อไทยแน่แท้แหลมทอง

ทนผืนดูไป เลื่อนหายที่ดิน ทุกทางเขากำไว้สิ้น กอบโกยแต่สิน
เนืองนอง จนรวยตามกัน ไม่นานเราต้อง มีสายตาแลจ้อง สู้หน้าแล้วตรง
แดนสิ้นแล้วไทย.

พ.อ. การุณ เก่งระดมยิง

พุทธคุณคุ้มไทย

ขอพุทธคุณปกป้องคุ้มครองไทย เป็นที่ดำรงเป็นแหล่งพระธรรม และ
พระวินัย ให้อยู่เย็นงแผ่ไพศาลไปทุกแดนแผ่นดิน

ขอปวงสิ่งเรืองฤทธิ์มาช่วยประสิทธิ์ให้ไทยเจริญ ขอให้ไทยโชติช่วง
ดั่งดวงเพลิงอยู่คู่ฟ้าดิน เกียรติไทยเกริกก้องเหมือนกลองเกรินทุกทิศทุกทาง.

เพลงพุทธธรรม

อธโม จ วินาโส

พระพุทธรองค์

เป็นสัพพัญญู

ว่าธรรมะ

เป็นที่พึ่งพิง

อธโม จ วินาโส

อำนาจใด ๆ

ย่อมถึงความพินาศ

ไม่มีใครอยู่ค้ำฟ้า

จงอยู่ในศีลในธรรม

อธโม จ วินาโส

ธรรมส่องสว่างสู่ทางสุขศรี

อธโม จ วินาโส

ธมโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี

ท่านทรงตรัสรู้

ตรัสสอนความจริง

ย่อมชนะทุกสิ่ง

แก่ผู้ประพฤติชอบธรรม

ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี

ก็ตาม

ถ้าขาดธรรมะประจำ

เราต่างเกิดมาใช้กรรม

คิด ทำ แต่กรรมที่ดี

ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี

คำจุนโลกนี้นิรันดร์

ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี

คำร้องของ สนิท ศ.

ทำนองของสมาน กาญจนะผลิน

• พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ส.การพิมพ์ ๕๓/๑ ถนนนครสวรรค์ พระนคร โทร. ๘๑๔๒๘๙ •
นางปราณี เลิศชัย ผู้พิมพ์และโฆษณา ๒๕๑๓

